

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

**na Wydziale Nauk o Żywności
Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
dokonanej w dniach 17-19 czerwca 2013 r.**

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Grażyna Jaworska - członek PKA,

członkowie:

- prof. dr hab. Janusz Czapski - ekspert PKA,
- prof. dr hab. Stefan Smoczyński - ekspert PKA,
- prof. dr hab. Tadeusz Siwek - ekspert ds. międzynarodowych PKA,
- mgr Maciej Markowski - ekspert PKA ds. jakości,
- mgr Izabela Kwiatkowska-Sujka - ekspert PKA ds. formalno-prawnych,
- mgr Marcin Wojtkowiak - ekspert PKA, przedstawiciel pracodawców,
- Dawid Kolenda - ekspert PKA, przedstawiciel PSRP,
- mgr Olga Koper - ekspert PKA, przedstawicielka KRD.

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Ocena instytucjonalna na Wydziale Nauk o Żywności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2012/2013. Ocena instytucjonalna na Wydziale została przeprowadzona po raz pierwszy. Spełnienie wymogów określonych w § 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej nastąpiło m.in. w wyniku otrzymania pozytywnych ocen jakości kształcenia na kierunkach „towaroznawstwo” i „technologia żywności i żywienie człowieka”.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie: przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, a także przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, wizytacji zaplecza naukowo-dydaktycznego, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, nauczycielami akademickimi, pracownikami administracyjnymi, pracodawcami, doktorantami, słuchaczami studiów podyplomowych oraz studentami. W trakcie pobytu odbyły się także spotkania z Kierownikami studiów doktoranckich i podyplomowych, z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a także indywidualne spotkania z Dziekanem, Prodziekanami, osobami

odpowiedzialnymi za politykę kadrową i naukę, przedstawicielem Samorządu Studentów i Doktorantów, przeprowadzono także wizytację bazy dydaktycznej i socjalnej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Podczas spotkania Zespołu Oceniającego dokonano ostatecznej weryfikacji harmonogramu przebiegu wizytacji oraz przydziału zadań poszczególnych ekspertów. Zespół podzielił się także wstępnie dostrzeżonymi uwagami.

Wizytacja w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, podczas którego ze strony Zespołu Oceniającego przedstawiono cel wizyty, charakterystykę oceny instytucjonalnej, zakres spraw będących przedmiotem oceny poszczególnych członków Zespołu oraz ich rolę w dokonywanej ocenie. Dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. Eksperti Zespołu Oceniającego wielokrotnie wymieniali swoje uwagi dotyczące pozyskanych informacji. Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań przydzielonych zadań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował władze Uczelni oraz Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia określona przez jednostkę

Wydział Nauk o Żywności SGGW w Warszawie jest jednym z najstarszych wydziałów w Polsce, kształcących specjalistów na kierunku „technologia żywności i żywienie człowieka”. W latach dwudziestych XX w. na Uczelni powstała specjalizacja w zakresie przemysłu rolno-spożywczego, którą pierwsi absolwenci ukończyli w 1925 r. Jako samodzielna jednostka Wydział został wyodrębniony w 1961 r. pod nazwą Wydział Technologii Rolno-Spożywczej. Potem został przekształcony w Wydział Technologii Żywności. Przez kolejne lata rozwijał się bardzo dynamicznie, tworząc dzisiejszą pozycję własną, zajmującą istotne miejsce w strukturze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, a także wśród innych wydziałów o podobnym profilu edukacyjnym i badawczym w Kraju. Obecna struktura Wydziału ukształtowała się w 2002 r. W roku akademickim 2012/2013 w struktury Wydziału zostało włączone Międzywydziałowe Studium Towaroznawstwa, a także uruchomiono unikatowy kierunek studiów „bezpieczeństwo żywności”. Spowodowało to, że od roku akademickiego 2012/2013 roku Wydział prowadzi trzy kierunki kształcenia: tradycyjny od wielu lat kierunek „technologia żywności i żywienia człowieka”, „towaroznawstwo” oraz zupełnie nowy, autorski kierunek – „bezpieczeństwo żywności”. Kształcenie studentów prowadzone jest na poziomie stopnia pierwszego (wszystkie trzy kierunki), oraz stopnia drugiego (bez najnowszego – bezpieczeństwo żywności). W roku 2009 Wydział miał kategorię 1, obecnie jest zakwalifikowany do kategorii B. Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Na Wydziale Nauk o Żywności w roku akademickim 2012/2013 kształciło się 1534 studentów I i II stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, 42 studentów studiów doktoranckich i 55 słuchaczy studiów podyplomowych, co stanowiło 6,4% wszystkich studentów SGGW, 8,8% ogółu studentów studiów doktoranckich oraz tylko 2,3% słuchaczy studiów podyplomowych macierzystej Uczelni (Tabela 1). Widoczna jest również przewaga

studentów studiów stacjonarnych na Wydziale, których udział w ogólnej liczbie studentów jednostki wynosi 65,8%. Jednocześnie należy zauważyć, że w ciągu ostatnich pięciu lat ogólna liczba studentów na Wydziale praktycznie nie zmieniła się (symboliczny wzrost o 1,9%), ale liczba studentów studiów stacjonarnych wyraźnie zwiększyła się - o 19,3% przy jednoczesnym znacznym obniżeniu liczby studentów studiów niestacjonarnych, o 20,5%. Obserwowany wzrost liczby studentów na studiach stacjonarnych jest wynikiem uruchomienia w roku akademickim 2012/2013 nowego kierunku unikatowego „bezpieczeństwo żywności” oraz włączenia w struktury Wydziału kierunku „towaroznawstwo”. Należy przy tym zaznaczyć, że poziom rekrutacji na studia stacjonarne na tradycyjnym kierunku „technologia żywności i żywienie człowieka” jest stały, natomiast zainteresowanie studiami niestacjonarnymi wyraźnie słabnie. Na przestrzeni pięciu lat liczba studentów studiów doktoranckich prowadzonych przez Wydział wzrosła o 23,5%, co wskazuje na wzrastające nimi zainteresowanie. Natomiast odnotowano zmniejszenie zainteresowania studiami podyplomowymi realizowanymi na Wydziale, o czym świadczy zmniejszona w ciągu pięciu lat o 21,4% liczba słuchaczy. Obserwowany spadek liczby słuchaczy studiów podyplomowych wynika z zaprzestania naboru na studia podyplomowe „Nowoczesne instrumentalne metody analityczne w badaniach bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i pasz”. Reasumując należy stwierdzić, że jest stałe zainteresowanie różnymi formami studiów prowadzonymi przez wizytowany Wydział.

Tabela nr 1. Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce (2012/2013).

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
studia stacjonarne	14509	1009	458	42		
studia niestacjonarne	9306	525	21	-	2387	55
RAZEM:	23815	1534	479	42	2387	55

1) Misja i strategia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na lata 2011-2020 została przyjęta i zatwierdzona przez Senat SGGW w dniu 29 listopada 2011 r. Wydział Nauk o Żywności w roku 2013 opracował strategię rozwoju Wydziału na lata 2013-2020. Opracowanie strategii Wydziału zostało poprzedzone analizą SWOT przeprowadzoną przez grono pracowników Wydziału.

Strategia Wydziału Nauk o Żywności na lata 2013-2020 opiera się o założenia i plany nakreślone w Strategii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego na lata 2011–2020 oraz własne wytyczne i przemyślenia związane ze specyfiką WNoŻ. Główną ideą niniejszej strategii jest utrzymanie Wydziału na jak najwyższej pozycji w nauce krajowej. Władze Wydziału stawiają sobie za cel sprostanie współczesnym wyzwaniom w zakresie edukacji na poziomie wyższym i działalności badawczo – naukowej takim jak wzrastająca konkurencja, w tym konkurencja na poziomie europejskim, niż demograficzny oraz trudności z pozyskaniem środków finansowych. Zatem strategia rozwoju Wydziału na lata 2013-2020 opiera się na

jego aktywności w dwóch zasadniczych obszarach: kształcenia studentów oraz badań naukowych i związanym z nich rozwojem kadr naukowych.

Misja Wydziału Nauk o Żywności oparta jest o profesjonalizm, innowacyjność, jakość, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój. Jej podstawowym motto jest **„Zwiększanie świadomości i ulepszanie rozwoju intelektualnego i gospodarczego polskiego i europejskiego społeczeństwa, doskonalenie szeroko pojętej gospodarki żywnościowej ściśle powiązanej ze środowiskiem naturalnym, na wszystkich etapach łańcucha żywnościowego. Celem Wydziału jest prowadzenie badań naukowych na najwyższym poziomie, odkrywających i tłumaczących obserwowaną rzeczywistość, pozwalających na wprowadzenie nowych, bezpiecznych i bardziej komfortowych rozwiązań praktycznych zarówno w przemyśle, jak i w gospodarstwie domowym oraz wieloetapowe, wszechstronne i prowadzone na najwyższym poziomie kształcenie społeczeństwa”**.

Opracowania misja i strategia Wydziału Nauk o Żywności SGGW w Warszawie wynika w dużej mierze z rozpracowania domeny działalności Wydziału i wizji jego funkcjonowania w przyszłości. Pomimo przewidywanych trudności, związanych m.in. z dużą konkurencją na rynku edukacyjnym, wahaniami demograficznymi, zmianami prawnymi, Wydział zakłada pozyskiwanie najlepszych kandydatów na studia prowadzone na wszystkich poziomach, którym zamierza zaoferować wysoką jakość kształcenia. Wysoka jakość kształcenia jest z kolei powiązana z jakością kadry naukowej, systematycznie doskonalonej, pozyskaniem projektów naukowo-badawczych krajowych i zagranicznych, zacieśnianie i nawiązywanie współpracy z praktyką gospodarczą, aktywniejsze uczestnictwo w programach i wymianie międzynarodowej na płaszczyźnie zarówno naukowej jak i dydaktycznej, popularyzacja i upowszechnianie wiedzy za pomocą różnych środków oraz ciągła modernizacja i unowocześnianie zaplecza naukowego i dydaktycznego.

W celu realizacji swojej misji Wydział, podobnie jak Uczelnia, wyznaczył cele strategiczne oraz cele operacyjne, wskazujące metodę osiągnięcia wyznaczonych celów. Cele strategiczne i operacyjne nakreślono w sposób bardzo przejrzysty i zrozumiały. Obejmują one:

- studentów i kształcenie, w tym zakresie jednym z celów strategicznych jest rekrutacja studentów przy zachowaniu wysokich standardów jakości kształcenia oraz położenie nacisku na wyrównanie poziomu studentów na pierwszym roku studiów, innym modernizowanie i udoskonalanie programów kształcenia m.in. poprzez zwiększenie oferty studiów podyplomowych, większe angażowanie specjalistów z tzw. praktyki gospodarczej, ponadto zwiększenie internacjonalizacji kształcenia i mobilności studentów i pracowników,
- pracowników i jakość badań, z akcentem na zwiększenie aktywności pracowników i doktorantów Wydziału w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, szczególnie we współpracy z ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą oraz zwiększenie międzynarodowe upowszechnianie wyników badań,
- infrastrukturę badawczo-dydaktyczną, w aspekcie zwiększenia wykorzystania istniejącej infrastruktury badawczej oraz pozyskania funduszy na nowe inwestycje,
- współpracę z gospodarką, z położeniem nacisku na rozwój badań aplikacyjnych

Szczególnie wartościowe w praktycznym realizowaniu przyjętych celów strategicznych i operacyjnych stają się określone mierniki ich realizacji. Np. w przypadku rekrutacji studentów miernikiem realizacji celu jest jakość matur przyjętych kandydatów skorelowana ze średnim poziomem punktacji w postępowaniu rekrutacyjnym, a w przypadku studiów podyplomowych jednym z mierników jest liczba słuchaczy oraz liczba nauczycieli akademickich zaangażowanych w te studia, z kolei w przypadku internacjonalizacji

kształcenia miernikiem jest m.in. suma liczby studentów przyjeżdżających na studia i liczby studentów wyjeżdżających na studia. Oceniając przedłożone w strategii mierniki należy stwierdzić, że niektóre z nich są mało precyzyjne. Przede wszystkim nie wskazano obecnego poziomu mierników, który miałyby stanowić punkt odniesienia.

Z pewnych uchybień opracowanej strategii należy wskazać, że nie obejmuje ona kwestii monitoringu i aktualizacji zapisów, co stanowi obecnie nowoczesne podejście do zarządzania strategicznego uwzględniającego dynamikę zmian w otoczeniu zewnętrznym oraz konieczność elastycznego reagowania na zmiany w szkolnictwie wyższym i otoczeniu gospodarczym.

Przedstawione dokumenty, w tym głównie uchwalona przez organa Uczelni i Wydziału Nauk o Żywności – „Strategia na lata 2013-2020” potwierdza spójność przyjętych i realizowanych zadań. Bardzo dobrze rozpoznano potencjale możliwości harmonijnego rozwoju Wydziału, w powiązaniu z strategicznym rozwojem Uczelni. Podane metody działania są jasne, adekwatne do możliwości i potencjału Wydziału, a jednocześnie stymulujące jego dalszy stabilny rozwój. Jednak w trakcie wizytacji nie przedstawiono Zespołowi Oceniającemu dokumentów świadczących o wdrożeniu, czy próbie wdrażania, analizy i pomiarów wyznaczonych celów operacyjnych, co jest wynikiem świeżości opracowanego dokumentu.

Oceniając długofalowy plan rozwoju ocenianego Wydziału, należy stwierdzić, że jest on w całej rozciągłości spójny z celami strategicznymi Uczelni i jest wynikiem przemyślanej koncepcji rozwoju na najbliższe lata. Opracowana przez Wydział „Strategia na lata 2013-2020” jest dokumentem wyróżniającym się pod względem struktury i treści i w pełni kompatybilnym ze z misją i strategią SGGW w Warszawie.

2) Na Wydziale Nauk o Żywności SGGW w Warszawie wypracowana została spójna koncepcja kształcenia na wszystkich rodzajach (stacjonarne, niestacjonarne) i poziomach studiów (pierwszego, drugiego, trzeciego stopnia, studia podyplomowe), dobrze wpisana w realizowaną tematykę badawczą i zgodna z głównymi celami strategicznymi Jednostki. Można zauważyć, że Wydział poprzez przyjętą koncepcję kształcenia na trzech kierunkach, od studiów inżynierskich stopnia pierwszego, następnie drugiego, poprzez studia doktoranckie, do studiów podyplomowych stara się integrować kształcenie wokół problematyki, której wiodącym celem jest produkcja odpowiedniej, oczekiwanej przez konsumentów żywności, a także profesjonalnym kształtowaniem i ochroną jej jakości we wszystkich etapach łańcucha żywnościowego. Przyjęty kierunek aktywności Wydziału Nauk o Żywności bezpośrednio wynika zatem z misji Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i przyjętej strategii Wydziału na lata 2013-2020.

Należy przy tym zaznaczyć, że szczególną uwagę w misji i strategii Wydziału poświęcono studiom doktoranckim i podyplomowym. Kształcenie stopnia trzeciego realizowane na Wydziale Nauk o Żywności ma na celu przygotowanie nowoczesnie wykształconych kadry do pracy o charakterze badawczo-rozwojowym, kadr posiadających wiedzę oraz umiejętności „w zakresie przetwarzania i utrwalania żywności, pozyskiwania surowców oraz kontroli jakości i bezpieczeństwa żywności w instytucjach naukowo-badawczych, ośrodkach badawczo-rozwojowych, a także w zespołach projektowych oraz organizacjach pozarządowych, zajmujących się analizą problemów związanych z produkcją żywności”. Natomiast celem realizacji studiów podyplomowych jest utrzymanie ciągłej ścieżki edukacyjnej dla absolwentów szkoły wyższej w ścisłej współpracy z zainteresowanymi postępowaniem nauki przedstawicielami gospodarki żywnościowej. Ponadto warto przytoczyć

zapis ze strategii WNoŻ, dotyczący studiów podyplomowych, który stwierdza, że stają się one istotnym elementem transferu wiedzy do gospodarki, a wzrost tego miernika może świadczyć „o większej uwadze pracowników poświęconej kontaktom z praktyką”. Studia podyplomowe są ściśle powiązane z prowadzonymi kierunkami studiów I i II stopnia i są odpowiedzią na bieżące potrzeby nauki o żywności, pozwalają także słuchaczom na zdobycie nowych umiejętności i kwalifikacji.

Praktycznie we wszystkich celach strategicznych uwzględniono specyfikę kształcenia nie tylko na studiach I i II stopnia, ale również studiach doktoranckich i podyplomowych. Koncepcja kształcenia na ocenianym Wydziale jest więc ściśle związana z prowadzoną działalnością naukowo-badawczą i wynika ze strategicznych celów Wydziału obejmujących m.in. modernizowanie kierunków i programów kształcenia, zgodnie z oczekiwaniami rynków pracy, poprawianie pozycji absolwentów na rynku pracy, a także rozwijanie badań aplikacyjnych i działalności powszechniowej.

3) Strategia Wydziału Nauk o Żywności SGGW w Warszawie oraz przyjęta koncepcja kształcenia świadczą, że jednostka bardzo dobrze postrzega swoje miejsce na mapie edukacyjnej regionu i kraju. Działania strategiczne Wydziału związane są z tradycyjnymi i podstawowymi wartościami uniwersyteckimi i uwzględniają znaczenie jakości kształcenia na rynku edukacyjnym. Na podstawie prześledzenia historii rozwoju ocenianego Wydziału można stwierdzić, że jednostka stale się rozwija, permanentnie podnosi jakość kształcenia oraz wykonywanych badań, dostosowując kierunki kształcenia i badań do zmieniających się uwarunkowań społecznych i gospodarczych. W polityce kształcenia realizowanej przez Wydział uwzględnia się wysoką jakość kształcenia, co zresztą zostało bardzo wyraźnie wyartykułowane w misji Wydziału. Docenia się fakt, że sfera dydaktyki jest nierozzerwalnie związana z badaniami naukowymi i pracami badawczo-rozwojowymi o charakterze interdyscyplinarnym w zakresie nauk o żywności. Badaniom prowadzonym przez Wydział przyświeca idea prowadzenia przetwórstwa żywności w celu otrzymania produktów o wysokiej, akceptowanej przez konsumentów jakości jak również pozyskiwania dla przetwórstwa odpowiednich surowców oraz kontrola jakości i bezpieczeństwa żywności. Jednocześnie Wydział jest świadomy, że osiągnięcie wyżej wymienionych celów jest możliwe dzięki rozwojowi infrastruktury naukowo-badawczej, co zresztą jest systematycznie realizowane, dzięki projektom badawczym, ale również współpracy z różnymi firmami, które udostępniają bardzo dobrą aparaturę do celów naukowo-badawczych. Planowane jest również pozyskanie funduszy z UE na Centrum Żywności i Żywienia, które, dzięki zaplanowanym specjalistycznym laboratoriom, umożliwi dalszy rozwój nauki o żywności i żywieniu człowieka. Przedstawiona powyżej wizja oraz wyznaczone cele strategiczne wskazują, że Wydział identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym nie tylko w regionie i w kraju, ale również na arenie międzynarodowej. Systematycznie dąży do poprawy jakości kształcenia, a przede wszystkim dostosowuje ofertę dydaktyczną do zmieniających się potrzeb gospodarczych kraju i regionu.

4) Kształtowanie oferty edukacyjnej oraz budowanie wysokiej kultury jakości kształcenia w sposób nierównomierny angażowani są zarówno interesariusze wewnętrzni jak i zewnętrzni. Uczestniczenie wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych w kształtowaniu oferty edukacyjnej i budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia jest na wizytowanym Wydziale widoczne. W odniesieniu do studentów jak i doktorantów należy zaznaczyć, że uczestniczą oni w pracach kilku Komisji Wydziałowych oraz ich przedstawiciele są członkami

Rady Wydziału. Nauczyciele akademicy, studenci i doktoranci angażują się w modyfikowanie kierunków i programów kształcenia, aktywnie uczestniczą w różnych projektach badawczych, jak również w działaniach na rzecz upowszechniania nauki, co zresztą zostanie opisane w poniższych punktach Raportu z wizytacji. Od wielu lat Wydział ma także wypracowane bardzo dobre kontakty ze środowiskiem społeczno-gospodarczym, przy czym interesariusze zewnętrzni nie zawsze byli zaangażowani we wszystkie aspekty działalności naukowej i dydaktycznej.

Z punktu widzenia formalnego odnotować należy, że w tworzeniu misji i strategii Wydziału uczestniczyły wszystkie grupy interesariuszy wewnętrznych. W odniesieniu do interesariuszy zewnętrznych wskazano, że na etapie opracowania misji i strategii nieformalnie konsultowano się z niektórymi członkami obecnej Rady ds. Współpracy Gospodarczej, natomiast nie udokumentowano pełnego ich udziału w pracach nad tym dokumentem.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że w strategii Wydziału Nauk o Żywności określone zostały cele strategiczne, które mają ścisły związek i odnoszą się do współpracy z gospodarką. W ramach 4 komponentów, którym przyporządkowano określone cele strategiczne, trzy z nich odnoszą się do współpracy z otoczeniem zewnętrznym lub też odpowiadają na potrzeby rynku pracy. W kategorii „Studenci i jakość kształcenia” jest to cel „Modernizowanie i udoskonalanie programów kształcenia (...) do zmieniającego się poziomu wiedzy oraz do potrzeb rynku pracy”, w kategorii „Pracownicy i jakość badań” cel „Zwiększenie liczby i rangi projektów badawczych, w tym realizowanych na zamówienie organizacji gospodarczych oraz administracji”, a w kategorii nr 4 „Współpraca z gospodarką”, wszystkie cele, tj. „Rozwijanie badań aplikacyjnych”, „Rozwijanie działalności edukacyjnej” oraz „Rozwijanie działalności upowszechnieniowej i współpracy z otoczeniem”. Wszystkie wyżej wymienione cele strategiczne zostały także uszczegółowione na poziomie celów operacyjnych.

Aktualnie udział interesariuszy zewnętrznych w formułowaniu i realizacji strategii Wydziału jest jednak dosyć ograniczony i ma pośredni charakter. Ma on realną szansę na urzeczywistnienie poprzez aktywność funkcjonującej na Wydziale Rady ds. Współpracy Gospodarczej, która posiada, z racji gotowości do uczestniczenia w jej pracach aktywnych pracodawców, znaczny potencjał. Pracodawcy obecni na spotkaniu podczas wizytacji nie znali jednak treści dokumentu dotyczącego strategii, ani też nie uczestniczyli w jej tworzeniu czy konsultowaniu. Należy jednak podkreślić, że treść strategii nawiązuje bezpośrednio zarówno do budowania wysokiej kultury jakości kształcenia, jak też udziału w tym procesie pracodawców i przedstawicieli otoczenia społeczno – gospodarczego. Jak wskazano powyżej odnosi się ona także do potrzeb społeczno – gospodarczych i potrzeb rynku pracy. Ponadto jest zgodna z kierunkami rozwoju i celami strategicznymi zawartymi w Strategii Uczelni.

Mimo dosyć pośredniego udziału interesariuszy zewnętrznych w formułowaniu i realizacji strategii jednostki, w tym budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia należy ich rolę w przedmiotowych procesach określić jako **pełną**. Na obecnym etapie wymaga ona jednak opracowania precyzyjnych kierunków działań oraz większego zaangażowania pracodawców w proces realizacji strategii Wydziału.

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Cele strategiczne Wydziału Nauk o Żywności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wykazują spójność z misją i strategią Uczelni poprzez uwzględnianie czynników wpływających na wysoką jakość kształcenia na wszystkich poziomach i rodzajach studiów oraz wpływających na specyfikę realizowanego kształcenia. Na etapie opracowania misji i strategii Wydziału bardzo dobrze rozpoznano potencjałe możliwości jego rozwoju, w powiązaniu ze strategicznymi celami Uczelni.
- 2) Wydział Nauk o Żywności SGGW w Warszawie wykreował spójną koncepcję studiowania na wszystkich rodzajach i poziomach studiów (trzech kierunkach studiów I stopnia, dwóch kierunkach II stopnia, na studiach III stopnia oraz studiach podyplomowych). Koncepcja kształcenia na wszystkich rodzajach i poziomach studiów jest ściśle związana z prowadzoną przez jednostki Wydziału działalnością naukowo-badawczą i wynika ze strategicznych celów Wydziału.
- 3) Wydział w pełni identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym w kraju, mając aspiracje zaistnieć na arenie międzynarodowej. Systematycznie dąży do poprawy jakości kształcenia, m.in. poprzez modyfikację kierunków i programów kształcenia dostosowując ofertę dydaktyczną do zmieniających się potrzeb gospodarczych kraju i regionu.
- 4) Działalność Wydziału w pełni uwzględnia wymagania i oczekiwania wszystkich grup związanych z kreowaniem jakości kształcenia. Oceniając rolę interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w formułowaniu strategii jednostki, w tym budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia należy zwrócić uwagę na większe zaangażowanie w ten proces przedstawicieli środowiska społeczno-gospodarczego.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

1) Strukturę wewnętrzną systemu zapewniania jakości zarówno na szczeblu centralnym, jak i jednostek organizacyjnych reguluje uchwała Senatu SGGW Nr 3 – 2009 / 2010 z dnia 26 października 2009 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, zgodnie z którą zadania projakościowe realizuje dwanaście wzajemnie powiązanych organów (w tym sześć na poziomie Uczelni). W Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie struktura wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorganizowana jest dwustopniowo. Część ciał odpowiedzialnych za zapewnianie jakości kształcenia umiejscowiona jest na poziomie Uczelni, inne zaś na Wydziałach. Wspomniana powyżej Uchwała nr 3-2009/2010 Senatu SGGW w Warszawie z dnia 26 października 2009 r. stworzyła ogólne ramy prawne i organizacyjne, a także generalne cele funkcjonowania SZiDJK. W następstwie przyjęcia ww. Uchwały, nie nastąpiło jednak dalsze doprecyzowanie roli i kompetencji poszczególnych organów, jak również określenie choćby ogólnych wytycznych, co do sposobu dalszego opracowania poszczególnych procedur ewaluacyjnych lub doskonalących. W związku z powyższym wprowadzone na poziomie uczelnianym akty prawne, charakteryzują się niską możliwością

ich aplikacji na poziomie operacyjnym. Stąd też, należy stwierdzić, że struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością nie jest jednoznacznie określona. Wynika to przede wszystkim z braku jasno sprecyzowanych zasad podziału kompetencji, odpowiedzialności oraz przepływu informacji pomiędzy organami uczelnianymi a wydziałowymi, konstytuującymi wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia.

Zgodnie z uchwałą Senatu utworzono Rektorską Komisję ds. Jakości Kształcenia określając jej schemat funkcjonowania, jak również powołano Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia. W ramach ocenianej jednostki na podstawie obowiązku wynikającego z uchwał Senatu utworzono strukturę zarządzania jakością kształcenia oraz dokonano podziału kompetencji pomiędzy poszczególne podmioty. Na stopniu Wydziału powołano Komisję ds. Jakości Kształcenia określając jej skład oraz wyznaczając jej konkretne zadania i kompetencje ujęte w osobno przedstawionym dokumencie, zatwierdzanym przez Dziekana ocenianego Wydziału. Podczas wizytacji Zespołowi Oceniającemu przedstawiony został wyciąg z protokołu Rady Wydziału, na której uchwałą powołano funkcjonujący w chwili wizytacji skład komisji. Tak skonstruowaną strukturę ocenić należy jako przejrzystą.

Przywołana uchwała Senatu nie zawiera regulacji wskazujących obszary kompetencji poszczególnych gremiów, ani ich relacji w ujęciu merytorycznym. W związku z powyższym pozytywnie należy ocenić działania władz Wydziału, choć zostały one podjęte relatywnie niedawno, mające na celu uporządkowanie funkcjonowania podstawowych składowych systemu w obrębie Wydziału. Rozpoczęto pracę nad stworzeniem „Księgi jakości”, zawierającej opis systemu oraz poszczególnych procedur. Dokument ten, pomimo faktu, iż nie ma jeszcze oficjalnego, formalnego statusu, posłużył do przeprowadzenia pilotażowych ewaluacji w wybranych obszarach procesu kształcenia. Ponadto powołano Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia, Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, Komisję ds. Dydaktyki, Komisję Hospitacyjną, Pełnomocnika ds. Praktyk, Pełnomocnika ds. Współpracy z Gospodarką, Pełnomocnik ds. KRK, Pełnomocnik ds. Monitorowania Losów Zawodowych Absolwentów oraz Wydziałową Radę ds. Współpracy z Gospodarką. Jednak zasady ich wzajemnych relacji nie zostały jeszcze jasno sprecyzowane, co wymaga niezwłocznej korekty, w celu uniknięcia konfliktów kompetencyjnych oraz zakłóceń w przepływie informacji. Uwagi zatem wymaga struktura podejmowania decyzji w ramach opisanego systemu oraz podział obowiązków na poszczególne ciała zajmujące się zapewnianiem jakości kształcenia. W tym miejscu należy także zaznaczyć, że wspomniana „Księga jakości” w sposób pośredni reguluje w ocenianej jednostce strukturę podejmowania decyzji oraz wzajemne zależności pomiędzy podmiotami działającymi w ramach systemu regulowane, przez obszernie opracowane procedury dotyczące działań związanych z doskonaleniem jakości kształcenia. Ponadto na strukturę podejmowania decyzji mają wpływ dokumenty stanowiące harmonogram wdrażania poszczególnych działań podejmowanych w ramach systemu oraz polityka jakości kształcenia obowiązująca na Wydziale. Niestety wskazane wyżej dokumenty nie mają charakteru formalnych aktów przyjętych na przykład w drodze uchwały Rady Wydziału czy zarządzenia Dziekana, a są jedynie roboczymi i cały czas modyfikowanymi dokumentami. Niemniej jednak na podstawie tak wyznaczonych zadań można dokonać obiektywnej oceny pracy gremiów zajmujących się doskonaleniem jakości kształcenia. Osoby pracujące nad doskonaleniem jakości kształcenia są świadome zadań im przypisanych, posiadają odpowiednią wiedzę, którą sukcesywnie poszerzają oraz pracują nad realizacją wyznaczonych celów w szczególności zaś wyznaczonych priorytetów, co jest niezwykle pozytywne. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia działa na podstawie opracowanego harmonogramu, w szczególności w ostatnim czasie intensywnie pracowała nad

opracowaniem i doskonaleniem procedur zawartych w „Księdze jakości”. Na uwagę zasługuje równomierne zaangażowanie członków komisji w kontrolę realizowania procedur zawartych w opisywanej „Księdze jakości”. Co więcej, oceniana jednostka przedstawiła notatki z posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w których wykazano konkretne działania podjęte przez to ciało w ostatnich miesiącach, potwierdzające wypełnianie zadań wskazanych w wewnętrznych dokumentach. Zauważyć należy, iż fakt opracowania tak wielu procedur nie jest jednoznaczny z ich pełną implementacją i przestrzeganiem. Nie można jednoznacznie stwierdzić kompleksowego i właściwego stosowania wszystkich procedur, ponieważ oceniany Wydział nie przedstawił dodatkowej dokumentacji lub w inny sposób nie wykazał, iż wszystkie procedury zawarte w „Księdze jakości” są realizowane. W toku przeprowadzonej wizytacji potwierdzono funkcjonowanie w praktyce tylko niektórych z zaprojektowanych procedur, co wynikać może ze sposobu w jaki powstały tj. opisanie i formalizacji istniejących zwyczajów. W związku z powyższym stwierdza się, iż oceniany Wydział jest na etapie wdrażania skonstruowanych niedawno procedur.

W prace Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia włączeni zostali, poza pracownikami naukowymi Wydziału, również przedstawiciele studentów i doktorantów. Brak jest natomiast przedstawicieli pracowników wspomagających proces kształcenia, których udział w pracach organów systemu, byłby bardzo istotny ze względu na specyfikę prowadzonego kształcenia.

W ocenianej jednostce studenci i doktoranci jako interesariusze wewnętrzni uczestniczą w strukturze decyzyjnej zarządzania jakością kształcenia, co potwierdzone zostało w otrzymanej dokumentacji, na spotkaniu z Komisją zajmującą się zapewnianiem i doskonaleniem jakości kształcenia na Wydziale, na którym obecni byli przedstawiciele studentów i doktorantów oraz w rozmowie z samorządem studenckim i doktorantów funkcjonujących w jednostce. Przedstawiciele studentów na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wiedzieli, iż na Wydziale funkcjonuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz bardzo dokładnie określili zakres jej prac i kompetencje, jakie posiada. Bardzo pozytywnie należy ocenić fakt pełnego uczestniczenia studentów i doktorantów w pracach wskazanej wyżej Komisji, jako jej równoprawnych członków. Są zapraszani na jej posiedzenia z odpowiednim wyprzedzeniem oraz aktywnie uczestniczą w toczących się na jej posiedzeniach dyskusjach, swobodnie prezentując stanowisko studentów ocenianego Wydziału. Co więcej przedstawiciele studentów są konsultowani również przez Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia na dodatkowych spotkaniach, gdzie niejednokrotnie zgłaszają swoje postulaty wpływające na poprawę jakości kształcenia w ocenianej jednostce. Przykładowo podniesiono kwestie: udostępnienia sylabusów poszczególnych modułów, przeniesienia wyboru przedmiotów fakultatywnych z metody tradycyjnej do systemu elektronicznego eHms, oraz zwiększenia liczby przedmiotów fakultatywnych. Pozytywnie ocenia się również nadanie członkom komisji, w tym studentom nie tylko uprawnień w związku z zasiadaniem w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, ale również obowiązków związanych z bieżącym monitorowaniem przestrzegania procedur zawartych w „Księdze Jakości” stosowanej na Wydziale. Studenci zasiadający w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oceniają jej prace niezwykle pozytywnie zwracając uwagę na zaangażowanie społeczności Wydziału w poprawę jakości kształcenia, organizowanie licznych spotkań zarówno z pracownikami jak i studentami ocenianego Wydziału, zmierzających do zwiększenia świadomości na temat działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Zastany stan rzeczy ocenia się zatem niezwykle pozytywnie.

Najistotniejszą zidentyfikowaną słabością, jest brak kompleksowej wizji funkcjonowania systemu z punktu widzenia celów strategicznych Wydziału. Na chwilę obecną tworzone oraz testowane są poszczególne procedury, jednakże dostrzegalny jest brak spójności. W tym celu warto byłoby opracować strategię Wydziału na rzecz doskonalenia jakości, która byłaby spójna ze strategią jego rozwoju oraz uwzględniała sposób pełnego wdrożenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

2) Uchwała Senatu SGGW Nr 3 – 2009 / 2010 nie określa form studiów, jakie zostały objęte wewnętrznym systemem zapewniania jakości, stąd też należy uznać, że wszystkie formy kształcenia powinny być nim objęte zgodnie z deklaracjami zawartymi w przywołanym powyżej dokumencie.

Na podstawie przedstawionych dokumentów i prowadzonych w trakcie wizytacji dyskusji można stwierdzić, że działania wydziałowego systemu zapewniania jakości obejmują wszystkie prowadzone na Wydziale formy kształcenia.

Funkcjonowanie systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do:

a) oceny stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów,

W projektowanym na Wydziale wewnętrznym systemie zapewniania jakości przewidziano dwie procedury mające na celu ewaluację stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia. Pierwsza z nich – „Kontrola sposobów weryfikacji efektów kształcenia” ma na celu weryfikację dokumentacji losowo wybranych przedmiotów pod kątem realizacji przez studentów wszystkich zakładanych dla niego efektów kształcenia. Opis procedury wskazuje, iż ewaluacji poddawana jest jedynie dokumentacja formalna danego przedmiotu. Potwierdza to również dołączony do procedury wzór „Protokołu zbiorczego z kontroli sposobów weryfikacji efektów kształcenia”. Niewątpliwie należy docenić podjęcie próby opracowania takiej procedury. Nie mniej jednak należy zwrócić uwagę na jej słabości, które potencjalnie mogą doprowadzić do jej nieskuteczności. W pierwszej kolejności zwraca uwagę fakt koncentracji aspektów kontrolnych oraz formalnych. Ogranicza to możliwość współpracy pomiędzy nauczycielem a organem prowadzącym ewaluację. Brak elementu refleksji prowadzącego przedmiot nad całym procesem realizacji zakładanych efektów kształcenia może wypaczyć sens prowadzenia tego typu analiz. Również warto byłoby poddać analizie sam sposób prezentacji zebranych informacji, który na chwilę obecną wydaje się być zbyt ogólny, jak na potrzeby realizacji działań pro jakościowych. Podsumowując, procedura ta może spełnić swoje zadanie kontrolne, natomiast jej przydatność względem doskonalenia jakości kształcenia wydaje się być na chwilę obecną mocno ograniczona.

Drugą procedurą mającą na celu ewaluację stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia, jest procedura „Kontroli jakości zrealizowanych prac dyplomowych”. W założeniach corocznej analizie poddawanych będzie 4% obronionych prac dyplomowych. Ma ona obejmować stronę formalną pracy tj. zgodność z tematem, układ pracy, etc., oraz jej wartość merytoryczną, tj. tematykę badawczą, zastosowane metody badań oraz interpretacji wyników, formułowanie wniosków. Założenia procedury są niewątpliwie ambitne i warte podkreślenia, natomiast przygotowany formularz do oceny pracy dyplomowej, stanowiący załącznik do procedury, znacząco ogranicza możliwości wykorzystania pełnego potencjału analitycznego z niej wynikającego. Umożliwia on dokonanie jedynie ogólnej analizy, w bardzo skrótowej formie, co zdecydowanie nie sprzyja pogłębionej refleksji. Wskazują na to

pilotażowe wyniki realizacji procedury. Wnioski z analizy Komisji ds. Dydaktyki w stosunku do każdej z prac ograniczają się zazwyczaj do stwierdzenia „bez zastrzeżeń”. Analizie poddano prace dyplomowe ocenione w niemal pełnym zakresie możliwych ocen. Natomiast w żadnym z protokołów nie stwierdzono obecności wniosków na temat przyczyn ocen niższych od maksymalnej. W związku z tym, brak jest możliwości ich syntezy, co mogłoby stanowić bodziec do doskonalenia procesu tworzenia przyszłych prac dyplomowych lub innych elementów procesu kształcenia.

Wartą zauważenia jest również procedura kontroli praktyk studenckich. Jej celem jest „określenie zasad kontroli prawidłowości odbywania i zaliczania studenckich praktyk zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji celów praktyki zgodnych z efektami kształcenia i Regulaminem studenckich praktyk zawodowych”. Procedura powinna znajdować zastosowanie dla wszystkich kierunków i trybów studiów (stacjonarne, niestacjonarne) na Wydziale. Za kontrolę prawidłowości wyboru przez studentów miejsca odbywania praktyki i prawidłowości jej zaliczania odpowiedzialny jest Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk lub upoważniony przez Dziekana nauczyciel akademicki. Kontroli podlega 4% losowo wybranych studentów, którzy w danym okresie odbywają praktyki (kontrola ma być prowadzona poprzez kontakt telefoniczny lub osobistą wizytację w zakładzie). Ponadto kontrolowana ma być także dokumentacja dotycząca zaliczania praktyk (dziennik praktyk, sprawozdanie). Procedura zawiera także sposób oceny, opis propozycji działań korygujących oraz odpowiednie formularze.

„Księga jakości” przewiduje również procedurę weryfikacji oryginalności prac dyplomowych poprzez system antyplagiacyjny, co ma na celu zapobieganie oraz eliminację zjawisk patologicznych w tym zakresie.

b) udziału pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia,

Wydział Nauk o Żywności SGGW w Warszawie posiada bogate doświadczenie we współpracy ze środowiskiem pracodawców, w tym również w aspekcie formalnych umów. Przedstawiciele przedsiębiorców oraz organizacji związanych z obszarem zainteresowania Wydziału zasiadają w Radzie ds. Współpracy z Gospodarką, która została w ostatnim czasie ukonstytuowana na podstawie dotychczas działającej Rady Promocji. W skład Rady wchodzi przedsiębiorcy współpracujący z Wydziałem, w tym także absolwenci akredytowanej jednostki. Najważniejsze zadania Rady to opiniowanie programów kształcenia i proponowanie zmian w tym zakresie, współpraca z Wydziałem w zakresie wdrożeń, projektów badawczych, opinii eksperckich, transferu wiedzy, organizacji praktyk studenckich itp. Jak do tej pory nowo ukonstytuowana Rada spotkała się raz (w kwietniu 2013 roku), a na spotkaniu omówiona została strategia i zakres współpracy oraz tematy, którymi to gremium będzie się zajmować.

Wśród najważniejszych zadań Komisji ds. Jakości Kształcenia w kontekście angażowania interesariuszy zewnętrznych w proces określania i oceny efektów kształcenia należy wymienić podejmowanie działań wynikających z analiz otrzymanych przez Uczelniane Biuro Karier (m.in. raportów na podstawie analizy ankiet wypełnianych przez interesariuszy zewnętrznych, tj. pracodawców i absolwentów oraz analiza, ocena i opracowanie uwag dotyczących zmian w programach kształcenia). Ważną rolę winna pełnić także Komisja ds. Dydaktyki (jej głównym zadaniem jest m.in. ocena i weryfikacja programów kształcenia z wykorzystaniem uwag od przedstawicieli gospodarki oraz ankiet absolwentów,

proponowanie i opiniowanie zmian w programach kształcenia, opracowanie procedur ewaluacji zasad rekrutacji, wnioskowanie o uruchomienie nowych kierunków, przygotowanie ewentualnych nowych programów kształcenia). Ważną rolę mają do spełnienia także Pełnomocnicy Dziekana: Pełnomocnik ds. Praktyk (odpowiedzialny za nadzór nad prawidłowością procesu odbywania i zaliczania praktyk, a także współpracę z przedsiębiorstwami w zakresie możliwości odbywania praktyk) oraz Pełnomocnik ds. Współpracy z Gospodarką (koordynowanie współpracy Wydziału z przedsiębiorcami, organizowanie spotkań z przedsiębiorcami oraz współpraca z Pełnomocnikiem Rektora SGGW ds. Współpracy z Gospodarką). Do jego zadań należy także zasięganie opinii przedsiębiorców dotyczących oceny programów kształcenia. Z kolei do zadań Pełnomocnika ds. Monitorowania Losów Zawodowych Absolwentów należy kontakt i współpraca z Pełnomocnikiem Rektora SGGW ds. Monitorowania Losów Zawodowych Absolwentów oraz Biurem Karier i Monitorowania Losów Absolwentów, opracowywanie wyników ankiet przeprowadzanych przez Biuro Karier, uczestnictwo w spotkaniach wydziałowych z absolwentami itp.

Wśród zadań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia zdefiniowanych w „Księdze Jakości” i odnoszących się do udziału interesariuszy zewnętrznych w procesach zapewniania jakości kształcenia znajdują się m.in. procedury:

- gromadzenie i upowszechnianie wiarygodnych informacji na temat jakości kształcenia i poziomu wykształcenia absolwentów, w tym badania ich kariery,
- badanie opinii pracodawców dotyczących kwalifikacji absolwentów oraz oczekiwań rynku pracy.

W „Księdze jakości” Wydziału opracowane zostały dwie procedury mające na celu doskonalenie programów kształcenia przy współpracy z pracodawcami. Pierwsza z nich odnosi się do opiniowania i weryfikacji programów kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych. Celem procedury jest uzyskanie opinii pracodawców na temat programu kształcenia i jego efektów przygotowanych przez Wydział.

Druga z nich ma na celu ocenę zaangażowania praktyków w proces dydaktyczny. Zgodnie z nią ocena jakości zaangażowania praktyków w proces dydaktyczny ma odbywać się na podstawie liczby zajęć prowadzonych w zakładach przemysłowych oraz prowadzonych przez praktyków na Wydziale. Procedura określa także działania korygujące oraz formularze. W trakcie wizytacji zapoznano się także z przykładowymi umowami o współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, które formalizują szeroką i różnorodną współpracę akredytowanej jednostki z otoczeniem społeczno – gospodarczym

W kontekście udziału pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia, Rada ds. Współpracy z Gospodarką wydaje się mieć kluczowe znaczenie. Zwrócić uwagę należy na fakt, że obie procedury zawarte w „Księdze jakości” mają charakter niemal wyłącznie kontrolny, który wydaje się nie mieć charakteru doskonalącego. Stąd wyraźny nacisk należy położyć na stymulowanie proaktywności we wzajemnych relacjach Wydziału oraz Rady. Mając na uwadze aktualny stan wdrażania określonych procedur oraz początek działań w/w gremium przedmiotowe kryterium jest spełnione przez akredytowaną jednostkę w stopniu **pełnym**, ale rekomenduje się zdynamizowanie działań związanych z formalnym zatwierdzeniem i wdrożeniem procedur określonych w „Księdze jakości”.

c) monitorowania losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy,

Jednostką odpowiedzialną za monitorowanie losów absolwentów jest ogólnouczelniana jednostka, Biuro Karier i Monitorowania Losów Absolwentów. Od 2012 roku w strukturze organizacyjnej uczelni funkcjonuje także Pełnomocnik Rektora ds. Monitorowania Losów Zawodowych Absolwentów oraz wydziałowi odpowiednicy w osobach Pełnomocników Dziekanów.

Pozyskiwanie informacji na temat losów absolwentów ma w SGGW w Warszawie długą, prawie dwudziestoletnią tradycję. Na bazie tych doświadczeń opiera się aktualnie wprowadzany system monitorowania losów absolwentów. W ramach projektu „Podnoszenie jakości zarządzania zasobami SGGW”, finansowanego ze środków unijnych (z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach POKL 2007-2013, priorytet IV, działanie 4.1), opracowane zostały zasady gromadzenia i przetwarzania informacji oraz narzędzia informatyczne ułatwiające monitorowanie losów zawodowych absolwentów. Ponadto działania związane z badaniem losów absolwentów znalazły odzwierciedlenie w aktach prawa wewnętrznego (Zarządzenie Rektora SGGW z dnia 1 marca 2013 roku). Należy podkreślić, że zarówno procedury, jak też przyjęte rozwiązania organizacyjne i metodologiczne pozwalają na osiągnięcie zakładanych celów, a zarazem stanowią bardzo dobry punkt wyjścia do prowadzenia dalszych działań. Wdrożenie w przyszłości procedur oraz zasad określonych w zaprojektowanych w ramach w/w projektu dokumentach pozwoli Uczelni na pozyskiwanie rzetelnych informacji mogących stanowić podstawę działań pro jakościowych oraz na osiągnięcie statusu wyróżniającego wśród innych uczelni wprowadzających podobne regulacje. Na obecnym etapie działania ściśle związane z monitorowaniem losów absolwentów są dopiero rozwijane, czego efektem są pierwsze wyniki badań wśród studentów i absolwentów (w przypadku tej drugiej grupy zrealizowana została zarówno ankieta satysfakcji ze studiów przed obroną dyplomu na studiach I i II stopnia oraz ankieta losów zawodowych absolwentów po 3-5 latach od ukończenia studiów skierowana do osób, które ukończyły studia w latach wcześniejszych). Opracowany został także program dalszych działań organizacyjno – badawczych na 2013 rok, który jest aktualnie realizowany.

Od 2011 roku wyniki ankietyzacji absolwentów są analizowane na Wydziale, czego potwierdzeniem są protokoły zawierające najważniejsze wyniki badań dotyczące absolwentów Wydziału, jak też główne wnioski i rekomendacje. Działania realizowane na poziomie uczelnianym można uznać za spójne i kompleksowe, natomiast dotychczasowa aktywność Wydziału w zakresie śledzenia i monitorowania losów absolwentów ma zdecydowanie charakter akcyjny i raczej incydentalny. Warto jednak podkreślić, że działania z tego zakresu były podejmowane na przestrzeni ostatnich lat (m.in. badania realizowane przy okazji zjazdu absolwentów, opracowany został także wzór ankiety wydziałowej) i warto je nadal rozwijać niezależnie od aktywności Biura Karier. Ponadto wśród zadań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia zdefiniowanych w „Księdze jakości” opracowana została m.in. procedura pt. „Analiza wyników monitorowania losów absolwentów (ankiety pracodawców)”. Dotyczy ona oceny programu studiów pod względem przygotowania do pracy, satysfakcji z ukończenia studiów. Ma również na celu zidentyfikowanie potencjalnych braków w wiedzy. Należy przy tym zauważyć, iż ankieta ma charakter raczej ogólny, dotyczący głównie obszaru wiedzy. W mniejszym stopniu dotyka ona problematyki umiejętności, w szczególności tzw. miękkich oraz kompetencji społecznych. Procedura obejmuje absolwentów Wydziału (I i II stopnia studiów

stacjonarnych i niestacjonarnych poszczególnych kierunków realizowanych w akredytowanej jednostce). Za pozyskiwanie z Biura Karier i Monitorowania Losów Absolwentów SGGW wyników Ankiety Absolwenta SGGW i Ankiety Satysfakcji wypełnionych przez absolwentów Wydziału Nauk o Żywności oraz ich analizę odpowiada Pełnomocnik Dziekana ds. Monitorowania Losów Zawodowych Absolwentów.

Podsumowując, aktualnie obowiązujące rozwiązania w zakresie monitorowania losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy, które są podejmowane w ramach działań prowadzonych przez Biuro Karier i Monitorowania Losów Absolwentów należy ocenić jako **realizowane w stopniu pełnym** (po wdrożeniu zaprojektowanych procedur można będzie uznać je nawet za wyróżniające).

d) monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia,

Projekt wydziałowego wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia nie zawiera procedur odnoszących się *stricto* do monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia. Przewiduje się natomiast procedurę „Kontrola zgodności programów, planów i efektów kształcenia przedmiotów/modułów z programem, planem i efektami kształcenia”, która jednakże ma na celu jedynie weryfikację sylabusów pod kątem ich zgodności z programami kształcenia oraz aktami prawnymi wyższego rzędu. Brak jest natomiast narzędzi do dokonywania kompleksowej i systemowej ewaluacji programów kształcenia. Warto wskazać w tym miejscu, iż przyczyną tego stanu rzeczy jest zidentyfikowana wcześniej słabość w postaci braku kompleksowej wizji funkcjonowania systemu oraz braku powiązań pomiędzy poszczególnymi procedurami. Część informacji w postaci wyników analiz stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia, jest potencjalnie możliwa do pozyskania w ramach opisanej wcześniej procedury. Brak jest jednak powiązania pomiędzy nią a analizowaną procedurą „Kontroli zgodności programów, planów i efektów kształcenia (...)”, co wydaje się być w tej sytuacji zalecanym działaniem.

e) oceny zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikacji efektów ich kształcenia,

Uchwała Senatu SGGW Nr 3 – 2009 / 2010 z dnia 26 października 2009 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia nie wskazuje wprost obszaru ewaluacji zasad oceniania studentów doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych jako elementu systemu zapewniania jakości. Takie regulacje nie zostały także zawarte w dokumentach opracowanych na szczeblu Wydziału. Przepisy Uchwały Senatu SGGW Nr 4 – 2011 / 2012 z dnia 24 października 2011 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania planów studiów i programów kształcenia, ich realizacji i oceny rezultatów jedynie w sferze projektowania programu kształcenia nakazują uwzględnić m.in. metody ewaluacji osiągnięć studentów.

Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia w ramach realizowanych przedmiotów oparta jest na tradycji akademickiej i należy głównie do nauczycieli akademickich. Zasady oceniania są zamieszczone w standaryzowanych kartach informacyjnych kursów prowadzonych na studiach I, II i III stopnia oraz na studiach podyplomowych, w których znajdują się między innymi: cel i zakres kursu, opis zawartości całego kursu, efekty kształcenia, sposób ich weryfikacji itp. W programie studiów jest sprecyzowana forma zaliczenia przedmiotu (zaliczenie lub egzamin).

Środkami weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia na studiach I i II stopnia jest w szczególności system oceniania prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych. System oceniania studentów jest transparentny i niezmiennie respektowany oraz wynika z przepisów Regulaminu Studiów. Regułą jest, iż zasady dotyczące oceny osiągnięć studentów, w tym warunki przystąpienia do zaliczenia danych form zajęć oraz zasady w nich uczestniczenia, są podawane na pierwszych możliwych zajęciach oraz nie ulegają zmianom bez pełnej aprobaty studentów tworzących daną grupę zajęciową. Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym uznali system oceniania obowiązujący na Wydziale za sprawiedliwy i nie wskazali sytuacji niepożądanych na tym tle. Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia dokonywana jest przez kierowników poszczególnych przedmiotów i odbywa się według harmonogramu zajęć oraz sesji egzaminacyjnej, który znany jest studentom.

Zasady oceniania oraz weryfikacja efektów kształcenia doktorantów zostały określone w Regulaminie stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich (Uchwała Nr 25 - 2011/2012 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 23 kwietnia 2012 r.) oraz planie i programie studiów doktoranckich. Od nowego roku akademickiego studia doktoranckie będą prowadzone zgodnie z nowym Regulaminem stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich SGGW (Uchwała nr 63-2012/2013 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego z dnia 22 kwietnia 2013 r.); Studia doktoranckie rozpoczęte przed 1 października 2013 r. będą prowadzone zgodnie z dotychczas obowiązującym przepisami.

Z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami wynika, że dotychczas stosowane zasady oceniania oraz weryfikacji efektów kształcenia są dla doktorantów odpowiednie. Zasady zaliczania przedmiotów objętych planem i programem studiów doktoranckich podawane są na pierwszych zajęciach.

Na uwagę oraz pozytywną ocenę zasługuje fakt, iż wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje mechanizmy kontroli sposobów weryfikacji zdobywanych przez studentów efektów kształcenia oraz zasad oceniania. Określa je procedura P.2.1.8. zawarta w „Księdze jakości” opracowanej przez oceniany Wydział. Do działań w zakresie wskazanej procedury zobowiązane są w szczególności Komisje ds. Jakości Kształcenia i Dydaktyki. Procedura przewiduje spotkania z góry wyznaczonymi kierownikami przedmiotów, każdorazowo po zakończeniu poprawkowej sesji egzaminacyjnej celem omówienia sposobu weryfikacji zaplanowanych dla tych przedmiotów efektów kształcenia. Ze spotkań sporządza się ocenę oraz ewentualne zalecenia, co do wprowadzenia działań naprawczych. Egzaminy i inne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności oraz ich rzetelność oceniane są również przez studentów w ankiecie studenckiej, które to oceny są wykorzystywane do usuwania nieprawidłowości systemu. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stwierdzili, iż efekty kształcenia na ich kierunku są sprawdzalne, co wynika ze specyfiki ich studiów tj. można je zweryfikować nie tylko systemem ich oceny na Uczelni, ale również poza jej murami np. podczas praktyk studenckich, pracy zawodowej czy na praktykach międzynarodowych lub krajowych, podczas których studenci wykorzystują zdobytą wiedzę i umiejętności. Studenci bardzo wysoko oceniają uzyskane efekty kształcenia w szczególności w zetknięciu z praktyką, z którą mieli styczność.

Innym przejawem systemowej analizy w zakresie weryfikacji efektów kształcenia jest poddawanie analizie ocen prac dyplomowych w ramach wspomnianej wcześniej procedury „Kontrola jakości zrealizowanych prac dyplomowych”. Jednakże, na co należy zwrócić uwagę, szczegółowe kryteria zakresu tej analizy nie zostały doprecyzowane, wobec czego nie można uznać jej działania za w pełni poprawną.

f) oceny jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym także przez studentów, doktorantów i słuchaczy, oraz realizowanej polityki kadrowej,

Ocena jakości kadry prowadzącej proces kształcenia odbywa się w sposób tradycyjny, za pomocą trzech procedur. Pierwszą z nich jest procedura oceny okresowej kadry naukowo – dydaktycznej. Dokonywana jest w oparciu o jasne zasady, zgodnie z przyjętym w Uczelni regulaminem oraz ankietą oceny nauczyciela akademickiego. Ankieta określa precyzyjne kryteria oceny wraz z wartością punktową dla poszczególnych osiągnięć. Niewątpliwie informacje wynikające z okresowej oceny mogą być znakomitym źródłem materiałów do celów analitycznych w zakresie jakości kadry naukowej i dydaktycznej. Niezrozumiałym jest sposób kształtowania oceny okresowej z działalności dydaktycznej. W świetle obowiązujących aktualnie przepisów uczelnianych pozytywna ocena z działalności dydaktycznej warunkowana jest wywiązywaniem się z obowiązków dydaktycznych oraz brakiem formalnych skarg na danego nauczyciela. Kryteria te określić można jedynie mianem fasadowych. Ocena okresowa nie może być zatem uznana jako procedura projakościowa w zakresie działalności dydaktycznej.

Drugą procedurą stosowaną na potrzeby oceny kadry jest ankietyzacja zajęć dydaktycznych. Koordynowana jest ona centralnie, na poziomie Uczelni, zgodnie z uchwałą Senatu SGGW nr 3-2009/10. Ankieta odbywa się cyklicznie oraz regularnie. Ankieta przeprowadzana jest na ocenianym Wydziale w formie elektronicznej w systemie Wirtualny Dziekanat (eHms), która to ankietyzacja dotyczy wszystkich zajęć prowadzonych w danym semestrze roku akademickiego, na które uczęszczał student lub doktorant. Ankieta jest anonimowa, co zapewnione jest poprzez zastosowanie specjalnych rozwiązań informatycznych, co ocenia się pozytywnie. Pytania ankietowe współtworzone są przez przedstawicieli studentów na poziomie Uczelni, którzy mają wpływ zarówno na zasady ankietyzacji jak i jej kształt, co także zasługuje na pozytywną ocenę. Jak wynika z rozmowy Zespołu Oceniającego z pełnomocnikiem Rektora ds. Jakości Kształcenia z inicjatywy przedstawicieli studentów przeprowadzona została i trwa nadal w momencie dokonywania oceny gruntowna reforma systemu ankietowego. Wyniki ankiet studenckich teoretycznie są elementem składowym oceny okresowej nauczycieli akademickich, ale z uwagi na ich zidentyfikowany generalnie wadliwy charakter, nie mają one jakiegokolwiek wpływu na tę ocenę. Wyniki ankiet są w należyty sposób opracowane w postaci podsumowań i ewentualnych zaleceń na przyszłość oraz prowadzi się nad nimi systemowe prace w celu ich analizy i wyciągania wniosków z oceny ankietowej dokonywanej przez studentów, co potwierdzają protokoły z prac organów Wydziału.

Studenci w rozmowie z zespołem oceniającym wyrazili negatywną opinię na temat pytań ankietowych, uznając je za niedostosowane do specyfiki ich kierunku studiów oraz prowadzonych na Wydziale zajęć, co jest spowodowane jej ogólnouczelnianym charakterem. Studenci pochwalili możliwość wpisania komentarza uznając ten fakt za wyjątkowo dobrą metodę oceny. Studenci oczekiwaliby jednak umożliwienia im nieograniczonej maksymalną liczbę znaków do wpisania wypowiedzi w polu komentarza. Obligatoryjnej ocenie wynikającej z wewnętrznych przepisów Uczelni podlegają również zajęcia z wychowania fizycznego oraz lektoraty języka obcego, dla których przygotowano osobne arkusze oceny, co zasługuje na ocenę pozytywną. W niedalekiej przyszłości Uczelnia planuje również poddanie ocenie studentów sekretariatów poszczególnych wydziałów, jak również jednostek administracji centralnej, których oceny miałyby dokonywać osoby pracujące w samorządzie studenckim, współpracujące z tymi jednostkami na co dzień.

Od bieżącego roku akademickiego także doktoranci w systemie e-hMS wypełniają nieobowiązkowe, anonimowe ankiety, oceniające zajęcia z języka obcego, seminaria oraz pozostałe przedmioty realizowane w toku studiów doktoranckich. Konstrukcja ankiety wymaga wpisania nazwy przedmiotu oraz prowadzącego. Pytania zawarte w ankiecie dotyczą m. in. zasad zaliczania przedmiotu, stopnia realizacji przedmiotu, środków dydaktycznych użytych podczas zajęć, stosunku prowadzącego do doktorantów, treści realizowanego przedmiotu. We wspomnianej ankiecie doktoranci mają też możliwość wpisania indywidualnych uwag pod adresem prowadzącego zajęcia. W ankiecie oceniającej zajęcia z języka obcego znajdują się m. in. pytania dotyczące użytych pomocy audiowizualnych, efektywności czasu przeznaczanego na zajęcia, stosowania specjalistycznego słownictwa dla danej dyscypliny naukowej doktoranta czy stosunku lektora do doktorantów. Z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami wynika, że widzą oni zasadność prowadzenia ankietyzacji. Niemniej jednak zarówno studenci jak i doktoranci nie odczuwają realnego wpływu ankietyzacji na jakość kształcenia na Wydziale. Dość krytycznie wypowiadają się o systemie ankietowym studenci, uznając go za nieskuteczny, kontrastując go ze skuteczniejszymi ich zdaniem spotkaniami bezpośrednimi z Dziekanem i przedstawianiem tą drogą problemów studentów.

W ocenianej jednostce wyniki ankiet są w należyty sposób opracowane w postaci podsumowań i ewentualnych zaleceń na przyszłość oraz prowadzi się nad nimi systemowe prace w celu ich analizy i wyciągania wniosków z oceny ankietowej dokonywanej przez studentów. Procesy takie określa procedura P.2.4.2. określona w „Księdze jakości”, która nakłada na Pełnomocnika Dziekana ds. jakości kształcenia obowiązek analizy uzyskanych wyników pod kątem średniej oceny uzyskanej w odpowiedziach do poszczególnych pytań zawartych w ankiecie. Analizowane są również komentarze pod kątem ich ilości, spójności i adekwatności do stanu faktycznego. W razie stwierdzenia niskich ocen nauczycieli akademickich lub niepokojących komentarzy procedura przewiduje narzędzia zmierzające do poprawy jakości określonych zajęć tj. zleca na rozmowa kierownika katedry z prowadzącym zajęcia i sporządzona z niej notatka, wpływ na system awansowy i rozmowy z Dziekanem Wydziału. Wyniki ankiety analizowane są również przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, co stwierdzono na podstawie udostępnionych Zespołowi Oceniającemu protokołów oraz prezentowane na Radzie Wydziału. Wszystkie wskazane powyżej działania ocenia się jednoznacznie pozytywnie. Zespół Oceniający miał okazję zapoznać się z raportem podsumowującym wyniki ankiet na ocenianym Wydziale, który to raport dokonuje analiz w skali całej Uczelni oraz na tle porównawczym pomiędzy poszczególnymi jednostkami podstawowymi z podaniem szczegółowych wyników Wydziału Nauk o Żywności. W latach minionych zestawiano bardzo dokładne dane ukazujące wyniki ankiety z poszczególnych przedmiotów prowadzonych przez oceniany Wydział. W ocenianej jednostce uogólnione wyniki ankiety są publikowane w formie prezentacji do wiadomości społeczności Wydziału na stronie internetowej ocenianej jednostki, co ocenia się jednoznacznie pozytywnie. Na wyróżnienie zasługuje tradycja spotkań ze studentami, których celem jest podsumowanie akcji ankietowych oraz zbieranie bezpośrednio opinii na temat jakości kształcenia i sytuacji problemowych mających miejsce na ocenianym Wydziale. W spotkaniach biorą udział głównie przedstawiciele studentów, starości grup i lat oraz inni chętni studenci, a ze strony władz Wydziału Dziekan lub Prodziekani. Zgodnie ze stosowaną procedurą spotkania takie odbywają się przynajmniej 2 razy w semestrze lub częściej w razie potrzeby wyrażonej przez którąkolwiek ze stron. Opinie przedstawione przez studentów i ewentualnie dokonane ustalenia spisywane są w formie notatki służbowej. Opinie i wnioski studentów są

weryfikowane, a następnie w razie stwierdzenia takiej konieczności wdrażane. Oceniany Wydział przedstawił liczne notatki z opisywanych spotkań. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym zapytani o największą wadę ankietyzacji odpowiedzieli, że jest nią brak dostosowania pytań do specyfiki ich studiów oraz jej pozorny wpływ na jakość kształcenia na Wydziale. Studenci oczekiwaliby jeszcze bardziej zdecydowanych i transparentnych działań związanych z analizą i wyciąganiem wniosków z wyników ankiet studenckich.

Wydział przywiązuje dużą wagę do oceny zajęć dydaktycznych realizowanych przez doktorantów. W opinii studentów przygotowanie dydaktyczne doktorantów jest różne. Jednak, w opinii studentów, zaletą doktorantów jest fakt, że przekazują oni najnowsze wiadomości na temat prowadzonych zajęć. Z rozmowy z Kierownikami SD wynika, że 2 razy w roku odbywa się hospitacja zajęć prowadzonych przez doktorantów. Corocznie kierowana jest też prośba do Kierowników Zakładów, aby wyrywkowo uczestniczyli w zajęciach prowadzonych przez doktorantów.

„Księga jakości” Wydziału przewiduje dwie procedury związane z ankietyzacją. Pierwszą z nich jest procedura ankietyzacji zajęć dydaktycznych na studiach podyplomowych. Przebieg procedury opisany jest w sposób poprawny, natomiast propozycja wzoru kwestionariusza ankietowego budzi zastrzeżenia. Słuchacze studiów podyplomowych mają możliwość odpowiedzi na trzy bardzo ogólne pytania o charakterze zamkniętym (ocena merytoryczna i techniczna przedmiotu oraz ocena prowadzącego – w skali 2-5) oraz wypowiedzi swobodnej w postaci miejsca na uwagi. Wątpliwym jest, aby taka formuła narzędzia badawczego miała możliwość pozyskania wartościowych i miarodajnych informacji mogących służyć zapewnianiu jakości kształcenia.

Drugą procedurą dotyczącą ankietyzacji jest „Analiza wyników oceny nauczycieli akademickich oraz przedmiotów na podstawie ankiety studenckiej”. Generalnie ma ona wydźwięk negatywny, jako iż określa jedynie rodzaje represji stosowane wobec nauczycieli osiągających niskie wyniki ankiet. Pozytywnie należy natomiast ocenić fakt, iż określa sposoby informowania studentów o wynikach ankiet. Nie przewiduje się natomiast jej zastosowania do celów doskonalenia jakości kształcenia.

Ostatnim stosowanym na Wydziale sposobem ewaluacji kadry naukowej – dydaktycznej są hospitacje zajęć dydaktycznych. W ramach „Księgi jakości” opracowano procedurę „Okresowa kontrola jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych” poprzez hospitacje zajęć dokonywane przez specjalną Wydziałową Komisję Hospitacyjną. Istotnym, wartym podkreślenia założeniem jest, iż hospitacji podlegać będą zarówno pracownicy jak i doktoranci, jak również włączenie do procedury rozmowy ze studentami uczestniczącymi w hospitowanych zajęciach. Niemniej jednak procedura ma przede wszystkim wymiar kontrolny, który wydaje się nie być najbardziej odpowiednim do zakładanych celów, które powinny być przede wszystkim doskonalące. Na wymiar kontrolny wskazuje przede wszystkim wzór protokołu pohospitacyjnego, który ma charakter głównie opisu sposobu prowadzenia zajęć oraz deklarację zgodności ich realizacji z celami i efektami kształcenia. Pomija on propozycje rekomendacji lub choćby pogłębionej ewaluacji poszczególnych elementów warsztatu dydaktycznego. Skuteczność procedury hospitacji może zostać również obniżona poprzez niewielki zakres działań korygujących przewidzianych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. Całość odpowiedzialności za doskonalenie warsztatu przeniesiona została na nauczyciela akademickiego, który jest zobowiązany wyeliminować samodzielnie zdiagnozowane problemy, co w praktyce może okazać się niemożliwe.

„Księga jakości” w obszarze „Ocena nauczycieli” przewiduje również procedurę pn. „Weryfikacja aktywności naukowej osób zaliczanych do minimum kadrowego”. Ma ona jednak charakter administracyjnej kontroli ilościowej stanu minimum kadrowego poprzez deklarację liczby publikacji związanych z kierunkiem studiów przez poszczególnych nauczycieli akademickich. Nie ma natomiast w procedurze elementów ewaluacji jakościowej. Procedura zapobiega więc ewentualnym zagrożeniom związanym ze składem minimum kadrowego, jednak nie stymuluje poprawy jakości w badanym zakresie.

Podsumowując należy stwierdzić, iż potrzeby ewaluacyjne związane z kadrą Wydziału zostały dość dobrze zdiagnozowane. Jednocześnie dobór narzędzi do dokonywania oceny budzi uzasadnione wątpliwości co do ich potencjalnej skuteczności.

g) oceny poziomu naukowego jednostki,

W ramach aktualnie wdrażanego na Wydziale wewnętrznego systemu zapewniania jakości brak jest rozwiązań mających na celu ocenę poziomu naukowego jednostki. Wydział poddawał się natomiast zewnętrznej ocenie parametrycznej dokonywanej przez organy MNiSW.

h) oceny zasobów materialnych, w tym infrastrukturę dydaktyczną i naukową, a także środki wsparcia dla studentów,

Wydział Nauk o Żywności opracował oraz pilotażowo przeprowadził procedurę przeglądu wyposażenia wspomagającego proces kształcenia. Badanie polega na określeniu możliwości realizacji celów i efektów kształcenia losowo wybranych przedmiotów na wszystkich poziomach i rodzajach studiów za pomocą dostępnej na Wydziale infrastruktury. Na potrzeby dokonywania oceny skonstruowano poprawny arkusz oceny zawierający również możliwość formułowania zaleceń i rekomendacji. Ważnym aspektem procedury jest fakt, iż ocena jest dokonywana komisyjnie, zaś w skład zespołu oceniającego wchodzi przedstawiciel studentów.

Projektowana „Księga jakości” Wydziału przewiduje również procedurę przeglądu zasobów bibliotecznych pod względem dostępności i jakości merytorycznej, dotyczących realizowanych kierunków kształcenia. Badanie ma się odbywać za pomocą standaryzowanego kwestionariusza ankietowego wypełnianego przez studentów w trakcie roku akademickiego, co budzi pewne wątpliwości. Kwestionariusz ankietowy jest dość rozbudowany, jednakże nie daje możliwości zdiagnozowania przyczyn ewentualnych słabości wybranych obszarów funkcjonowania bibliotek, wskazanych w ankiecie. Respondent ma możliwość wypowiedzi nawiązującej do celu ankiety jedynie w jednym, zamkniętym pytaniu. Nie ma możliwości sformułowania własnych wniosków lub rekomendacji. Wskazane byłoby zatem powtórne przeanalizowanie procedury pod kątem dobranych narzędzi badawczych.

Na chwilę obecną wewnętrzny system zapewniania jakości nie przewiduje odrębnej procedury mającej na celu ewaluację środków wsparcia dla studentów w procesie uczenia się. Jednocześnie „Księga jakości” przewiduje cykliczne spotkania władz Wydziału z przedstawicielami studentów, doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych. Z przyczyn oczywistych tematyka i zakres spotkań pozostają niesprecyzowane, jednakże warto byłoby rozważyć możliwość stałej dyskusji w trakcie spotkań na temat stosowanych na Wydziale środków wsparcia dla studentów.

Na podstawie przeprowadzonej wizytacji i odbytych spotkań należy jednak zauważyć, że wizytowana jednostka zapewnia studentom i doktorantom odpowiednie wsparcie finansowe jak i naukowe w trakcie wykonywanych badań w celu przygotowania pracy magisterskiej czy też rozprawy doktorskiej. Na przykład w przypadku doktorantów opiekun naukowy powoływany jest na I roku studiów doktoranckich. Obsługą administracyjną doktorantów zajmują się wyznaczone do tego pracowniczki Dziekanatu, do których mogą kierować pytania związane z pomocą administracyjną, prawną czy socjalną. Inne formy wsparcia opisano w punkcie 7 Raportu z Wizytacji.

i) funkcjonowania systemu informacyjnego, tj. sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnieniu jakości kształcenia,

W związku z niejasnym statusem inicjatyw uczelnianych mających na celu kompleksowe wdrożenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości w całej SGGW, brak jest również niezbędnego w tym celu systemu informacyjnego. Wydział Nauk o Żywności samodzielnie wdrażając elementy systemu rozpoczyna systemowe gromadzenie niektórych niezbędnych informacji. Jednocześnie brak kompleksowego ujęcia systemu zapewniania jakości, w tym również w odniesieniu do strategii oraz Polityki Jakości Wydziału powodują, że gromadzone informacje nie obejmują kompleksowo wszystkich elementów oddziałujących na realizację procesu kształcenia. Każda z projektowanych na Wydziale procedur zawiera w sobie również propozycję możliwości analizy oraz wykorzystywania gromadzonych informacji w celu likwidacji niezgodności w ocenianym obszarze. Jednakże brak jest całościowego, systemowego planu analizy i wykorzystania informacji gromadzonych w ramach procedur, w tym również łącznego analizowania informacji pozyskiwanych z różnych źródeł.

Na akredytowanym Wydziale wdrożono politykę informacyjną obejmującą ukazanie tworzenia i konkretnych działań w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Z rozmowy członków Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia z zespołem oceniającym wynika, iż głównym odbiorcą informacji o pracach nad jakością kształcenia na ocenianym Wydziale jest jego Dziekan, przedstawiciele studentów i Rada Wydziału. Ponadto wykazano, iż odbiorcą takiej informacji jest również „szeregowy” student, który uzyskuje informacje w szczególności dotyczące wypełnianych przez siebie ankiet, jak wspomniano na specjalnych spotkaniach. Co więcej pozytywnie ocenia się utworzenie specjalnego adresu mailowego, na który studenci mogą wysyłać swoje sugestie dotyczące poprawy jakości kształcenia na Wydziale, jak również zgłaszać sytuacje niepożądane występujące w codziennym funkcjonowaniu Wydziału. Studenci uznali politykę informacyjną w zakresie jakości kształcenia za wystarczającą, wskazując na najważniejsze jej narzędzia takie jak spotkania z władzami Wydziału, na których prezentowane są wyniki ankiet, spotkania z samorządem studenckim. Studenci wyrazili opinię, iż chętnie zobaczyliby dodatkowe informacje o efektach prac komisji zajmującej się jakością kształcenia np.: na stronie internetowej ocenianego Wydziału, a których obecnie brakuje. Studenci wyrazili opinię, iż ich społeczność może mieć realny wpływ na poprawę jakości kształcenia na Wydziale poprzez swoich przedstawicieli oraz na przykład koła naukowe. Rzeczywistość zastana w ocenianej jednostce potwierdziła uwagi studentów wyrażone w rozmowie z Zespołem Oceniającym. Niemniej jednak wdrożona polityka informacyjna wymaga uzupełnień, w szczególności w zakresie publikowania na stronie internetowej aktualności i informacji z prac Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i dokonywanych przez nią działań, na co uwagę zwrócili studenci. W związku z powyższym zaleca się wdrożenie odpowiednich z punktu widzenia

specyfiki Wydziału mechanizmów pozwalających na stałe i rzetelne informowanie społeczności Wydziału o szczegółach pracy wskazanej wyżej komisji i innych ciał biorących udział w zapewnianiu jakości kształcenia, a tym samym rzeczywiste wykonanie procedury P.2.4.4. zawartej w „Księdze jakości”.

j) publicznego dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów,

Wdrażany wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia nie przewiduje systemowej analizy dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, iż „Księga jakości” Wydziału w projektowanym kształcie kładzie relatywnie duży nacisk na tematykę komunikacji pomiędzy ciałami tworzącymi system a ich bezpośrednim otoczeniem, co w przyszłości ma szansę zaowocować kompleksowym badaniem problematyki dostępności informacji.

Z punktu widzenia praktycznego należy jednak wskazać, że wszelkie informacje dotyczące warunków i trybu rekrutacji na studia I i II stopnia oraz czteroletnie stacjonarne studia doktoranckie przy Wydziale Nauk o Żywności SGGW w Warszawie dostępne są na stronie internetowej Wydziału. Informacje dotyczące organizacji, programu i toku studiów, praw i obowiązków studentów i doktoranta, stypendiów oraz innych świadczeń przysługujących studentom i doktorantom dostępne są w Regulaminie studiów bądź w Regulaminie stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich. Publikowane są także na stronie internetowej Wydziału oraz w postaci ogłoszeń na tablicach informacyjnych, jak również na indywidualnych kontach studentów w systemie e-hMS. Także efekty kształcenia na wszystkich prowadzonych studiach (I, II i III stopnia) opublikowane są na stronie internetowej Wydziału. Generalnie studenci i doktoranci wysoko oceniają funkcjonowanie strony internetowej ocenianej jednostki oraz politykę informacyjną o procedurach toku studiów prowadzoną przez Wydział.

Podsumowując należy stwierdzić, iż Wydział podjął trud opracowania i wdrożenia wielu procedur mających na celu badanie jakości kształcenia. Jednak obecnie wdrażane procedury mają głównie na celu identyfikację niezgodności oraz zjawisk patologicznych w procesie kształcenia, a najistotniejszą słabością na chwilę obecną wdrażanych rozwiązań jest ich rozdrobnienie. Każda z zaprojektowanych procedur w ramach „Księgi jakości” Wydziału obejmuje wycinek procesu kształcenia. Brak jest natomiast kompleksowego, systemowego podejścia, oraz zdefiniowania narzędzi, które zapewniłoby spójne podejście do całości procesu kształcenia

3) Aktualny stan zaawansowania w pracach nad wdrożeniem wewnętrznego systemu zapewniania jakości nie pozwala na dokonanie oceny jego skuteczności i efektywności. Jednocześnie mocno niepokojący jest fakt, iż zdecydowana większość procedur koncentruje się na aspektach kontrolnych w poszczególnych obszarach realizacji procesu kształcenia, zorientowanych na niezgodności. Widoczną słabością obecnie projektowanych procedur oraz ich niespójność z wydziałową polityką jakości, jest brak stymulacji do doskonalenia jakości kształcenia.

Załącznik nr 4 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego **znacząco**

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

- 1) Struktura wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia jest przejrzysta i odpowiednia do potrzeb Wydziału. Zapewnia włączenie wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w jego prace. Jednak WSZJK znajduje się na etapie wdrażania, lecz prace nad koncepcją jego funkcjonowania są na Wydziale mocno zaawansowane. Brak kompleksowego wdrożenia systemu spowodowane jest niejasnym statusem prac nad systemem uczelnianym.
- 2) Na Wydziale Nauk o Żywności podjęto działania zmierzające do wdrożenia kompleksowego systemu zapewniania jakości. Wydział opracował liczne procedury ewaluacyjno – kontrolne, które obejmują znaczną część istotnych czynników wpływających na jakość kształcenia.
- 3) Zaprojektowane procedury wydziałowe koncentrują się w znacznej mierze na aspektach kontroli poszczególnych elementów procesu kształcenia. W obecnym ich kształcie mają niską możliwość stymulowania procesów doskonalenia jakości kształcenia.

3. Spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie.

1) Wydział Nauk o Żywności posiada kategorię naukową B oraz uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie technologii żywności i żywienia.

Na dzień przygotowywania Raportu samooceny zasady związane z tworzeniem i kształceniem na studiach doktoranckich określał regulamin stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich, stanowiący załącznik do uchwały Senatu SGGW nr 25-2011/2012 z dnia 23.04.2012 r. Z kolei w czasie wizytacji Uczelnia przedłożyła uchwałą nr 63 – 2012/2013 Senatu SGGW w Warszawie z dnia 22 kwietnia 2013 roku, w której uchwalono nowy regulamin stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich, zgodny z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 roku Regulamin ten w rozdziale I w pkt. 9 zawiera zapis, który mówi, że **„realizacja programu studiów doktoranckich przygotowuje do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym, a w szczególności prowadzi do osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie: wiedzy na zaawansowanym poziomie, o charakterze podstawowym dla dziedziny związanej z obszarem prowadzonych badań naukowych, obejmującej najnowsze osiągnięcia nauki lub sztuki oraz o charakterze szczegółowym, odpowiadające obszarowi prowadzonych badań naukowych, obejmującej najnowsze osiągnięcia nauki lub sztuki, umiejętności związanych z metodyką i metodologią prowadzenia badań naukowych, kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego”**. Zgodnie z wymienionymi dokumentami studia doktoranckie tworzy Rektor

na wnioszek Rady Wydziału, która zatwierdza również programy studiów doktoranckich. Zgodnie z uchwałą nr 63 Senatu SGGW z dnia 22 kwietnia 2013 roku studia prowadzone przed 1 października 2013 r. realizowane będą w oparciu o regulamin przyjęty uchwałą Senatu SGGW nr 25-2011/2012 z dnia 23 kwietnia 2012 roku.

Na przestrzeni ostatnich lat (od 2007 roku) na podstawie zarządzeń Rektora tworzono corocznie studia doktoranckie na Wydziale Nauk o Żywności w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie technologia żywności i żywienia. I tak przykładowo: zarządzeniem nr 37 Rektora SGGW w Warszawie z dnia 5 sierpnia 2009 roku utworzono studia, których czas trwania ustalono na okres od 1 października 2009 do 30 września 2013 roku, z limitem przyjęć 15 osób. Do zarządzenia Rektora dołączono załącznik nr 1 zawierający program studiów, zatwierdzony przez Radę Wydziału z udziałem doktorantów. Z kolei zarządzeniem nr 55 Rektora SGGW w Warszawie z dnia 4 lipca 2012 r. zostały utworzone studia doktoranckie na Wydziale, których czas trwania ustalono na okres od 1 października 2012 do dnia 30 września 2016 roku, z limitem przyjęć 20 osób. Załącznik do zarządzenia zawierał program studiów doktoranckich zatwierdzony przez Radę Wydziału.

Studia doktoranckie prowadzone na Wydziale Nauk o Żywności SGGW w Warszawie dotyczą obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, dziedziny nauk rolniczych dyscypliny technologia żywności i żywienia. W ramach Uczelni Wydział Nauk o Żywności ma znaczną autonomię w zakresie ustalania programu studiów doktoranckich, kryteriów rekrutacji, określania warunków przydzielania stypendiów oraz bieżącego nadzoru, który sprawowany jest przede wszystkim przez kierownika studiów. Przebieg studiów doktoranckich (SD) odbywa się według regulaminu SD oraz zgodnie z dodatkowymi uregulowaniami wydziałowymi, dotyczącymi przykładowo rekrutacji. Przyjęcie na studia doktoranckie kandydatów o odpowiednio wysokim poziomie jakościowym odbywa się w oparciu o rekrutację prowadzoną według szczegółowo określonych zasad uchwalanych przez Radę Wydziału, przy czym postępowanie rekrutacyjne ma charakter konkursowy.

Warunki i tryb rekrutacji na studia trzeciego stopnia określają także uchwały Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W uchwale nr 48-2010/2011 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 30 maja 2011 r. określone zostały warunki i tryb rekrutacji na studia trzeciego stopnia (studia doktoranckie stacjonarne i niestacjonarne) w roku akademickim 2012/2013. Z kolei uchwałą nr 62-2012/2013 Senatu SGGW w Warszawie z dnia 22 kwietnia 2013 roku ustalono warunki i tryb rekrutacji na studia trzeciego stopnia (studia doktoranckie stacjonarne i niestacjonarne) rozpoczynające się od 1 października 2013 roku.

Wydział prowadzi czteroletnie, obecnie wyłącznie stacjonarne studia doktoranckie (regulamin studiów doktoranckich przewiduje także formę niestacjonarną tych studiów). Wydział określił kompetencje kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia doktoranckie. A więc o przyjęcie na studia mogą ubiegać się absolwenci studiów magisterskich na kierunkach: technologia żywności i żywienie człowieka, biologia, biotechnologia, chemia, inżynieria chemiczna, towaroznawstwo, weterynarii i kierunków pokrewnych. Kandydaci na studia powinni legitymować się znajomością przynajmniej jednego języka obcego. Rekrutacja ma charakter konkursowy i uwzględnia średnią ocenę ze studiów pierwszego i drugiego stopnia lub ze studiów jednolitych. Ponadto ocenia się dotychczasową aktywność naukową kandydata, za którą maksymalnie można przyznać 5 punktów. Ocenia się przebieg rozmowy kwalifikacyjnej, za którą otrzymać można maksymalnie 10 punktów. Uzyskana suma punktów przez kandydata decyduje o jego miejscu w prowadzonym rankingu. Przyjmowani są kandydaci, którzy uzyskali co najmniej 11

punktów. W przypadku uzyskania przez kilku kandydatów takiej samej liczby punktów, o przyjęciu decyduje wynik rozmowy kwalifikacyjnej. Postępowanie rekrutacyjne przeprowadza Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna ds. Studiów Doktoranckich. Komisja ta jest powoływana przez Radę Wydziału na wniosek dziekana Wydziału. W skład Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej wchodzi: dziekan lub prodziekan, kierownik studiów doktoranckich oraz nie mniej niż trzy osoby posiadające tytuł naukowy profesora lub stopień doktora habilitowanego oraz 2 przedstawiciele doktorantów. Zasady rekrutacji na studia doktoranckie należy ocenić bardzo dobrze, są jasno określone, transparentne. Zwraca przy tym także uwagę skład Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej, do której włączono przedstawicieli doktorantów, co jest stosunkowo nieczęstą praktyką.

Według Raportu samooceny „Studia doktoranckie przy Wydziale Nauk o Żywności realizowane są zgodnie z planami i programami budowanymi w oparciu o zakładane efekty kształcenia, z uwzględnieniem specyfiki dyscypliny naukowej technologia żywności i żywienia. Studia doktoranckie stwarzają warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych, współpracy naukowej w zespołach badawczych, przygotowania przez doktoranta publikacji naukowej, realizacji planu i programu studiów, przygotowania do egzaminów doktorskich, przygotowania rozprawy doktorskiej oraz uczestniczenia w życiu środowiska naukowego. Celem kształcenia studentów na studiach doktoranckich jest przygotowanie absolwentów do pracy o charakterze badawczo-rozwojowym w zakresie przetwarzania i utrwalania żywności, pozyskiwania surowców oraz kontroli jakości i bezpieczeństwa żywności w instytutach naukowo-badawczych, ośrodkach badawczo-rozwojowych, a także w zespołach projektowych oraz organizacjach pozarządowych, zajmujących się analizą problemów związanych z produkcją żywności”. W Raporcie samooceny zapisano też, że realizacja programu studiów według przygotowanego harmonogramu studiów umożliwia każdemu uczestnikowi przygotowanie do egzaminu doktorskiego i napisanie rozprawy doktorskiej. We wspomnianym Raporcie samooceny jak i w dodatkowym dokumencie pt. „Stacjonarne studia doktoranckie przy Wydziale Nauk o Żywności SGGW w Warszawie”, w pkt. 3. „Efekty kształcenia” poinformowano, że realizacja programu studiów doktoranckich przygotowuje do pracy o charakterze badawczo-rozwojowym, a w szczególności prowadzi do osiągnięcia efektów kształcenia – w zakresie wiedzy, w zakresie umiejętności i w zakresie kompetencji społecznych. Wyraźnie określono też sposób weryfikacji ustalonych efektów kształcenia w trzech zakresach: – wykonywanej pracy doktorskiej, w zakresie obowiązkowych i fakultatywnych zajęć dydaktycznych oraz w zakresie praktyk zawodowych. Jak wykazał dokonany przegląd udostępnionych dokumentów do poszczególnych przedmiotów umieszczonych w programie studiów doktoranckich przygotowano „harmonogramy przedmiotów”. Zapisano tam również, że warunkiem zaliczenia jest systematyczne uczęszczanie na zajęcia – z informacją, iż „dozwolone jest maksymalnie 20% nieobecności (jedno ćwiczenie)”. Ponadto wyraźnie zaznaczono, że „warunki uzyskania zaliczenia poszczególnych zajęć na studiach doktoranckich określa regulamin studiów doktoranckich uchwalony przez Senat SGGW nr 25-2011/2012 z dnia 23.04.2012 roku oraz programy studiów doktoranckich: „stary program” – obowiązujący doktorantów rozpoczynających studia trzeciego stopnia przed rokiem akademickim 2012/2013 oraz „nowy program” – obowiązujący od bieżącego roku akademickiego (bieżący rok akademicki to 2012/2013)”.

Rada Wydziału Nauk o Żywności dla studiów doktoranckich rozpoczynających się od 1 października 2012 roku i od 1 października 2013 roku zdefiniowała efekty kształcenia. W zakresie wiedzy dla obu wymienionych edycji zdefiniowano 5 efektów, w zakresie

umiejętności 11, a w zakresie kompetencji społecznych 4. Porównując obie edycje dostrzeżono różnicę w określaniu efektów kształcenia w zakresie wiedzy. Należy stwierdzić, że dla studiów doktoranckich rozpoczynających się od 1 października b.r. efekty w zakresie wiedzy są bardziej dostosowane do rozporządzenia MNiSW z dnia 1 września 2011 r. (efekty SD_W03, SD_W04, SD_W05), lepiej oddają specyfikę studiów doktoranckich prowadzonych na WNoŻ SGGW w Warszawie (efekt SD_W01), a przede wszystkim są lepiej opracowane pod względem redakcyjnym. Efekty w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych są identyczne dla porównywanych edycji studiów. Poprawione efekty kształcenia bardzo dobrze ujmują specyfikę studiów doktoranckich w dyscyplinie technologia żywności i żywienia prowadzonych na wizytowanym Wydziale.

Program studiów doktoranckich jest systematycznie analizowany i w miarę potrzeb wynikających z obowiązującego ustawodawstwa, jak również opinii interesariuszy wewnętrznych jest odpowiednio dostosowywany. Np. zarządzeniem Rektora nr 55 z dnia 4 lipca istotnie zmieniony został program studiów doktoranckich utworzonych od 1.10.2012 do 30.09.2016 roku w porównaniu do studiów doktoranckich kończących się 30 września 2013 roku (Załącznik do Zarządzenia Rektora SGGW Nr 37 z dnia 5 sierpnia 2009 roku). Nowy program studiów doktoranckich rozpoczynających się od 1 października 2013 r. nie został zmieniony.

Doktoranci II-IV roku studiów, przyjęci przed rokiem akademickim 2012/2013, kształcą się według obowiązujących wcześniej planów studiów doktoranckich. Realizacja dotychczas obowiązujących planów SD wymaga od doktoranta uczestniczenia w 340 godzinach wykładów, w tym 150 godz. przedmiotów fakultatywnych, oraz 580 godzinach ćwiczeń, w tym pod hasłem „dydaktyka” (obowiązkowa praktyka dydaktyczna) – 330 godzin, seminarium doktorskie – 40 godzin oraz metodologia badań naukowych – 200 godzin. W ramach zajęć fakultatywnych doktoranci mają możliwość odbycia 90 godz. Studium Pedagogicznego. Z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami II-IV roku SD wynika, że realizowany przez nich plan studiów doktoranckich zapewnia uzyskanie efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą oraz umożliwia uzyskanie stopnia naukowego doktora.

Z punktu widzenia wprowadzonych w 2011 r. nowych aktów prawnych dotyczących organizacji studiów doktoranckich (rozporządzenie MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych oraz rozporządzenia MNiSW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich) ważniejsze jest przeanalizowanie programu studiów doktoranckich prowadzonych od 1 października 2012 r. Program ten oceniono na podstawie załącznika do rozporządzenia Rektora SGGW nr 55 z dnia 4 lipca 2012 roku oraz udostępnionego dokumentu zatytułowanego – „Ramowy program i plan zajęć czteroletnich stacjonarnych studiów doktoranckich przy Wydziale Nauk o Żywności SGGW w Warszawie – trwających od 1.10.2012 do 30.09. 2016 r. Dokument ten obejmuje nazwy poszczególnych przedmiotów kształcenia, umiejscowionych w kolejnych semestrach i latach studiów. Nazwiska koordynatorów przedmiotów, status przedmiotu (obowiązkowy czy fakultatywny), wymiar godzin wykładu, seminarium i ćwiczeń oraz punkty ECTS. W roku I przewidziano 120 godz. i 24 punkty ECTS, w roku II – 100 godzin i 14 punktów ECTS, w roku III 85 godz. i 10 punktów ECTS oraz w roku IV – 70 godz. i 10 punktów ECTS. Razem program oferuje 375 godz. i 58 punktów ECTS.

W programie studiów doktoranckich przewidziano jako obowiązkowe 4 przedmioty dotyczące współczesnych trendów w różnych dziedzinach nauki o żywności oraz na każdym

roku seminarium doktoranckie. Realizacja tych przedmiotów wymaga 170 godzin dydaktycznych i nakładu pracy wycenionego na 32 punkty ECTS. Dodatkowo w programie zaplanowano zajęcia fakultatywne związane z Metodologia prowadzenia zajęć dydaktycznych (w każdym roku, 10 godzin, 1 punkt ECTS), Metodyka zajęć dydaktycznych i nowych technologii wykorzystywanych w kształceniu studentów (II rok, 30 godzin, 6 punktów ECTS), Fakultet specjalistyczny z dziedziny, w której prowadzone są badania naukowe (II i III rok, odpowiednio co najmniej 30 i 45 godzin, 4 i 6 punktów ECTS), Fakultet do wyboru z innej dziedziny: (Ekonomia lub Filozofia, IV rok, 30 godzin, 6 punktów ECTS). Fakultatywnym zajęciom przyporządkowane łącznie 26 pkt. ECTS, w tym 10 pkt. ECTS zajęciom rozwijającym umiejętności dydaktyczne doktorantów w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego. W programie studiów w każdym roku zaplanowano blok zajęć fakultatywnych nt. Metodologia prowadzenia zajęć dydaktycznych, natomiast na II roku studiów Metodyka zajęć dydaktycznych i nowych technologii wykorzystywanych w kształceniu studentów, niemniej jednak nie wskazano jakie przedmioty doktoranci mogą wybierać w wymienionych grupach, więc trudno stwierdzić, czy rzeczywiście w/w grupy zajęć mają charakter zajęć obieralnych i wskazują na możliwość indywidualizacji kształcenia.

Na I, II, III i IV roku doktorant powinien odbyć obowiązkowe 30 godz. seminarium doktoranckiego. W ramach 2-dniowego seminarium doktoranckiego, w którym uczestniczą wszyscy doktoranci oraz ich opiekunowie naukowcy/promotorzy, w trakcie 15-minutowego wystąpienia doktoranci prezentują fragmenty dysertacji doktorskiej. Na seminarium zapraszani są także pracownicy Wydziału, co stwarza sposobność dyskusji nad tezami badawczymi na szerszym forum oraz wymiany poglądów. Wystąpienie doktoranta (sposób prezentacji, aspekt merytoryczny) podlega ocenie wszystkich zebranych osób; z wystawionych ocen wyciągana jest średnia arytmetyczna, która następnie jest wpisywana do indeksu doktoranta.

Ponadto w programie tym przewidziano, podobnie jak w poprzednio obowiązujących programach, 330 godz. praktyk zawodowych w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych ze studentami, którym przyporządkowano 22 pkt. ECTS.

W programie tym nie uwzględniono jednak zajęć z języka obcego, który bez wymiaru godzin umieszczony był w cytowanym wcześniej załączniku do zarządzenia Rektora SGGW z dnia 4 lipca 2012 roku. Ponadto efekt w zakresie umiejętności zapisany symbolem SD_U010 określa, że doktorant potrafi „porozumiewać się ... w języku rodzimym i co najmniej jednym języku obcym,..”, a żaden z przedmiotów oferowanych w programie nie umożliwia doskonalenia umiejętności w zakresie znajomości języka obcego. Nie podano także, aby doktorant miał obowiązek wyboru przedmiotów fakultatywnych wykładanych w języku obcym.

Należy także wyeksponować fakt, że konieczność zreformowania programów w 2012 r. spowodowała wielowątkową dyskusję na temat prowadzonych studiów doktoranckich na Wydziale. Z inicjatywy doktorantów Wydziału oraz kierowników studiów doktoranckich dokonano zmiany 4 przedmiotów, realizowanych w formie wykładu (po 20 godz. każdy). Przedmioty te to: Współczesne trendy w technologii żywności, Współczesne trendy badawcze w inżynierii żywności, Współczesne trendy badawcze w biotechnologii, łącznie z zaawansowanymi technikami badawczymi w ocenie jakości żywności, Współczesne trendy badawcze w chemii żywności. W nowym programie SD, realizowanym w latach 2012-2016 powyższe przedmioty będą realizowane w formie warsztatów, na których doktoranci będą mogli zapoznać się z najnowszą metodologią w badaniach żywności, realizując samodzielnie

eksperyment. Warsztaty są prowadzone przez szerszą grupę pracowników naukowo-dydaktycznych (w tym adiunktów) oraz w małych grupach (tylko dla jednego rocznika). Z przeprowadzonych doświadczeń doktoranci muszą samodzielnie opracować wyniki badań oraz na ich podstawie wyciągnąć wnioski. Przedmioty te łączą więc wiedzę z danego tematu z umiejętnościami związanymi z metodologią badań naukowych, a więc n.in. opracowaniem wyników doświadczenia.

Program studiów doktoranckich jest zgodny z rozporządzeniem MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych, bowiem przygotowuje do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym, poprzez ofertę przedmiotów o charakterze podstawowym dla dyscypliny prowadzonych badań naukowych (4 przedmioty wyszczególnione w poprzednim akapicie), możliwość nabycia umiejętności związanych z metodyką i metodologią prowadzenia badań naukowych oraz kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego.

Zaliczenie kolejnych lat studiów doktoranckich odbywa się przez kierownika studiów doktoranckich na podstawie: a) rocznego indywidualnego sprawozdania doktoranta z realizacji programu studiów doktoranckich i harmonogramu pracy doktorskiej obejmującego opinię promotora, złożonego w regulaminowym terminie, b) zaliczeń przedmiotów obowiązkowych i wybranych przedmiotów fakultatywnych potwierdzonych semestralnie wpisem do indeksu, c) wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych praktyk zawodowych potwierdzonego corocznie wpisem do indeksu. W przypadku niespełnienia przez doktoranta warunków a), b) i c) kierownik studiów doktoranckich podejmuje decyzję o skreśleniu z listy uczestników studiów doktoranckich.

Otwarcie przewodu doktorskiego odbywa się na II roku SD pod warunkiem, że stopień zaawansowania pracy wynosi co najmniej 30% (odsetek procentowy zaawansowania określa opiekun naukowy w formie pisemnej opinii).

Według informacji zawartej w Raporcie Samooceny na studia doktoranckie w roku 2007 przyjęto łącznie 14 osób, spośród których jedynie 7 osób ukończyło studia uzyskując stopień naukowy doktora, jedna osoba ukończyła studia bez uzyskania stopnia doktora oraz 6 osób zostało skreślonych z listy doktorantów. Spośród 11 osób przyjętych na studia doktoranckie w roku 2008, trzy osoby ukończyły studia uzyskując stopień naukowy doktora, cztery osoby ukończyły studia bez uzyskania stopnia naukowego doktora oraz cztery osoby zostały skreślone. Spośród 13, 14 i 15 doktorantów przyjętych kolejno w 2009, 2010 i 2011 roku skreślono odpowiednio 3, 5 i 1 osób. Analizując efektywność studiów doktoranckich zwraca uwagę duża liczba skreśleń. Zgodnie z wyjaśnieniami władz Wydziału przyczyną tych skreśleń była głównie osobista rezygnacja związana z podjęciem pracy zarobkowej, wyjazdem za granicę, czy też opieką nad dzieckiem bądź innym członkiem rodziny. Tylko w jednym przypadku (dla edycji studiów rozpoczętej w 2011 roku) skreślono doktoranta z powodu braku postępów w realizacji pracy doktorskiej. Skuteczność studiów doktoranckich można obecnie ocenić w odniesieniu do edycji rozpoczętej w 2007 roku (na dzień pisania Raportu z wizytacji – 2 lata po ukończeniu studiów doktoranckich). Na 8 doktorantów kończących studia tylko jedna osoba nie uzyskała stopnia naukowego doktora, a więc jest to bardzo dobry wynik. Natomiast w odniesieniu do czterech osób kończących studia w 2012 r., które do tej pory nie obroniły pracy doktorskiej, władze dziekańskie powinny poznać przyczyny opóźnienia.

Podczas spotkania z osobami odpowiedzialnymi za studia doktoranckie na Wydziale oraz z samymi doktorantami stwierdzono, że doktoranci mają wiele możliwości odbycia

pewnej części studiów doktoranckich za granicą. Teoretycznie mają także różne możliwości uczestniczenia w międzynarodowych zespołach badawczych, ale faktem jest, że takie badania na WNoŻ prowadzone są niezwykle rzadko.

Zgodnie z przyjętym regulaminem nadzór merytoryczny nad studiami doktoranckimi sprawuje Rada Wydziału prowadząca te studia. Kierownik studiów doktoranckich dokonuje oceny realizacji programu studiów doktoranckich oraz prowadzenia badań naukowych przez doktorantów, opracowuje i przedstawia Radzie Wydziału roczne sprawozdanie z przebiegu studiów (w terminie do 31 grudnia). Dziekan Wydziału składa w Dziale Nauki SGGW ocenę przebiegu studiów doktoranckich działających w okresie sprawozdawczym dokonaną przez Radę Wydziału (protokół) wraz z indywidualnymi sprawozdaniami doktorantów II, III i IV roku studiów z realizacji programu studiów doktoranckich i harmonogramu pracy doktorskiej w danym roku akademickim oraz sprawozdaniem Kierownika Studiów Doktoranckich zawierającego ocenę pracy uczestników studiów doktoranckich w danym roku akademickim. Sprawozdania z funkcjonowania studiów doktoranckich w Uczelni są przedstawione na posiedzeniu Senatu SGGW.

Wizytowana jednostka umożliwia doktorantom przygotowanie publikacji naukowej. Według wykazu przedstawionego przez jednostkę od 2009 doktoranci są autorami lub współautorami 254 publikacji naukowych, z czego 75 publikacji powstało w Katedrze Inżynierii i Organizacji Produkcji; 109 w Katedrze Biotechnologii, Mikrobiologii i Oceny Żywności; 15 w Katedrze Chemii; 55 w Katedrze Technologii Żywności. Z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami wynika, że opiekun naukowy/promotor wspiera merytorycznie w napisaniu artykułu naukowego.

Doktoranci, podobnie jak studenci Wydziału czynnie angażują się w działania popularyzujące naukę. Uczestniczyli w Pikniku Naukowym Centrum Nauki Kopernik i Polskiego Radia oraz w Dniach SGGW. Należy także wspomnieć, że doktoranci Wydziału aktywnie współpracują z Kołami Naukowymi; są opiekunami i koordynatorami projektów prowadzonych przez studentów Wydziału, co zapewnia obustronny rozwój młodych naukowców. Doktoranci aktywnie aplikują o zewnętrzne granty badawcze, m. in. z NCN, NCBiR.

2) Zasady związane z tworzeniem i kształceniem na studiach podyplomowych określa regulamin studiów podyplomowych (uchwała nr 24-2011/2012 Senatu SGGW z dnia 23 kwietnia 2012 r.). Plany i programy studiów podyplomowych są zatwierdzane przez Radę Wydziału.

Wydział Nauk o Żywności przygotowany jest do prowadzenia dwóch tematycznie różnych studiów podyplomowych „Bezpieczeństwo i jakość w łańcuchu żywnościowym” oraz „Zarządzanie i organizacja produkcji”. Należy podkreślić także, że Wydział prowadził także studia podyplomowe „Nowoczesne instrumentalne metody analityczne w badaniach bezpieczeństwa żywności i pasz”, które były realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na podstawie umowy nr UDA-POKL.04.01.01-00-231/08-00 z dnia 04.05.2009 roku. Jak poinformowano w raporcie samooceny – „potrzeba realizacji projektu wynikała z braku kadry wykwalifikowanych w obsłudze nowoczesnej aparatury analitycznej”. Sygnały te płynęły z przemysłu i organów państwowych sprawujących nadzór nad jakością i bezpieczeństwem zdrowotnym żywności i pasz. Na wymienione studia podyplomowe od dwóch lat nie ma rekrutacji i Wydział w najbliższym czasie nie przewiduje ich uruchomienia, dlatego też, studia te nie zostaną poniżej merytorycznie ocenione.

Zarządzeniem nr 29 Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 31 maja 2012 roku utworzono na Wydziale Nauk o Żywności z dniem 1 października 2012 roku dwu semestralne studium podyplomowe „*Bezpieczeństwo i jakość w łańcuchu żywnościowym*”. Jak zapisano w Raporcie samooceny „Celem studiów jest zapoznanie słuchaczy z najnowszymi zasadami zarządzania bezpieczeństwem, poprzez nadzór wewnętrzny nad jakością żywności i przestrzeganiem higieny przy pozyskiwaniu, przetwarzaniu i obrocie w całym łańcuchu rolno-żywnościowym, z uwzględnieniem prawa żywnościowego Unii Europejskiej oraz wytycznych wspólnej Polityki Rolnej”. Przygotowany i zatwierdzony przez Radę Wydziału program studiów obejmujący 220 godzin i 60 punktów ETCS. W sposób właściwy opracowano efekty kształcenia dla studiów podyplomowych – „bezpieczeństwo i jakość w łańcuchu żywnościowym” określając – wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne.

Liczba przewidywanych godzin praktycznie zapewnia uczestnikom studium poszerzenie posiadanej już wiedzy, jak również pozyskanie najnowszych informacji dotyczących postępu w nauce o żywności. Bardzo dobrze pod względem formalnym i merytorycznym opracowano sylabusy przedmiotów, które zostały wyselekcjonowane do realizowanego programu. W opisach tych zawarto pełen opis przedmiotu, literaturę podstawową i uzupełniającą, a przede wszystkim efekty kształcenia oraz sposób ich weryfikacji. Program studiów podyplomowych przewiduje m.in. takie przedmioty jak: „Wymagania prawne dla przemysłu spożywczego w zakresie bezpieczeństwa i jakości żywności”, czy „Zagrożenia żywności” realizowane przez specjalistów z SGGW i innych uczelni w kraju (np. z SGH, UWM), czy z zagranicy (Uniwersytet Quebec Montreal). Ponadto zajęcia prowadzą wybitni praktycy, specjaliści z firm pracujących w gospodarce żywnościowej (Bureau Veritas, LEMCO Partner) oraz audytorzy i trenerzy TUV SUD Polska realizujący bardzo istotny w programie studiów podyplomowych przedmiot „Metody weryfikacji systemów zarządzania jakością według normy ISO 19011”. Podstawą ukończenia studiów podyplomowych jest pozytywne zaliczenie wszystkich przedmiotów oraz uzyskanie 60 punktów ETCS. Kończący studia podyplomowe uzyskują świadectwo podpisane przez Rektora SGGW, a także zaświadczenie potwierdzające udział w blokach tematycznych realizowanych przez jednostki zewnętrzne. Uchwałą nr 47-2012/2013 Senatu SGGW w Warszawie z dnia 17 grudnia 2012 roku zatwierdzono wzór świadectwa ukończenia studiów podyplomowych prowadzonych w SGGW w Warszawie. Podczas wizytacji odbyło się spotkanie z kierownikiem studium podyplomowego „Bezpieczeństwo i jakość w łańcuchu żywnościowym”. Podczas spotkania uzyskano informacje o prowadzonej ewaluacji programów studiów, która dokonywana jest przed kolejną decyzją o uruchomieniu studiów. Przede wszystkim doskonalone są sylabusy przedmiotów, uwzględniając wypowiedzi i opinie zainteresowanych słuchaczy studium. Systematycznie dąży się do osiągnięcia zadowolenia interesariuszy zewnętrznych w wyniku wnikliwej analizy przeprowadzonych ankiet dla poszczególnych przedmiotów dotyczących – oceny merytorycznej, technicznej i prowadzącego. Zestawienie wyników ankiet pozwoliło na korekty, również składu wykładowców i trenerów prowadzących zajęcia dydaktyczne. W dyskusji, podczas spotkania ze słuchaczami studiów podyplomowych, podkreślano znaczenie zajęć praktycznych, głównie ćwiczeń w tej formie edukacji.

Wydział Nauk o Żywności prowadzi też studia podyplomowe zatytułowane - „Zarządzanie i organizacja produkcji”, które powołane zostało Zarządzeniem nr 30 Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 31 maja 2012 roku. Jak zapisano w Raporcie samooceny „Celem studiów jest przygotowanie uczestników do

pełnienia funkcji kierowniczych na poziomie produkcji oraz do organizacji i zarządzania procesem produkcyjnym. W trakcie studiów słuchacze poznają podstawowe zasady oraz nowoczesne narzędzia, metody i mechanizmy zarządzania produkcją, optymalizacji procesu produkcji, zdobędą kwalifikacje z zakresu zarządzania personelem, efektywnej komunikacji, rozwiązywania konfliktów, zarządzania jakością, projektowania produktu i procesu oraz planowania kosztów". Przygotowany i zatwierdzony przez Radę Wydziału program studiów obejmujący 242 godzin, w tym 89 godzin wykładu i 153 godz. ćwiczeń oraz łącznie 60 punktów ETCS. Właściwie zdefiniowano efekty kształcenia dla omawianych studiów podyplomowych, określając – wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne.

Program podzielony został na 7 merytorycznie różnych modułów przedmiotowych realizowanych poprzez wykłady i ćwiczenia pozwalające osiągnąć kierunkowe efekty kształcenia. Praktycznie tylko jeden moduł – „Podstawy zarządzania i organizacji produkcji, zarządzanie procesami, techniki decyzyjne” realizowany jest w przewadze godzin wykładowych. Natomiast w przypadku pozostałych przedmiotów dominują godziny ćwiczeniowe, co koresponduje z kierunkowymi efektami kształcenia. Należy podkreślić, na co zwracano uwagę podczas spotkań z kierownikami studiów, że uczestnikami są mieszkańcy z różnych rejonów kraju. Wśród wykładowców znajdują się wykwalifikowani pracownicy naukowcy Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, a także specjaliści z praktyki, w tym doświadczeni szefowie produkcji.

W podsumowaniu, w oparciu o dokonaną analizę dokumentacji prowadzonych wcześniej i obecnie przez Wydział Nauk o Żywności studiów podyplomowych można stwierdzić, że programy i plany obecnie prowadzonych studiów podyplomowych dają pełną możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Na szczególne, pozytywne podkreślenie zasługuje rozpoznawanie zapotrzebowania płynącego z gospodarki i przyjęty zwyczaj budowania programu i włączania do jego realizacji kadry specjalistów z różnych środowisk naukowych i gospodarczych kraju i z zagranicy.

3) W przypadku studiów doktoranckich ich uczestnicy brali udział w procesie określania efektów kształcenia oraz systematycznie uczestniczą w procesie modyfikacji programu studiów doktoranckich i dostosowania ich do zmieniających się wymagań oraz potrzeb. W wyżej omówionym punkcie 3.1 zwrócono uwagę na fakt aktywnego uczestnictwa doktorantów i kierownictwa studiów doktoranckich w reformowaniu programów kształcenia w 2012 r. Dokonano wówczas istotnej zmiany efektów kształcenia 5 podstawowych przedmiotów kierunkowych. Doktoranci biorą także udział w posiedzeniach Rady Wydziału, na których efekty kształcenia oraz programy są dyskutowane i uchwalane. Natomiast Zespół Oceniający nie dostrzegł, aby Wydział sondował opinię absolwentów studiów doktoranckich na temat efektów kształcenia oraz programu studiów pod kątem przydatności poszczególnych realizowanych przedmiotów w ich pracy doktorskiej i zawodowej. Dlatego zaleca się opracowanie ankiety dla absolwentów studiów doktoranckich, która pozwoliłaby ocenić program studiów i ewentualnie przydatność realizowanych treści w pracy zawodowej. Interesariusze zewnętrzni nie brali udziału w opracowaniu efektów kształcenia oraz programu studiów doktoranckich. W przypadku studiów III stopnia władze Wydziału, jak również studenci studiów doktoranckich, powinni przede wszystkim zdefiniować potencjalnych interesariuszy zewnętrznych i nawiązać z nimi współpracę.

Studia podyplomowe prowadzone na Wydziale Nauk o Żywności cieszą się obecnie przeciętną popularnością, co jest związane z nasyceniem się rynku absolwentami legitymującymi się wiedzą i umiejętnościami nabywanymi na proponowanych studiach

podyplomowych. Programy studiów podyplomowych są realizowane przez kadre naukowo - dydaktyczną, w skład której wchodzi także praktycy (osoby związane z przemysłem rolno-spożywczym, posiadające wiedzę w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności). Dodatkowo absolwenci studiów podyplomowych „Zarządzanie i Organizacji Produkcji” mają możliwość uzyskania certyfikatów potwierdzających zdobyte kwalifikacje. Należy zaznaczyć, że akredytowana jednostka pozyskuje opinie pracodawców w zakresie efektów kształcenia i programów studiów podyplomowych głównie w sposób niesformalizowany oraz dzięki udziałowi praktyków wśród wykładowców. Ten drugi element stanowi niewątpliwą atut oferty Wydziału, choć słuchacze studiów podyplomowych obecni na spotkaniu podczas wizytacji zgłaszali jeszcze większe zapotrzebowanie na udział praktyków wśród wykładowców.

Na obydwu studiach podyplomowych prowadzona była ewaluacja wśród studentów. Nie prowadzono do tej pory ewaluacji wśród interesariuszy zewnętrznych (np. pracodawców zatrudniających absolwentów studiów podyplomowych). W wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia zaprojektowana została natomiast procedura pt. „Przeprowadzenie oraz analiza ankiet oceniających jakość kształcenia na studiach podyplomowych”. Celem procedury jest przeprowadzenie ankiet wśród słuchaczy studiów podyplomowych i ich analiza (za analizę ma być odpowiedzialny kierownik studiów podyplomowych). Aktualnie jednak wewnętrzne przepisy nie określają takich elementów, jak ewaluacja toku studiów czy ewaluacja programów, ponieważ zapisy wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w tym zakresie mają dopiero status projektów.

Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągania oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na studiach podyplomowych należy zatem ocenić jako **znaczący**, z uwagi na jego niesformalizowany w znacznej mierze charakter. Wdrożenie zaprojektowanych w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia procedur dotyczących ewaluacji oraz ściślejsze włączenie pracodawców w procesy określania i weryfikacji efektów (np. poprzez powołanie rady programowej dla studiów podyplomowych czy też usystematyzowanie sposobu pozyskiwania informacji na temat programów czy oceny absolwentów) pozwoliłoby na uzyskanie oceny pełnej.

4) Wydział Nauk o Żywności SGGW w Warszawie stosuje prawidłowo system ECTS zarówno na studiach III stopnia jak i na studiach podyplomowych. Analiza kart przedmiotów, opracowanych dla wszystkich prowadzonych zajęć, pozwala na stwierdzenie, że określają one właściwie szacowany nakład pracy i czasu potrzebnego do ich uzyskania.

Zajęciom prowadzonym na studiach doktoranckich przypisane zostały punkty ECTS, które odzwierciedlają nakład pracy doktoranta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Analiza udostępnionych opisów przedmiotów (sylabusów) wskazuje, że wartość punktowa przypisana poszczególnym przedmiotom odpowiada niezbędnemu godzinowemu nakładowi pracy doktoranta i jest właściwa dla osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Występuje tu pełna zgodność między tematyką przedmiotu a efektami kształcenia oraz niezbędną sumaryczną ilością godzin pracy doktoranta i liczbą punktów ECTS. Programy studiów doktoranckich, obowiązujące od 1 października 2012 i 2013 roku przewiduje realizację w ciągu 4 lat 58 punktów ECTS, co jest zgodne z §4 pkt. 1 rozporządzenia MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych. Zaplanowano 20 punktów ECTS na fakultatywne zajęcia poświęcone rozwijaniu umiejętności dydaktycznych lub zawodowych, a

liczba godzin tych zajęć wynosi 145, przy czym zajęcia związane z nabywaniem umiejętności dydaktycznych wyceniono na 10 punktów ECTS (70 godzin dydaktycznych), tak więc program jest zgodny z w/w rozporządzeniem z zapisami zarówno punktu 1 jak i 2 § 4.

Punkty ETCS w liczbie 22 przyznano również praktyce zawodowej w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych.

System ECTS jest także stosowany w wymianie zagranicznej. Z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami wynika, że zajęciom realizowanym za granicą przyznane są punkty ECTS, które są wykorzystywane w zaliczaniu zajęć realizowanych na studiach doktoranckich. Brak jest natomiast przykładów realizowania nieodpłatnego przedmiotów ponadprogramowych, czy realizowanych na innych wydziałach lub na innej uczelni.

Doktoranci przyjęci przed rokiem akademickim 2012/2013 kształcą się według obowiązującego wcześniej planu i programu studiów doktoranckich, w którym poszczególnym zajęciom nie przyznano punktów ECTS.

Na obydwu realizowanych na Wydziale Nauk o Żywności studiach podyplomowych stosowany jest system punktów ECTS. Dwusemestralne studia „Bezpieczeństwo i jakość w łańcuchu żywnościowym” oraz „Zarządzanie i organizacja produkcji” wyceniono łącznie na 60 punktów. Także w przypadku studiów podyplomowych analiza udostępnionych opisów przedmiotów (sylabusów) wskazuje, że wartość punktowa przypisana poszczególnym przedmiotom odpowiada niezbędnemu godzinowemu nakładowi pracy słuchacza studiów i jest właściwa dla osiągania zakładanych efektów kształcenia. Występuje tu pełna zgodność między tematyką przedmiotu a efektami kształcenia oraz niezbędną sumaryczną liczbą godzin pracy słuchacza i liczbą punktów ETCS.

5) Na podstawie przedstawionych danych oraz informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, że Wydział posiada wiarygodny i spójny system weryfikacji efektów kształcenia, a w przypadku studiów doktoranckich również postępów w pracy naukowej. System ten funkcjonuje poprzez monitorowanie realizacji programu kształcenia przez władze Wydziału, kierownictwo studium doktoranckiego i kierowników studiów podyplomowych oraz ocenę i analizę procesu nauczania na wielu etapach cząstkowych.

W SGGW, na Wydziale Nauk o Żywności, na prowadzonych w cyklach czteroletnich studiach doktoranckich, ocena stopnia zakładanych celów i efektów kształcenia odbywa się poprzez egzaminy i zaliczenia poszczególnych przedmiotów umieszczonych w programie studiów oraz poprzez ocenę stopnia zaawansowania pracy badawczej. Poszczególne przedmioty, zgodnie z zapisem w jednym z punktów sylabusu „Harmonogramie przedmiotu”, kończone są sprawdzaniem efektów kształcenia w formie zaliczeń i egzaminów. Ocena polega na sumowaniu punktów, jakie może otrzymać doktorant wykonujący ćwiczenie. Np. zaliczenie przedmiotu „Współczesne trendy badawcze w biotechnologii” wymaga uzyskania minimum 51% ogólnej liczby punktów możliwych do zdobycia w trakcie ćwiczeń. Na I roku studiów doktorant ma obowiązek przedstawić harmonogram pracy na kolejne lata studiów, podpisany przez opiekuna naukowego. Jest on istotnym wskaźnikiem realizacji pracy doktorskiej. Dyskusyjna okazała się sprawa terminu otwierania przewodów doktorskich. Na spotkaniu z kierownikami studiów doktoranckich uznano, że najodpowiedniejszy moment to przełom drugiego i trzeciego roku. Ważnym elementem oceny uzyskanych efektów kształcenia, szczególnie postępów w realizacji pracy doktorskiej, są otwarte seminaria doktoranckie podczas których, analizowana i oceniana jest aktywność doktorantów w zakresie przygotowywanej pracy doktorskiej. Reasumując weryfikacja uzyskiwanych efektów kształcenia na studiach doktoranckich odbywa się na podstawie:

- rocznego sprawozdania – składanego do kierownika SD, zawierającego informacje o przebiegu pracy nauko-badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej w minionym roku oraz uwagi i opinię promotora (wskazującą m. in. na stopień zaawansowania realizacji pracy doktorskiej, wyrażony w procentach). Indywidualne sprawozdanie doktorantów z realizacji programu studiów doktoranckich i harmonogramu pracy doktorskiej zawiera m. in. liczbę godzin zajęć dydaktycznych, wykaz referatów, posterów, kursów, staży naukowych etc. Kierownik SD przeprowadza też rozmowę z doktorantami na temat przedłożonego sprawozdania oraz postępów w realizacji pracy doktorskiej,
- udziału w seminarium doktoranckim, na którym doktoranci prezentują wyniki swojej pracy naukowo-badawczej,
- w zakresie zajęć obowiązkowych i fakultatywnych – zaliczenie przedmiotów obowiązkowych i wybranych przedmiotów fakultatywnych, potwierdzone semestralnym wpisem do indeks,
- w zakresie praktyk zawodowych – wymiar prowadzonych zajęć dydaktycznych w roku akademickim potwierdza corocznie wpisem do indeksu kierownik odpowiedniej jednostki.

Uzyskiwane efekty poszczególnych cykli czteroletnich studiów doktoranckich podlegają corocznej ocenie przez Radę Wydziału Nauki o Żywności. Np. na posiedzeniu Rady Wydziału Nauk o Żywności SGGW w Warszawie w dniu 21 grudnia 2012 roku – kierownik studium doktoranckiego przedstawiła w sposób kompleksowy sprawozdania ze studiów doktoranckich działających na Wydziale w 2012 roku. Poinformowała na przykład, że spośród jedenastu doktorantów rozpoczynających studia w roku 2008 i kończących w roku 2012 – tylko jedna osoba ukończyła w terminie i uzyskała stopień naukowy doktora, natomiast dwie osoby złożyły prace doktorskie. O poprawności przebiegu studiów może fakt, że wszystkie osoby z omawianej edycji studiów doktoranckich mają otwarte przewody doktorskie.

Kierownik SD ma obowiązek składania rocznego sprawozdania z działalności studiów doktoranckich do Działu Nauki, do Prorektora ds. Nauki. Wspomniane sprawozdanie powinno m. in. zawierać:

- indywidualne sprawozdania doktorantów z realizacji programu studiów doktoranckich i harmonogramu pracy doktorskiej;
- sprawozdanie kierownika SD zawierające ocenę pracy uczestników studiów doktoranckich;
- ocenę przebiegu poszczególnych SD, dokonaną przez Radę Wydziału (protokół).

Na Uczelni obowiązuje wzór Indywidualnego sprawozdania doktorantów z realizacji programu studiów doktoranckich i harmonogramu pracy doktorskiej oraz wzór sprawozdania kierownika Studiów Doktoranckich.

Z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami Wydziału wynika, że dotychczas stosowane zasady oceniania oraz weryfikacji efektów kształcenia są dla nich odpowiednie.

W SGGW ocena stopnia zakładanych celów i efektów kształcenia na studiach podyplomowych odbywa się poprzez egzaminy i zaliczenia poszczególnych przedmiotów umieszczonych w programie studiów. Weryfikacja poszczególnych efektów kształcenia odbywa się m.in. poprzez ocenę aktywności słuchaczy w trakcie poszczególnych zajęć dydaktycznych. Ponadto ocenie podlega przygotowanie indywidualne lub w grupach prezentacji multimedialnych z danego tematu i ich przedstawienie podczas zajęć. Zasadą jest ocenianie przygotowanych prezentacji przez prowadzącego zajęcia oraz przez uczestników zajęć. Przy czym aktywność współuczestników zajęć uwzględniana jest w ocenie końcowej

słuchaczy. Bardzo ważnym elementem oceny efektów kształcenia na studiach podyplomowych jest ocena pracy dyplomowej oraz egzamin końcowy. Zasady te oraz przyjęte kryteria są dokładnie określone oraz są przekazane uczestnikom - słuchaczom studium podyplomowego. Na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz opinii wyrażanych podczas spotkań ze słuchaczami i kierownikami studium podyplomowego oraz pracodawcami można uznać, że stosowany system funkcjonuje dobrze i zakładane efekty kształcenia są osiągnięte. Bezpośrednim dowodem efektywności studiów podyplomowych jest bardzo wysoka liczba osób kończących te studia w terminie. Duże znaczenie w ocenie uzyskiwanych efektów kształcenia mają opinie słuchaczy studium podyplomowego wyrażane w ankietach obejmujących ocenę merytoryczną, ocenę techniczną oraz ocenę prowadzącego. Jak poinformowano podczas wizytacji wyniki ankiet brane są pod uwagę w doborze prowadzących zajęcia.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Studia doktoranckie na Wydziale Nauk o Żywności SGGW w Warszawie prowadzone są w cyklach czteroletnich i powoływane były corocznie (wg. przedstawionej dokumentacji od roku 2007). Od roku akademickiego 2012/2013 dla studiów doktoranckich prowadzonych w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych w dziedzinie nauk rolniczych i dyscyplinie naukowej technologia żywności i żywienia opracowano program studiów zgodny z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich z dnia 5 października 2011 roku. Realizowany program pod względem merytorycznym oraz z udziałem specjalistycznie przygotowanych nauczycielach akademickich umożliwia osiągnięcie przyjętych celów i efektów kształcenia. Tym samym daje podstawę do przygotowania doktorantów do prowadzenia badań naukowych oraz uwzględniając zakres przedmiotów obejmujących metodologię prowadzenia zajęć dydaktycznych do praktycznego ich prowadzenia. Wyjaśnienia wymaga kwestia wyboru przedmiotów w ramach zajęć fakultatywnych Metodologia prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz Metodyka zajęć dydaktycznych i nowych technologii wykorzystywanych w kształceniu studentów.**
- 2) Wydział Nauk o Żywności należy do tych wydziałów w SGGW, które posiadają tradycje i doświadczenie w przygotowaniu programów i realizowaniu studiów podyplomowych. Aktualna oferta obejmuje dwa tematycznie różne, ale mocno związane z profilem edukacyjnym i badawczym Wydziału Nauk o Żywności. Ponadto oferowane studia podyplomowe wiążą się z zainteresowaniem absolwentów, uczestników życia gospodarczego w części dotyczącej problematyki żywności, jej wytwarzania, kształtowania jakości i obrotu na globalizującym się rynku produktów spożywczych. Gwarantem wysokiej jakości kształcenia na studiach podyplomowych na Wydziale Nauk o Żywności jest zarówno dobrze dobierana kadra nauczycieli akademickich jak i uczestnictwo w nich przedstawicieli podmiotów gospodarczych oraz bardzo dobre zaplecze laboratoryjno-badawcze.**

- 3) **Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągania oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na studiach doktoranckich i podyplomowych należy ocenić jako znaczący. W przypadku studiów doktoranckich należy zidentyfikować i włączyć w ten aspekt interesariuszy zewnętrznych, natomiast w przypadku studiów podyplomowych kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym wymagają sformalizowania.**
- 4) **Na studiach doktoranckich i podyplomowych obowiązuje system ECTS. Liczba punktów ECTS koresponduje z niezbędnym nakładem pracy doktoranta i słuchacza studiów podyplomowych w ramach poszczególnych przedmiotów i umożliwia osiągnięcie celów i efektów kształcenia. W przypadku studiów doktoranckich system ECTS spełnia wymagania określone w § 4 rozporządzenia MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych (Dz.U. Nr 196, poz. 1169).**
- 5) **Stosowany system oceny osiągnięcia przyjętych celów i efektów kształcenia jest jasny i zrozumiały w odniesieniu zarówno do studiów doktoranckich jak również studiów podyplomowych. Głównym elementem tego systemu jest ciągłe zainteresowanie organów Wydziału Nauk o Żywności (dziekana, Rady Wydziału) oraz kierowników studium doktoranckiego i kierowników studiów podyplomowych stopniem realizacji programu kształcenia. Ponadto poprzez weryfikację osiąganych przez doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych – celów i efektów kształcenia, a także poprzez ocenę procesu edukacyjnego na wszystkich etapach cząstkowych tego procesu.**

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę dla realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

1) Kadra naukowa Wydziału Nauk o Żywności według stanu na 31 grudnia 2012 r. liczyła 102 osoby, z tego 25,5% (26 osób) to pracownicy samodzielni. Wydział zatrudnia 12 profesorów tytularnych, co stanowi 11,8% ogółu pracowników. Pracownicy ze stopniem naukowym doktora w liczbie 71 osób stanowią największą (70%) grupę zatrudnionych na Wydziale. Liczba osób na stanowisku asystenta jest niewielka – 2 osoby. W dodatkowym miejscu pracy poza Uczelnią zatrudnione są 3 osoby: dwie ze stopniem naukowym doktora i jedna z tytułem zawodowym magistra.

Tabela A. Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych na ocenianym Wydziale Nauk o Żywności

Tytuł lub stopień naukowy	Rok	
	2008	2012
Profesor	9	12
Doktor habilitowany	11	14
Doktor	74	73
Mgr	2	3
Razem	96	102

Oceniając zmiany struktury zatrudnienia na Wydziale należy stwierdzić, że są one prawidłowe. Wydział zasadniczo nie zatrudnia magistrów na nowych etatach, uzdolnionym osobom proponuje studia doktoranckie, a po ich ukończeniu i obronie ewentualnie zatrudnia ich początkowo na stanowisku asystenta, a następnie na stanowisku adiunkta. W ostatnich 4 latach liczba pracowników samodzielnych zwiększyła się o 6, w każdej z grup: profesorów i doktorów habilitowanych po 3 osoby. W tym czasie na emeryturę przeszło 3 profesorów. Rocznie, w ostatnich 5-ciu latach na Wydziale średnio tytuł naukowy profesora uzyskiwała 1 osoba, stopnie naukowe - doktora habilitowanego 3 osoby i doktora 6 osób. Liczba nadawanych na Wydziale stopni doktora i doktora habilitowanego jest wyższa od przeciętnej na innych Wydziałach SGGW, gdzie często wartość ta zmniejsza się. Wyraźnie korzystny dla Wydziału na tle Uczelni jest wzrost liczby profesorów tytularnych, w ostatnich 4 latach liczba ich na Wydziale zwiększyła się o 3, a na całej Uczelni o 7. Obecnie 5 osób jest w trakcie postępowania habilitacyjnego, a 2 doktorom habilitowanym otwarto procedurę uzyskania tytułu. W najbliższym czasie przyrost liczby pracowników samodzielnych całkowicie zrekompensuje liczbę pracowników, którzy w ciągu 4 lat przechodzą na emeryturę: 2 profesorów i 2 doktorów habilitowanych. Prowadzone na Wydziale Studia Doktoranckie dają możliwość uzupełnienia stanu liczbowego grupy doktorów. Wydział tylko wyjątkowo zatrudnia asystentów z tytułem zawodowym magistra, słuchaczy ostatnich lat studiów doktoranckich.

Niewielkie zmiany liczebności kadry nauczającej w ostatnich 4 latach są zgodne ze wzrostem liczby studentów w tym okresie, która zwiększyła się o około 2%, z 1506 do 1534. W tym czasie wzrosła znacznie, z 34 do 42, liczba słuchaczy studium doktoranckiego. Liczba pracowników, w tym pracowników samodzielnych, jest w pełni wystarczająca do realizacji procesu dydaktycznego. Przewidywany wzrost liczby pracowników samodzielnych w najbliższym czasie zbiegnie się z planowanym wzrostem liczby studentów, w związku z przyjęciem na prowadzony od niedawna przez Wydział kierunek „bezpieczeństwo żywności”.

Pod względem struktury dziedzin i dyscyplin naukowych należy stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowią pracownicy reprezentujący dziedzinę nauk rolniczych, dyscyplinę technologia żywności i żywienia z różnymi specjalnościami, np. inżynieria żywności, ocena jakości żywności, technologia mięsa itp. Dziedzinę nauk chemicznych reprezentuje 16 osób, farmaceutycznych 2 osoby, medycznych 1 oraz ekonomicznych 1 osoba.

Podstawowymi kryteriami doboru kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału Nauk o Żywności dla realizacji procesu kształcenia i prowadzenia badań naukowych są kwalifikacje, kompetencje i umiejętności akademickie potwierdzone odpowiednim stopniem lub tytułem naukowym oraz dorobkiem naukowym pozwalającym na uzyskanie odpowiedniego awansu naukowego. Jak przedstawiono powyżej kadra naukowa posiada wysokie kwalifikacje i doświadczenie.

Polityka kadrowa prowadzona na Wydziale w odniesieniu do trybu zatrudniania pracowników, awansowania oraz zmiany charakteru zatrudnienia jest przejrzysta. Zasady zatrudniania, zwalniania i awansowania nauczycieli akademickich określone są w załączniku nr 6 do Statutu Uczelni. Statut Uczelni w załączniku 1 określa zasady i tryb przeprowadzania konkursów w SGGW, w tym szczegółowo zasady i tryb przeprowadzania konkursu otwartego na stanowiska nauczycieli akademickich. Zgodnie ze Statutem nauczyciele akademicy są zatrudniani na podstawie mianowania albo umowy o pracę w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Na stanowiskach nauczycieli akademickich mogą być zatrudnione osoby o wysokim poziomie etycznym, mające predyspozycje do pracy naukowej, dydaktycznej i

organizacyjnej, spełniające warunki Ustawy i Statutu. Mianowanie po raz pierwszy w SGGW pracownika naukowo-dydaktycznego i naukowego oraz starszego wykładowcy i wykładowcy następuje po zakwalifikowaniu w drodze konkursu otwartego.

Wydział opracował i stosuje zatwierdzone przez Radę Wydziału zasady określające:

- Minimalne wymagania stawiane kandydatom do stopni i tytułu naukowego na stanowisko profesora zwyczajnego (Uchwała Rady Wydziału z dnia 18.06.2010 r.).
- Zasady zatrudniania pracowników naukowo-dydaktycznych na Wydziale Nauk o Żywności (Uchwała Rady Wydziału z dnia 20.11.2009 r.).
- Zasady zmniejszania na Wydziale Nauk o Żywności wykładowcom pensum dydaktycznego od roku akademickiego 2013/2014 (Uchwała Rady Wydziału z dnia 16.11.2012 r.).

Zasady te stawiają określone wymagania zapewniające prawidłowe zatrudnianie i awansowanie pracowników.

Minimum kadrowe dla kierunków „technologia żywności i żywienie człowieka” oraz „bezpieczeństwo żywności” tworzą pracownicy Wydziału Nauk o Żywności, natomiast do minimum kadrowego dla kierunku „towaroznawstwo” zaliczeni są również pracownicy innych wydziałów SGGW. Wynika to z przejęcia tego kierunku przez Wydział ze Studium Międzywydziałowego w 2011 roku.

Ocena pracowników w 2013 roku została dokonana za okres 2009-12 na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez Senat 25 lutego 2013 r. Określa on procedurę oceny oraz warunki jakie muszą być spełnione dla uzyskania oceny pozytywnej. Ocenie tej poddaje się działalność naukową, dydaktyczną oraz organizacyjną. Sformułowano również wymagania dla uzyskania oceny wyróżniającej. Sześciu pracowników Wydziału uzyskało oceny „wyróżniający” za uzyskanie ponad 200% średniej punktacji dla odpowiedniej grupy pracowników.

Niezależnie od oceny przeprowadzanej zgodnie z wymogami ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym dokonywana jest regularnie ocena pracowników po 3, 6 i 8 latach zatrudnienia na stanowisku adiunkta pod kątem stopnia zaawansowania w przygotowaniu rozpraw naukowych oraz zaangażowania w pracę naukowo-badawczą. Oceny dokonuje Wydziałowa Komisja ds. Rozwoju i Oceny Pracowników w oparciu o zasady zatwierdzone przez Radę Wydziału. Wynikające wnioski są uwzględniane w polityce płacowej oraz w przyjętych zasadach przyznawania nagród i wyróżnień. W przypadku stwierdzenia braku postępu w rozwoju naukowym, Komisja wnioskuje o zmianę charakteru zatrudnienia i przesunięcie z etatu naukowo-dydaktycznego na etat dydaktyczny oraz zatrudnienie na czas określony, zwykle 3 lata.

Istotnym elementem w ocenie dotyczącej sposobu wypełniania przez nauczyciela akademickiego obowiązków dydaktycznych jest opinia studentów wyrażana w przeprowadzanych anonimowych ankietach.

Motywacją dla twórczej pracy przez poprawę jakości prowadzonych badań naukowych jest uwzględnianie ocen w polityce płacowej, zasadach przyznawania nagród i wyróżnień oraz w przypadku wykładowców możliwość obniżenia rocznego pensum dydaktycznego. Wysoce pozytywnie należy ocenić prowadzenie przez kierownictwo Wydziału spójnej polityki kadrowej polegającej na bieżącej ocenie pracowników i ich motywacji.

Wydział prowadzi obecnie studia na kierunku „towaroznawstwo”, przejętego ze studium międzywydziałowego. Część tych zajęć jest prowadzona przez wysokokwalifikowaną kadrę z innych wydziałów Uczelni, m.in. Rolnictwa i Biologii, Nauk Ekonomicznych, Nauk o

Żywieniu Człowieka i Konsumpcji, Technologii Drewna. Również część zajęć o charakterze specjalistycznym na pozostałych dwóch kierunkach jest powierzana kadrze z innych wydziałów SGGW. Należy podkreślić udział w procesie dydaktycznym pracowników przemysłu z bardzo dużym doświadczeniem, zatrudnionych obecnie w międzynarodowych koncernach spożywczych. Zajęcia z przedmiotu „Technolog żywności a współczesny przemysł” są prowadzone przez osobę z tytułem profesora, a zajęcia „Praktyka zapewnienia bezpieczeństwa żywności i jakości żywności” przez osobę ze stopniem doktora. Obie osoby mają również duże doświadczenie dydaktyczne.

Wykładowcy są starannie dobierani w przypadku studiów podyplomowych. Do prowadzenia zajęć zapraszani są pracownicy przemysłu, w tym dużych międzynarodowych koncernów, oraz pracownicy innych uczelni lub instytutów badawczych o uznanym dorobku naukowym.

Studenci w swoich ocenach wysoko ocenili nauczycieli akademickich za ich doświadczenie i wiedzę. Podkreślali ich profesjonalizm, dążenie do zainteresowania tematem zajęć, ich rzetelne podejście do przygotowania i realizacji zajęć. Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym wyrazili opinię, iż kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału jest kompetentna, potrafi ich zainteresować wykładaną materią i spełnia ich oczekiwania w ramach procesu kształcenia. Studenci uważają, iż pracownicy naukowo-dydaktyczni wizytowanego Wydziału dysponują wiedzą na bardzo wysokim międzynarodowym poziomie. W większości przypadków prowadzący zajęcia stosują nowoczesne formy przekazywania wiedzy oraz starają się być innowacyjni w podejściu do nauki, którą się zajmują prezentując najnowsze wyniki badań. Studenci stwierdzili, iż zainteresowanie zajęciami rośnie wraz z ukierunkowaniem się studenta. Jednak zauważyli również, iż niektórzy z prowadzących zajęcia mimo posiadania znaczącej wiedzy nie posiadają umiejętności jej przekazywania. Studenci bardzo pozytywnie wypowiedali się o poziomie kształcenia w ocenianej jednostce chwaląc istniejące na Wydziale indywidualne podejście do studenta.

Na pozytywne oceny prowadzonych zajęć wpływ ma również dobre wyposażenie pracowni i bezpośredni dostęp studentów do aparatury. W opinii studentów kompetencje kadry dydaktycznej zapewniają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia. Magistranci korzystają z pracowni magisterskich, dobrze wyposażonych co najmniej w podstawową aparaturę laboratoryjną. Podkreślono dobrą organizację praktyk studenckich i szerokie możliwości wyboru miejsca ich odbywania.

Również słuchacze studiów doktoranckich wysoko ocenili kadrę dydaktyczną. Podkreślili oni zapewnienie pomocy merytorycznej ze strony swoich promotorów przy realizacji prac doktorskich. Mają również zapewnioną stałą pomoc merytoryczną pracowników przy prowadzeniu zajęć dydaktycznych ze studentami. Uczestnicy studiów jako szansę w rozwoju kariery naukowej uznali rozszerzenie form zatrudnienia na Wydziale poprzez zatrudnianie grupy najlepszych doktorantów na stanowiskach asystentów w niepełnym wymiarze czasu pracy, czy też zatrudnianie w ramach projektów finansowanych z projektów badawczych. Stosunek liczby doktorantów (42) do liczby pracowników samodzielnych (26) wynosi ok. 1,6, co gwarantuje właściwą opiekę oraz daje możliwości ubiegania się o tytuł profesora przez doktorów habilitowanych po wypromowaniu doktorów. Należy podkreślić, że wszyscy studenci studiów doktoranckich mają za sobą co najmniej 1 wyjazd zagraniczny. Pozytywnie należy odnotować realizację części eksperymentalnej niektórych prac w czasie kilkumiesięcznych staży zagranicznych, np. na uniwersytetach w Berlinie czy Edmontonie.

Wysokie oceny wystawili pracownikom naukowo-dydaktycznym słuchacze studiów podyplomowych. Podkreślili oni również przydatność zdobytej wiedzy w pracy zawodowej

Wydział stwarza warunki rozwoju naukowych pracowników przez popieranie wyjazdów zagranicznych na staże oraz programy wymiany. Niestety, chętnych na dłuższe wyjazdy zagraniczne jest obecnie mało. Młodzi pracownicy mogą ubiegać się o stypendia na kilkumiesięczne staże zagraniczne mające na celu prowadzenie badań związanych z realizacją rozprawy habilitacyjnej lub doktorskiej z funduszu Uczelni na drodze konkursowej (Uchwała Senatu SGGW nr 53-2010/2011 oraz Uchwała nr 31-2011/2012). W miarę możliwości finansowych młodzi pracownicy mogą skorzystać z dodatkowego wsparcia ze strony Wydziału. Słuchacze studium doktoranckiego mogą otrzymać finansowanie wyjazdów na konferencje krajowe. Wydział jest świadomy, że inwestowanie w doktorantów, to również inwestowanie w przyszłą kadre.

Dobór nauczycieli akademickich do realizacji procesu dydaktycznego jest właściwy, uwzględnia dorobek naukowo-badawczy, dorobek dydaktyczny, zawodowy i organizacyjny, przy czym ważnym elementem oceny dotyczącej wypełnienia przez nauczyciela akademickiego obowiązków dydaktycznych jest opinia studentów wyrażona w anonimowych ankietach.

Kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału reprezentuje głównie dyscyplinę technologia żywności i żywienia, co umożliwia prowadzenie większości zajęć kierunkowych i specjalistycznych zgodnie z kierunkami realizowanymi na Wydziale. W niezbędnym zakresie korzysta z samodzielnych pracowników z innych wydziałów SGGW. Wszystkie osoby, z zarówno z ocenianego Wydziału jak i innych jednostek, prowadzące zajęcia dydaktyczne mają w swoim dorobku publikacje naukowe związane z prowadzonymi zajęciami oraz doświadczenie dydaktyczne i praktyczne w tym zakresie, co pokazuje na zgodność kwalifikacji naukowych kadry naukowo-dydaktycznej z celami i efektami kształcenia na realizowanych kierunkach studiów. Liczebność kadry naukowo-dydaktycznej (102) pracowników jest adekwatna do liczby studentów.

Niezależnie od motywowania własnych pracowników do rozwoju naukowego i uzyskiwania kolejnych stopni i tytułu naukowego, władze Wydziału podejmują starania o pozyskanie samodzielnych pracowników naukowych z zewnątrz.

Wydział nie stwarza formalnych ani materialnych przeszkód w przyjmowaniu do pracy specjalistów zza granicy. Dotychczas jednak przejawia się to wyłącznie w formie zajęć profesorów wizytujących opłacanych przez stypendium rektoratu SGGW. Przyczyną tej sytuacji jest bez wątpienia różny poziom pensji na polskich uczelniach w porównaniu z zagranicą – zwłaszcza z rozwiniętymi krajami zachodnimi.

2) Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Wydziału Nauk o Żywności SGGW jest według Zespołu Oceniającego adekwatna do rozmiaru kształcenia studentów na wszystkich 3 kierunkach oraz na studiach doktoranckich i podyplomowych.

Główna część pomieszczeń Wydziału znajduje się w budynku 32 przy ul. Nowoursynowskiej 159 c na kampusie Uczelni. Część tego budynku jest zajmowana przez Wydział Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji. Katedra Chemii posiada również sale laboratoryjne w budynku 23.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone są przez poszczególne katedry, a system prowadzenia ćwiczeń laboratoryjnych jest mocno zindywidualizowany. Pomieszczenia laboratoryjne są przystosowane do specyfiki zajęć prowadzonych przez poszczególne jednostki.

Wydział Nauk o Żywności wykorzystuje własną bazę dydaktyczną i laboratoryjną oraz korzysta z istniejącej na Uczelni. Wykłady dla studentów odbywają się w ogólnouczelnianych salach wykładowych, a w przypadku wykładów specjalizacyjnych w salach wydziałowych. W budynku 32 (częściowo należącej do WNoŻ) znajduje się 7 sal dydaktycznych, tzw. ogólnouczelnianych: 2 duże sale wykładowe oraz 5 mniejszych sal, o łącznej liczbie miejsc 710. Wszystkie sale wykładowe wyposażone są w podstawowe środki audiowizualne. Komputery znajdujące się na wyposażeniu tych sal posiadają podstawowe oprogramowanie oraz dostęp do Internetu.

Ćwiczenia odbywają się w salach audytoryjnych, pracowniach o charakterze laboratoriów i salach komputerowych. Wydział dysponuje 9 salami audytoryjnymi dla 16 - 40 osób każda i dwiema salami komputerowymi dla 32 osób. Sprzęt komputerowy w tych salach posiada niezbędne oprogramowanie biurowe i specjalistyczne wymagane w procesie kształcenia.

Na Wydziale znajduje się 57 różnego rodzaju pracowni i laboratoriów naukowych. W tej liczbie mieszczą się wydzielone pomieszczenia dla magistrantów i doktorantów. Poszczególne pracownie i laboratoria różną się, zależnie od charakteru, wyposażeniem. Laboratoria i pracownie wyposażone są w nowoczesną aparaturę, umożliwiającą realizację procesu kształcenia na najwyższym poziomie.

Aparatura badawcza umożliwia prowadzenie badań zgodnych z działalnością naukową i dydaktyczną na wszystkich trzech kierunkach. W pracowniach znajdują się m.in. chromatografy gazowe i cieczowe sprzężone ze spektrometrami masowymi, spektrofotometry UV-VIS i FT-IR, wiskozymetry, maszyny wytrzymałościowe, teksturometry, aparaty do pomiaru aktywności wody i barwy, system do komputerowej analizy obrazu, stanowisko do rejestracji i analizy obrazu, różnicowy kalorymetr skaningowy.

W Katedrze Biotechnologii, Mikrobiologii i Oceny Żywności wydzielone są m.in. 3 pracownie mikrobiologiczne i 3 pracownie biotechnologiczne. Z wyposażenia, oprócz sprzętu analitycznego typu chromatografy, spektrofotometry, należy wymienić mikromanipulator oraz termocykler do reakcji PCR wraz z oprzyrządowaniem, biofermentor BIOFLO, mikroskop fluorescencyjny.

Wydział dysponuje również sprzętem i aparaturą do realizacji procesów technologicznych w skali laboratoryjnej oraz półtechnicznej.

Katedra Inżynierii Żywności i Organizacji Produkcji dysponuje: halą półtechniki oraz 7 pracowniami. Hala półtechniki wyposażona jest m.in. w aglomeratory, ekstraktor, filtr płytowo-ramowy, kriostat, 3 pasteryzatory (płytowy, rurowy i natryskowy), 10 stanowisk do badania procesów jednostkowych, 10 suszarek konwekcyjnych różnych typów.

W Katedrze Technologii Żywności znajduje się 7 pracowni technologicznych, wyposażonych w sprzęt technologiczny, umożliwiający studentom zapoznanie się z podstawowymi procesami technologicznymi, przykładowo w przemyśle mięsnym (wilki, kutry, nadziewarki, wytwornica lodu, dejonizator wody, młynek koloidalny, zamykarka do puszek, mieszałki, nastrzykiwarka, masownica, zamykarki próżniowe, komora wędzarniczo-parzelnicza, autoklaw), owocowo-warzywnym (prasa warstwowa, rozdrabniacz, przecieraczka, autoklaw, płytowy aparat zamrażalniczy, aparat do mrożenia immersyjnego), zbożowym (urządzenie czyszcząco-sortujące, separatory, obłuskiwacz nasion, młyny, piece), tłuszczów i koncentratów spożywczych (homogenizator wysokociśnieniowy APV, suszarka rozpyłowa Niro Atomizer, pakowarka próżniowa).

Oprócz wymienionej powyżej aparatury badawczej i urządzeń technologicznych we wszystkich pracowniach znajduje się inny drobny sprzęt laboratoryjny i przyrządy

pomiarowe, np. wagi, cieplarki, łaźnie wodne, suszarki, pehametry, spektrofotometry, mikroskopy, lodówki, zamrażarki, autoklawy, destylarki itp.

Studenci wszystkich trzech kierunków oraz doktoranci mają do swojej dyspozycji nowoczesną aparaturę do określania jakości produktów pod względem cech fizykochemicznych i wyróżników mikrobiologicznych. Studenci, szczególnie dotyczy to kierunków „technologia żywności i żywienie człowieka” oraz „bezpieczeństwo żywności”, mają możliwość poznania procesów jednostkowych nie tylko w skali laboratoryjnej, ale również w skali technicznej. Umożliwiają to laboratoria poszczególnych katedr i hala półtechniki. Laboratoria dydaktyczne i naukowe wyposażone są w nowoczesną aparaturę, umożliwiającą realizację procesu kształcenia na najwyższym poziomie.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym studenci i doktoranci wyrażali pozytywne opinie na temat wyposażenia laboratoriów, które w ich odczuciu posiadają niezbędny sprzęt oraz stworzone zostały właściwe warunki do prowadzenia badań. Podkreślili oni, że nie ma problemów z dostępem do aparatury.

Studenci i doktoranci przy realizacji swoich badań korzystają również z aparatury innych uczelnianych i pozauczelnianych jednostek badawczych oraz przedsiębiorstw, które mają dobrze rozwinięte działy rozwoju produktu. Należy tu wymienić Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie, Instytut Nawozów Sztucznych w Puławach, Instytut Chemii Przemysłowej w Warszawie, Instytut Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego PAN w Lublinie, Instytut Technologii Żywności i Gastronomii Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Fabryka Substancji Zapachowych "Pollena-Aroma" Sp. z o.o., ARSO – Polański. Instytucje te udostępniają do badań zarówno specjalistyczną aparaturę kontrolno-pomiarową (np. aparaty do określania właściwości materiałów sypkich, analizatory wielkości cząstek, aparaty do oceny stabilności emulsji), jak i aparaturę technologiczną (np. do ekstrakcji w dwutlenkiem węgla w stanie nadkrytycznym, aparatura wysokich ciśnień). Współpraca z wymienionymi interesariuszami w opisanym powyżej zakresie układa się bardzo dobrze, co znalazło swoje odbicie w spotkaniu Zespołu Oceniającego z grupą pracodawcami.

Do dyspozycji pracowników i studentów są bogate zbiory bibliotek specjalistycznych w budynku Wydziału oraz Biblioteki Głównej. Biblioteka Główna SGGW dysponuje ponad 250 000 woluminami druków zwartych oraz 34 stanowiskami komputerowymi, prenumeruje zagraniczne i krajowe bazy danych CAB oraz prowadzi 5 konsorcjów czasopism zagranicznych. Pracownicy i studenci mają bezpłatny dostęp, poprzez sieć uczelnianą do czytelni on-line (ibuk.pl) podręczników akademickich i książek naukowych w języku polskim oraz czasopism naukowych w języku polskim i angielskim. Biblioteki znajdujące się w poszczególnych katedrach dysponują łącznie 6070 pozycjami książkowymi, 17 czasopismami krajowymi i 2 czasopismami zagranicznymi. Biblioteki posiadają księgozbiór zabezpieczający potrzeby studentów w szczególności w literaturę podstawową. Zdaniem studentów biblioteka dostępna jest w odpowiednich godzinach zarówno w tygodniu, jak i w weekendy.

Na Wydziale czynny jest bar oraz znajdują się automaty do sprzedaży napojów.

Infrastruktura Wydziału jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.

Władze Wydziału mają na uwadze rozwijanie bazy materialnej, w szczególności doposażenie w aparaturę naukową i technologiczną. W latach 2009-2012 nakłady na zakup aparatury wyniosły 4,133 mln zł, w tym 2,27 mln zł z zaoszczędzonych przez Wydział środków. W roku 2012 nakłady na zakup aparatury wyniosły 1,653 mln zł. Wydział wraz z Wydziałem Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji stara się o środki na budowę Centrum

Żywności i Żywienia, co znacznie poszerzy bazę aparatury technologicznej i kontrolno-pomiarowej. Rektor SGGW zobowiązał się do przeznaczenia na ten cel środków uczelnianych w najbliższej przyszłości. Założenia do tego przedsięwzięcia inwestycyjnego są przygotowane.

Studenci i doktoranci także wyrażali się bardzo pozytywnie o dostępnej bazie dydaktycznej. Wskazali, że liczba stanowisk w poszczególnych salach dydaktycznych i laboratoriach dostosowana jest do liczby studiujących w ocenianej jednostce. Zauważali posiadane przez Wydział liczne laboratoria specjalistyczne oraz pracownie. Wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych ocenianej jednostki jest także według studentów na wystarczającym poziomie. Duża część sal wyposażona jest w stacjonarny sprzęt multimedialny, jak również istnieje możliwość zdobycia podstawowego sprzętu przenośnego, również na potrzeby studentów. Studenci mają możliwość korzystania z dostępnego na Wydziale sprzętu multimedialnego także po godzinach zajęć, jak również ze sprzętu komputerowego dostępnego na Wydziale skupionego w dwóch pracowniach komputerowych. W laboratoriach znajdują się specjalistyczne aparaty. W opinii studentów i doktorantów sale oraz laboratoria są dostosowane do efektywnego kształcenia na bardzo dobrym poziomie. Studenci pozytywnie oceniają stan techniczny budynków nie zgłaszając w tym zakresie żadnych uwag. Mankamentem, na który zwracano uwagę w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym jest brak możliwości korzystania z bezprzewodowego Internetu na terenie całego Wydziału, mimo istnienia wydzielonej sieci internetowej. Zaleca się więc stworzenie warunków do korzystania z Internetu bezprzewodowego we wszystkich budynkach, gdzie odbywają się zajęcia. Studenci ocenianego Wydziału mają możliwość korzystania również z biblioteki mieszczącej się na kampusie Uczelni oraz ze zbiorów poszczególnych katedr i zakładów mieszczących się na terenie Wydziału. Studenci chętnie korzystają z księgozbioru Biblioteki, który uważają za wystarczający.

3) Podstawą polityki finansowej Wydziału są plany rzeczowo-finansowe, analiza osiągniętych wyników ekonomicznych, samofinansowanie jednostek organizacyjnych i ponoszenie konsekwencji ewentualnego ujemnego wyniku finansowego. Oznacza to, że Wydział zgodnie z przyjętą polityką finansową Uczelni ma samodzielność w dysponowaniu własnym budżetem.

Podstawowe potrzeby finansowe Wydziału w zakresie kształcenia studentów i podejmowanych działań projakościowych pokrywane są z dotacji otrzymywanej z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Polityka finansowa Uczelni jest każdego roku określana przez Senat SGGW w formie uchwały. Obecnie obowiązującym aktem jest Uchwała nr 70 - 2012/2013 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 27 maja 2013 roku w sprawie podziału środków dotacji przyznanych na rok 2013. Sytuacja finansowa Wydziału jest poddawana corocznie wnikliwej analizie, w wyniku której przyjmowane są przez Radę Wydziału algorytmy podziału środków finansowych. Polityka Wydziału w tym zakresie jest odbiciem polityki finansowej Uczelni. W ocenie parametrycznej Wydział jest zakwalifikowany do kategorii B, co przekłada się na wysokość dotacji podstawowej na utrzymanie potencjału badawczego. Fundusze otrzymywane na ten cel rozdzielane są na jednostki organizacyjne Wydziału zgodnie z przyjętym algorytmem.

Nakłady na działalność naukową Wydziału przedstawiono w tabeli B.

Tabela B. Nakłady na działalność naukową Wydziału Nauk o Żywności w tys. zł w latach 2009-2012

Rodzaj działalności	2009	2010	2011	2012	Razem
Granty	631	872	1 486	746	3 735
Badania własne	303	254	22		579
Dotacja podstawowa na utrzymanie potencjału badawczego	1 025	1 565	1 085	1 068	4 743
Dotacja celowa na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników doktoranckich			117	101	218
Umowna działalność naukowo-badawcza	177	75	49	116	417
Programy UE	8	137	239	275	659
Dofinansowanie programów UE			125	221	346
Programy MNiSW			281	144	425
Suma	2 144	2 903	3 404	2 671	11 122

Jak wynika z tabeli dotacja celowa na prowadzenie badań naukowych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich nie jest duża jak na 42 doktorantów oraz grupę młodych adiunktów. Dotacja celowa jest rozdzielana na zasadzie konkursowej. Przyznana kwota może być wykorzystana tylko na badania naukowe. Rocznie przyznawanych jest 5-6 grantów wewnętrznych w kwotach 15-20 tys. zł. Należy jednak podkreślić dużą aktywność doktorantów w pozyskiwaniu grantów zewnętrznych z NCN i MNiSW. Przykłady przedstawiono w pkt. 5 Raportu z Wizytacji.

Uchwałą nr 53-2010/2011 Senatu SGGW w Warszawie z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie własnego funduszu stypendialnego został utworzony własny fundusz stypendialny Uczelni przeznaczony na: stypendia dla wyróżniających się pracowników, w szczególności młodych nauczycieli akademickich, doktorantów i studentów, wyjeżdżających za granicę w celu prowadzenia badań lub kontynuacji studiów oraz na stypendia dla pracowników, w szczególności młodych nauczycieli akademickich, doktorantów i studentów przyjeżdżających z zagranicy w celu kontynuacji badań lub studiów w SGGW. Stypendium na wyjazd zagraniczny w wysokości po 3 000 euro otrzymał w tym roku jeden pracownik i dwóch doktorantów z Wydziału Nauk o Żywności. W latach 2011-2012 stypendia takie uzyskały łącznie 2 osoby.

Z funduszu rektorskiego przyznawane są również stypendia projakościowe dla 30% najlepszych doktorantów na Wydziale (Zarządzenie nr 37/2012 Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania i wypłacania kwoty zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych dla doktorantów SGGW w Warszawie).

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wydział Nauk o Żywności dysponuje kadrą o wysokich kwalifikacjach i kompetencjach. Pracownicy samodzielni stanowią 26% nauczycieli akademickich. Nauczyciele zatrudnieni na Wydziale zapewniają osiągnięcie założonych efektów kształcenia na realizowanych kierunkach i stopniach studiów. Dobór kadry pod względem merytorycznym do procesu dydaktycznego należy ocenić bardzo wysoko. Trzy prowadzone kierunki studiów posiadają kadrę odpowiadającą wymogom minimum kadrowego. Wydział prowadzi także spójną politykę kadrową, której celem jest stałe zapewnianie rozwoju kadry oraz dbałość o jakość kadry. Dlatego też, potencjał kadrowy Wydziału jest stabilny i nie jest zagrożony w następnych latach. Na podkreślenie zasługuje fakt powierzania części zajęć pracownikom przemysłu o dużym doświadczeniu praktycznym.
- 2) Oceniany Wydział dysponuje bardzo dobrą bazą dydaktyczną do kształcenia na wszystkich kierunkach, wyposażony jest w bardzo dobrą i nowoczesną aparaturę analityczną oraz technologiczną w skali półtechnicznej i laboratoryjnej. Główny budynek Wydziału, w którym zlokalizowane są sale wykładowe, seminaryjne, liczne laboratoria i pracownie, jak również hala półtechniki, są adekwatne do rozmiarów i charakteru prowadzonego kształcenia, a wyposażenie tych obiektów umożliwia prowadzenie procesu dydaktycznego oraz realizację prac badawczych na wysokim poziomie, co przyczynia się do osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia. Wydział przeznacza znaczne środki własne oraz z różnych projektów na zakupy aparatury. Ma również dobrze rozwiniętą współpracę z ośrodkami akademickimi oraz instytutami naukowymi.
- 3) Wydział otrzymuje fundusze na swoją działalność zgodnie z algorytmem zatwierdzanym przez Senat SGGW. Polityka finansowa prowadzona przez władze Wydziału polegająca na konsekwentnym i racjonalnym gospodarowaniu posiadanymi środkami oraz umiejętność pozyskiwania funduszy ze źródeł zewnętrznych przez kadrę Wydziału, pozwala na zachowanie stabilności i sukcesywny rozwój poszczególnych rodzajów działalności Wydziału. Rozdział środków na badania naukowe odbywa się w oparciu o efektywność naukową poszczególnych zespołów badawczych.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Badania naukowe na Wydziale Nauk o Żywności są prowadzone w dwóch obszarach:

- nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, w dziedzinie nauk rolniczych, dyscyplinie technologia żywności i żywienia;
- nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, dyscyplinie towaroznawstwo, specjalność towaroznawstwo produktów spożywczych.

Towaroznawstwo jest nauką interdyscyplinarną, łączącą elementy nauk ekonomicznych, przyrodniczo-technicznych i społecznych. Szczególna uwaga jest zwrócona na kształtowanie i analizę jakości produktu. W przypadku produktów spożywczych towaroznawstwo obejmuje swoim obszarem zainteresowań cały cykl życia produktu, od jego zaprojektowania, poprzez wyprodukowanie, dystrybucję i spożycie.

Należy więc stwierdzić, że działalność naukową i dydaktyczną charakteryzuje duża spójność. Zarówno badania naukowe, jak i działalność dydaktyczna obejmuje dwie dyscypliny naukowe: technologię żywności i żywienia oraz towaroznawstwo.

Wydział Nauk o Żywności prowadzi intensywną działalność naukową o czym świadczy duża aktywność w realizacji 41 projektów badawczych w latach 2009-2013. Duża jest również aktywność publikacyjna pracowników naukowo-dydaktycznych. Jednak należy zauważyć, że badania naukowe z udziałem specjalistów zza granicy prowadzone są na WNoŻ raczej w małym zakresie. Do najbardziej wartościowych należy projekt w ramach 7 Programu Ramowego Unii Europejskiej „Inside Food – Integrated sensing and imaging devices for designing, monitoring, and controlling microstructure of food”, który w tym roku dobiegł końca.

Główne zadania badawcze dotyczą:

- biotechnologicznych aspektów produkcji żywności,
- badań nad krytycznymi parametrami bezpieczeństwa mikrobiologicznego i chemicznego żywności,
- chemicznych i biochemicznych transformacji składników żywności i związków biologicznie czynnych,
- zmian fizykochemicznych, mechanicznych i strukturalnych żywności w czasie procesu technologicznego i przechowywania,
- wpływu czynników technologicznych i przechowalniczych na jakość żywności,
- opracowywania technologii nowych produktów, w tym żywności o charakterze prozdrowotnym,
- kontroli jakości żywności.

Wymieniona tematyka badawcza znajduje swoje odzwierciedlenie także w dydaktyce, co najbardziej widoczne jest w tematyce prac dyplomowych oraz doktorskich, a także w problematyce wykładanych przedmiotów akademickich.

Badania naukowe są realizowane w czterech Katedrach:

- Biotechnologii, Mikrobiologii i Oceny Żywności
- Chemii,
- Inżynierii Żywności i Organizacji Produkcji,
- Technologii Żywności.

We wszystkich Katedrach do realizacji tematów głównych włączeni są doktoranci i studenci. Poniżej omówiono tematykę prac doktorskich realizowanych na Wydziale w poszczególnych Katedrach.

Katedra Biotechnologii, Mikrobiologii i Oceny Żywności.

W ramach dotacji podstawowej realizowany jest temat „Biotechnologiczne aspekty produkcji żywności oraz badania nad krytycznymi parametrami bezpieczeństwa mikrobiologicznego i chemicznego żywności”. Przedmiotem badań w tym temacie są składniki żywności i ich przemiany w procesach technologicznych i podczas przechowywania. Podjęto badania nad wykorzystaniem drobnoustrojów i produktów ich metabolizmu w produkcji żywności. Realizowane są również prace związane z badaniami wzajemnych oddziaływań bioaktywnych składników żywności oraz rozwojem i doskonaleniem nowoczesnych metod badania jakości, bezpieczeństwa surowców i produktów z uwzględnieniem wymagań prawa żywnościowego UE w zakresie jakości i bezpieczeństwa żywności.

W ramach tego tematu jako tematy prac doktorskich prowadzone są między innymi badania nad wykorzystaniem drobnoustrojów w produkcji żywności i kształtowaniem przez nie określonych cech produktu. Jednym z zagadnień jest opracowanie warunków i dobór drobnoustrojów do biosyntezy tłuszczu. Wykorzystuje się do tego celu wybrane gatunki drożdży z rodzaju *Candida* i *Torula*. Badania te mają na celu wykorzystanie gliceryny, produktu odpadowego przy produkcji biodiesla, a więc zagospodarowanie uciążliwych dla środowiska odpadów i biosyntezy biomasy, która może być przeznaczona na cele paszowe. Innym przykładem prac nad zagospodarowaniem odpadów są badania nad wykorzystaniem ekstraktów z wytlóków żurawiny błotnej jako środka przeciwdrobnoustrojowego. Realizowane są również badania nad określeniem wpływu kultur starterowych na cechy żywności fermentowanej. Dotychczas przeprowadzono badania na serach podpuszczkowych dojrzewających typu Gouda. Prace te umożliwią sterowanie jakością produktów fermentowanych na poszczególnych etapach produkcji.

Ważną tematyką jest badanie zmian związków bioaktywnych w czasie przetwarzania żywności. Przykładami są prace doktorskie nad zmianami chiralności składników olejków eterycznych przypraw w czasie procesu technologicznego i ich wpływem na bioaktywność, zmian bioaktywnych składników w procesie technologicznym szynki tradycyjnej dojrzewającej oraz w czasie przetwarzania ryb. Ten ostatni temat jest bardzo mocno powiązany z zagadnieniami bezpieczeństwa żywności – zawartością produktów utlenienia tłuszczu i amin biogennych

Następna grupa prac doktorskich dotyczy wprowadzania związków bioaktywnych do żywności, m.in. w postaci przeciwdrobnoustrojowych filmów pullulanowych wzbogaconych w ekstrakty roślinne, otrzymywania drożdży jako nośnika selenu organicznego. Na drodze modyfikacji technologicznych podejmowane są próby otrzymywania serów typu holenderskiego, jako produktu o cechach prozdrowotnych – z bakteriami probiotycznymi, o obniżonej zawartości tłuszczu a zwiększonej zawartości wapnia.

Z doskonaleniem metod ocen jakości żywności związane są prace nad opracowaniem multipleksowej metody oznaczania bardzo niebezpiecznych toksyn produkowanych przez grzyby *Fusarium*. Opracowywana metoda będzie bardziej precyzyjna niż dotychczasowe i będzie mogła być zastosowana do monitoringu żywności.

Poprawie jakości czekolady ma służyć badanie zmian składu związków bioaktywnych w czasie procesu technologicznego. Prowadzona jest praca nad otrzymywaniem i charakterystyką żeli białkowo-pektynowych i ich zastosowaniem jako powłok jadalnych.

Katedra Chemii

W Katedrze Chemii realizowany jest temat. „Chemiczne i biochemiczne transformacje składników żywności i związków biologicznie czynnych”, w ramach którego prowadzone są badania modyfikacji składu i właściwości tłuszczów jadalnych na drodze przeestryfikowania chemicznego i enzymatycznego. Prowadzone są również badania związane z ochroną środowiska i obniżaniem kosztów produkcji, jak zagospodarowanie odpadów powstających w produkcji żywności, np. olejów jadalnych, do otrzymywania biopaliw. Z zastosowaniem spektroskopii FT-IR realizowane są badania nad identyfikacją wybranych produktów, np. wyrobów spirytusowych. Duża część badań dotyczy związków bioaktywnych w żywności i ich wykorzystaniu w produkcji nowych produktów. Przykładem są badania nad otrzymywaniem zamienników tłuszczu mleka matki oraz badania frakcji lipidowych ciastek wypiekanych na bazie mąki bezglutenowej

Tematem jednej z prac doktorskich są badania nad właściwościami katalitycznymi drożdży *Yarrowia lipolytica* w reakcjach syntezy organicznej w celu zagospodarowania odpadów przy produkcji biopaliw oraz przygotowania katalizatora całokomórkowego do syntezy związków przeciwutleniających.

Zastosowanie spektroskopii fourierowskiej w podczerwieni (FTIR) umożliwia szybkie przeprowadzenie analiz i oceny jakości. Dwa realizowane tematy rozpraw doktorskich związane są z wykorzystaniem tej metody do badania zafałszowań i identyfikacji wybranych wyrobów spirytusowych oraz do kontroli reakcji transestryfikacji olejów jadalnych. Inną pracą dokorską związaną z kontrolą jakości jest temat dotyczący badania zmian triacylogliceroli w trakcie dojrzewania orzechów laskowych i włoskich oraz ich wpływie na jakość orzechów w czasie przechowywania.

Katedra Inżynierii Żywności i Organizacji Produkcji

W Katedrze realizowany jest temat „Zmiany fizykochemiczne, mechaniczne i strukturalne żywności wywołane operacjami jednostkowymi lub procesami technologicznymi i biotechnologicznymi”. Tematyka obejmuje badania zmian stanu wody w materiale w czasie procesu technologicznego. Opracowywane są także zagadnienia związane z odwadnianiem osmotycznym surowców owocowych lub warzywnych, np. jego wpływ na cechy fizyczne produktów, głównie na teksturę i barwę, wpływ odmian warzyw i owoców na czas przechowywania. Nową tematyką jest mikrokapsułkowanie składników żywności oraz badanie ich właściwości fizycznych i możliwości wykorzystania do otrzymywania nowych produktów żywnościowych. Program badawczy obejmuje także organizację produkcji i ocenę eksploatacyjną maszyn i urządzeń. Badania prowadzone są w rzeczywistych warunkach produkcyjnych i dotyczą gospodarki energią, wodą, uzdatnianiem ścieków, gospodarką odpadami i wpływu procesu produkcyjnego na środowisko. Uzyskane wyniki mogą być bezpośrednio wykorzystane przez kadrę menadżersko-techniczną zakładu przemysłowego do usprawnienia procesu zarządzania i obniżania kosztów produkcji.

Mikrokapsułkowanie składników żywności nabiera dużego znaczenia w przemyśle, m.in. chroni składniki przed niekorzystnym wpływem środowiska, umożliwia zwiększenie ich przyswajalności oraz stwarza możliwości kreowania nowych produktów. W tym zakresie prowadzone są badania nad mikrokapsułkowaniem lipidów metodą suszenia rozpyłowego z wykorzystaniem skrobi modyfikowanych kwasem bursztynowym. Celem innego tematu jest otrzymanie mikrokapsułkowanych preparatów emulsji oleju, stabilizowanych białkami mleka. Otrzymanie suchego preparatu olejków cytrusowych na drodze mikrokapsułkowania jest tematem innej pracy doktorskiej. Takie produkty mogą być wykorzystane w wytwarzaniu suchej żywności wygodnej. Ochronie jakości żywności służą badania nad właściwościami fizycznymi powłok skrobiowych.

Kilka prowadzonych prac doktorskich dotyczy wpływu warunków procesu technologicznego na jakość gotowego produktu. Można tu wymienić temat poświęcony wpływowi procesu suszenia na strukturę truskawek suszonych próżniowo. Oceniany jest również wpływ procesu zamrażania pieczywa pszennego na jego jakość.

Na jakość produktu wpływają metoda pakowania i warunki przechowywania. Tym zagadnieniom poświęcone są 3 tematy prac doktorskich: „Kształtowanie tekstury kremu czekoladowego /orzechowego do smarowania pieczywa”, „Wpływ przechowywania przy różnych aktywnościach wody na właściwości przeciwutleniające suszonych owoców róży dzikiej” oraz „Wpływ warunków przechowywania na właściwości prozdrowotne i teksturalne

ciastek kruchych”. W pracach tych zwraca się uwagę również na wartość żywnościową z uwzględnieniem składników bioaktywnych.

Na dużą uwagę zasługują prace nad wykorzystaniem nowych technologii o charakterze różnych nietermicznych fizycznych procesów. Należy tu wymienić 2 prace nad zastosowaniem ultradźwięków jako metody obróbki wstępnej owoców i warzyw przed suszeniem różnymi metodami oraz pulsacyjnego pola elektrycznego (PEF) na przebieg suszenia i zamrażania tkanki roślinnej. Są to dobre przykłady nowoczesnych kierunków badań, umożliwiających intensyfikację procesu przy zmniejszeniu strat składników odżywczych.

Katedra Technologii Żywności

W ramach dotacji podstawowej realizowany jest temat „Wpływ wybranych czynników na jakość żywności”. Katedra prowadzi badania nad technologią produktów wytwarzanych w różnych branżach przemysłu spożywczego. Duża część prac dotyczy również nowoczesnych metod kontroli jakości.

W przypadku technologii przetwórstwa owoców i warzyw realizowana jest praca doktorska nad zastosowaniem niekonwencjonalnych metod utrwalania produktów z owoców i warzyw. Wykorzystywane są w tym celu nowoczesne metody wysokich ciśnień i nagrzewania mikrofalowego. Metody te umożliwiają otrzymywanie produktu o wyższej jakości niż przy tradycyjnej pasteryzacji. Jedna praca ma na celu optymalizację produktów z dzikiej róży, cennego a trochę zapomnianego surowca.

Pracą doktorską nastawioną na zwiększenie bezpieczeństwa żywności jest badanie stabilności tłuszczów i olejów podczas smażenia powierzchniowego i określenie optymalnych warunków procesu. Ocenie wartości żywieniowej i technologicznej poświęcona jest praca dotycząca wykorzystanie tłuszczów różnego pochodzenia w ciastkarstwie. Aktualnym zagadnieniem jest ocena stabilności i wartości żywieniowej olejów tłoczonych na zimno i rafinowanych.

Szeroki zakres badań przedstawia praca dotycząca zastosowania wątroby strusiej w produkcji pasztetów mięsnych. Zakres pracy obejmuje ocenę wpływu paszy na poprawę profilu kwasów tłuszczowych wątroby, które mają zastąpić wątroby kurcząt. Inny temat stawia za cel poprawę jakości zdrowotnej pasztetów z mięsa drobiowego przez wymianę tłuszczu innymi składnikami.

Poprawie jakości pieczywa pszennego służy praca nad wpływem metody prowadzenia ciasta oraz zastosowanych dodatków na proces jego czerstwienia oraz jakość i wartość odżywczą.

Badania bardzo dużej liczby doktorantów były/są prowadzone przy wykorzystaniu finansowania z pozauczelnianych źródeł:

- udział w realizacji grantów celowych i własnych – 8 osób,
- granty promotorskie - 11 osób,
- Grant Preludium – 1 osoba
- Iuventus Plus – 1 osoba
- stypendium z programu „Stypendia i wsparcie towarzyszące dla doktorantów Mazowska” – 1 osoba.

W projektach i grantach w ostatnich 4 latach uczestniczą wszyscy doktoranci oraz wielu studentów. Dobrym wskaźnikiem samodzielności naukowej doktorantów jest uzyskanie 11 grantów promotorskich oraz 2 dla młodej kadry (Preludium i Iuventus Plus), a

wskaźnikiem udziału doktorantów i studentów w badaniach naukowych jest ich udział w publikacjach jako współautorów. W latach 2009-2012 doktoranci byli współautorami 254, a studenci 285 publikacji. Należy uznać to za bardzo dobry wynik. Wiele z publikacji, w których współautorami byli doktoranci i studenci, zostało wydanych w znakomitych czasopismach naukowych o wysokim indeksie wpływu (IF).

W opinii doktorantów różnorodność tematyki badawczej podejmowanej przez kadre Wydziału umożliwia im realizację celów i efektów kształcenia na studiach III stopnia oraz indywidualizację prowadzenia badań naukowych. Z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami wynika, że kompetencje naukowe opiekunów naukowych/promotorów pokrywają się z tematyką prac badawczych prowadzonych przez doktorantów.

Doktoranci uczestniczą w pracach naukowo-badawczych, realizowanych przez pracowników Wydziału. Efektem tego jest rozwój kompetencji oraz umiejętności badawczych oraz interpersonalnych a także wspólne publikacje naukowe. Z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami wynika także, że są włączani do badań wykonywanych w ramach prac zleconych. Przykładowo, w 2012 roku zaangażowani byli w projekt badawczy (usługę badawczą) w ramach projektu badawczo-rozwojowego N R12 0137 10 pt. "Wytworzenie aparatury do niedestrukcyjnej oceny jakości warzyw i owoców na podstawie zjawiska biospeckli" (Instytucja realizująca grant - Instytut Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego w Lublinie). Doktorant w tym zadaniu pełnił rolę zastępcy kierownika projektu. Podejmowanie tego typu współpracy umożliwia doktorantom poznanie nowych metod badawczych, uczy zasad współpracy w zespole, zarządzania projektami badawczymi, jak również stanowi cenną inspirację badawczą.

Wart podkreślenia jest także fakt, że doktoranci Wydziału często wykonują swoją pracę naukową w oparciu o kontakty z przedstawicielami rynku pracy, co z jednej strony stwarza im warunki do budowania silnych więzi z obszarem gospodarczym a z drugiej pozwala na rozwijanie zainteresowań naukowych.

Według wykazu przedstawionego przez jednostkę Doktoranci Wydziału współpracują z następującymi krajowymi ośrodkami naukowo-badawczymi oraz gospodarczymi:

- Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie przy projekcie „Występowanie wolnych i sprzężonych fumonizyn w różnym asortymencie przetworów zbożowych oraz ich kierunek przemian w trakcie operacji technologicznych w warunkach modelowych”. W ramach projektu planowane jest wykonanie części badań w Instytucie.

- Oddział Technologii Mięsa i Tłuszczów Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie – 3-miesięczna praktyka naukowa w zakresie zaawansowanych metod analitycznych.

- Wydział Chemii Uniwersytetu Warszawskiego – 6-miesięczna współpraca przy realizacji badań w zakresie biosorpcji selenu przez drożdże – oznaczanie zawartości selenu w biomacie metodą chromatografii w połączeniu ze spektrometrią mas.

- Katedra Roślin Warzywnych i Leczniczych Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW – 3-miesięczne szkolenie w zakresie metod ekstrakcji roślin leczniczych.

- Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o. o. Grupa IHAR – 1-miesięczne szkolenie naukowe dotyczące przechowywania polskich nowych odmian zbóż.

- Firma Aroma – Pollena w Warszawie – szkolenie naukowe dotyczące zaawansowanych metod produkcji aromatów spożywczych. Należy także wspomnieć, że w ramach tej współpracy powstaje doktorat na Wydziale.

- Mazowiecka Wytwórnia Drożdży w Józefowie – 3-miesięczny staż naukowy w zakresie kompleksowej analizy technologiczno-technicznej produkcji drożdży piekarskich, umożliwiającą podjęcie badań do pracy doktorskiej.

Doktoranci Wydziału aktywnie uczestniczą również w konferencjach naukowych, co daje im okazję do prezentacji i dyskusji otrzymanych wyników badań, a także umożliwia kontakt ze specjalistami z dziedziny, w której zaczynają działać.

Studenci i doktoranci są aktywnie włączani w prace Kół Naukowych. Według wykazu przedstawionego przez Wydział funkcjonują 3 koła naukowe. Warto zauważyć, że oceniana jednostka jak i cała Uczelnia przestrzegają art. 205 ust. 1 Ustawy w zakresie prowadzenia rejestru organizacji studenckich, w tym kół naukowych. Każde koło naukowe posiada swojego opiekuna. Podczas wizytacji Zespół Oceniający odbył jedno spotkanie z reprezentantami kół naukowych działających na Wydziale. Studenci obecni na spotkaniu z wyrazili opinię, iż są zaangażowani w badania naukowe prowadzone przez pracowników naukowo - dydaktycznych Wydziału. Nabór do badań prowadzonych przez pracowników naukowych odbywa się w sposób tradycyjny poprzez wybór najbardziej wyróżniających się i chętnych studentów. Prócz bezpośredniego włączania studentów w badania prowadzone przez nauczycieli akademickich studenci włączani są w badania naukowe jednostki w szczególności w związku z aktywną działalnością w kołach naukowych. Koła naukowe prowadzą urozmaiconą działalność, konferencyjną i badawczą, są aktywne na arenie krajowej współpracując z innymi ośrodkami akademickimi. Jako przykład działalności kół można podać zorganizowane przez studentów Koła Naukowego Technologów Żywności i Samorząd Studentów WNoŻ I Ogólnopolskiego Spotkania Młodych Technologów Żywności, której to konferencji towarzyszył zorganizowany przez studentów panel dyskusyjny i spotkanie z przedstawicielami przemysłu. Działalność naukowa studentów spotyka się również z odpowiednim wsparciem finansowym ze strony zarówno władz Wydziału jak i samorządu studenckiego. Bardzo pozytywnie należy ocenić fakt, że koła naukowe mają możliwość otrzymania dofinansowania zarówno od władz dziekańskich czy rektorskich, w szczególności na duże przedsięwzięcia takie jak ogólnokrajowe konferencje naukowe etc., jak i niewielkich kwot z budżetu samorządu studenckiego na bieżące projekty. Członkowie kół naukowych mają możliwość korzystania ze specjalistycznego sprzętu należącego do ocenianej jednostki, również po godzinach zajęć w szczególności ze sprzętu laboratoryjnego na potrzeby działalności naukowej. Studenci uwzględniani są w publikacjach jako współautorzy badań. Oceniana jednostka przedstawiła obszerną listę publikacji wydanych z udziałem studentów. Studenci uznali jednak, że skala włączania ich w badania przez nauczycieli akademickich jest zbyt mała.

Doktoranci i studenci, członkowie Koła Naukowego, są aktywni w organizacji i uczestnictwie w konferencjach naukowych.

Większość doktorantów bierze udział w organizacji oraz przedstawia referaty na konferencjach i sympozjach organizowanych przez Wydział, m.in.. cyklicznie odbywającym się „Symposium Inżynierii Żywności”, konferencji „Róża owocowe w uprawie, przetwórstwie, żywieniu i ochronie zdrowia” oraz sympozjum naukowym „Wykorzystanie drobnoustrojów i ich metabolitów w produkcji i utrwalaniu żywności”. Corocznie doktoranci uczestniczą w sesjach naukowych Sekcji Młodej Kadry Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności (organizowanych od 17 lat), na których mają możliwość wymiany swoich doświadczeń z doktorantami i młodymi pracownikami naukowymi z różnego typu uczelni. Oprócz tego doktoranci aktywnie uczestniczą w krajowych i międzynarodowych konferencjach, sympozjach i seminariach, w trakcie których mają możliwość nawiązania współpracy między

ośrodkami krajowymi i światowymi. W latach 2010 -2012 doktoranci uczestniczyli w 25 konferencjach krajowych oraz 13 międzynarodowych. Studenci corocznie biorą udział w sesjach kół naukowych. Bardzo bogata jest lista uzyskanych nagród i wyróżnień doktorantów i studentów za referaty i doniesienia. Studenci i doktoranci organizują sesje naukowe przemiennie z innymi uczelniami.

Doktoranci otrzymują środki na konferencje krajowe z grantów i funduszy własnych Wydziału, natomiast na konferencje międzynarodowe poprzez dofinansowanie z puli Rektora.

Podstawowym miejscem realizacji prac doktorskich są laboratoria i pracownie naukowe Wydziału, których wyposażenie w warunkach krajowych należy uznać za bardzo dobre. Doktoranci mają pełny dostęp do aparatury analitycznej i technologicznej. Wydział Nauk o Żywności ma podpisanych wiele umów o współpracy z innymi uczelniami i instytucjami badawczymi działającymi na terenie Warszawy i na terenie kraju. W wielu tych instytucjach doktoranci realizują część prac eksperymentalnych korzystając z ich aparatury. Wykorzystują również możliwości realizacji części doświadczeń w zakładach przemysłowych. Bardziej szczegółowo zagadnienie to zostało przedstawione w pkt. 4.2 Raportu z Wizytacji.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Działalność naukową i dydaktyczną Wydziału Nauk o Żywności SGGW w Warszawie cechuje duża spójność obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych. Aktywność naukowo-dydaktyczna jest związana głównie z dziedziną nauk rolniczych, dyscypliną technologia żywności i żywienia, a w mniejszym stopniu z dziedziną nauk ekonomicznych, dyscypliną towaroznawstwo, specjalnością towaroznawstwo produktów spożywczych. Badania prowadzone w tych dyscyplinach są związane z prowadzoną dydaktyką, a ich realizację należy uznać za bardzo korzystną i pozytywnie oddziaływującą na efekty kształcenia. Efektem tego jest dobre przygotowanie studentów i doktorantów do pracy zawodowej, a wykonywane prace dyplomowe i doktorskie mają silne powiązanie z nowoczesnymi metodami badawczymi i praktyką przemysłową.

Na uznanie zasługuje bezpośredni i duży udział doktorantów i studentów w badaniach naukowych prowadzonych na Wydziale. Rezultatem dużego zaangażowania badawczego doktorantów jest bardzo aktywny ich udział w konferencjach naukowych oraz współautorstwo licznych publikacji naukowych. Wydział stworzył także dobre warunki do samodzielnej pracy badawczej doktorantów i do korzystania z zasobów aparaturowych i doświadczenia badawczego innych uczelni i instytucji naukowych. Aktywnie działa i prezentuje swoje osiągnięcia Studenckie Koło Naukowe.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

1) W latach 2008 – 2011 Wydział Nauk o Żywności brał udział w programie ISEKI FOOD 3. ISEKI - Food Association (IFA) jest niezależną europejską organizacją non-profit, założoną w 2005 roku przez instytucje uniwersyteckie, instytuty badawcze, firmy i stowarzyszenia związane z żywnością, pochodzące z całego świata. Program ISEKI FOOD 3 miał na celu

przyczynić się do realizacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego w zakresie Badań nad Żywnością oraz do działania na rzecz zrównoważonego rozwoju sieci. Program zrzeszał 94 partnerów z 30 krajów europejskich, a Wydział był jednym z 2 polskich partnerów. Studenci Wydziału brali czynny udział w tłumaczeniu i opracowywaniu haseł dostępnych na stronie internetowej ISEKI, która dzięki zamieszczonym tam materiałom o charakterze dydaktycznym cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony studentów, doktorantów i pracowników. Ze strony polskiej profesor z Wydziału Nauk o Żywności był w zarządzie grupy Europejskiego Systemu Zapewnienia Jakości Programów Studiów w Zakresie Żywności (EQAS_Food). Projekt jest platformą, która ma na celu wprowadzenie innowacji do edukacji w zakresie nauk o żywności, rozwój studiów doktoranckich oraz kontaktów między studentami a przemysłem, agencjami rządowymi. Odgrywa istotną rolę w podnoszeniu kwalifikacji nauczycieli akademickich. Obecnie realizowany jest program ISEKI FOOD 4, a z ramienia Wydziału bierze w nim udział Prodziekan ds. dydaktyki.

W latach 2007-2010 Wydział brał udział w realizacji programu TEMPUS EFFECT (Elaboration of Food Safety Educational Two-level Program), którego celem był rozwój dwupoziomowego programu nauczania stopnia I i II w uczelniach rosyjskich, Obecnie do roku 2014 Wydział bierze udział w realizacji projektu TEMPUS-DEFRUS (Development of Qualification Frameworks for Food Science Studies at Russian Universities) i dzieli się swoimi doświadczeniami w opracowywaniu ram kwalifikacji na rosyjskich uczelniach.

Doktoranci i studenci biorą udział w programach międzynarodowych, w ramach których odbywają intensywne szkolenia IP – Intensive Programme. Należy tu wymienić programy:

- IP ARAF (Advanced Residue Analysis in Food) - Intensywny Program Zaawansowanych Analiz Pozostałości w Żywności (wyjazd 3 doktorantów);
- IP Functional Ingredients of Tailored Food – Intensywny Program w Zastosowaniu Składników Funkcjonalnych do Otrzymywania Żywności o Określonych Właściwościach (wyjazd 2 studentów i 8 doktorantów);
- IP Broadening the Skill in Food Sanitary Safety (wyjazd 5 doktorantów);
- IP RASAFF (Regulatory Aspects and Scientific Risk Assessment of Food and Feed Safety) - Aspekty Prawne i Naukowe Oceny Ryzyka Bezpieczeństwa Żywności i Pasz (wyjazd 15 doktorantów).

Programy te umożliwiają pobyt studentów i doktorantów w najlepszych zachodnich uczelniach zajmujących się naukami o żywności m.in. w Holandii, Belgii, Francji, Irlandii. Tematyka tych programów jest bardzo ważna i istotna w nowoczesnym kształceniu w zakresie nauk o żywności, takich jak stosowanie nowoczesnych metod analitycznych, zapewnienie bezpieczeństwa żywności czy projektowania nowych produktów.

Adiunkt z Katedry Inżynierii Żywności i Organizacji Produkcji odbył 9-tygodniowy program stażowo-szkoleniowy w Stanford University (Kalifornia, USA) w ramach Top 500 Innovators Science - Management – Commercialization. Program ma na celu podniesienie kwalifikacji polskich kadr sfery B+R w zakresie współpracy z gospodarką, zarządzania badaniami naukowymi oraz komercjalizacji ich wyników. Realizacja projektu przez pracownika Wydziału ma przyczynić się do zwiększenia transferu wyników prac badawczo-rozwojowych do gospodarki oraz doskonalenia dydaktyki.

Studenci i pracownicy biorą również udział w programie CEEPUS (*Central European Exchange Program for University Studies*) wymiany studentów obejmujący kraje Europy Środkowej.

Pracownicy Wydziału uczestniczą w programie EU FP7 Inside Food (Integrated sensing and imaging devices for designing, monitoring and controlling microstructure of foods). Program ten dotyczy badania i kształtowania struktury produktów i tematycznie jest bardzo mocno związany z zaawansowanymi badaniami w tym zakresie prowadzonymi na Wydziale. W programie uczestniczą obok uczelni i instytutów badawczych również przedsiębiorstwa przemysłowe.

Tabela C. Liczba osób z Wydziału Nauk o Żywności SGGW w Warszawie wyjeżdżających za granicę w ramach wymiany w latach 2009-2012

Źródło	Studenci	Doktoranci	Pracownicy
LLP Erasmus	42	2	12
CEEPUS	4		2
Staże i stypendia zagraniczne		3	4
ISEKI FOOD			4
IP programy	2	31	15
Inne		2	8
Razem	48	38	45

Najważniejszy jest bez wątpienia program Erasmus, czy to w postaci wymian studentów i pracowników w celu poszerzenia zagranicznych doświadczeń, czy to w postaci krótkookresowych programów intensywnych (IP). Obowiązujący na całej Uczelni system punktów ECTS ułatwia studiowanie za granicą, ponieważ jest narzędziem podstawowej procedury uznawaniem studiów dla studentów zagranicznych studiujących w Polsce i studentów polskich odbywających część studiów poza Polską.

Od roku 2010 pracownicy biorą coraz częściej udział w programach wymiany TEMPUS. Z analizy danych przedstawionych w Raporcie samooceny oraz z tych zebranych podczas wizytacji wynika, że w ostatnich 5 latach wymiana zagraniczna ma rosnącą tendencję w kategoriach pracowników i doktorantów. Wyjazdy zagraniczne studentów odbywają się głównie w ramach LLP Erasmus, a doktorantów w ramach intensywnych programów (IP). Należy jednak zauważyć, że wymiana studentów realizowana w najbardziej popularnych programach ERASMUS i CEEPUS stanowi nieznaczny ułamek ogólnej liczby studentów WNoŻ. Na podkreślenie zasługuje fakt, że wszyscy słuchacze II – IV roku studium doktoranckiego byli za granicą w ramach programów IP lub staży. Doktoranci odwiedzili uczelnie w Wielkiej Brytanii, Francji, Belgii, Hiszpanii, Portugalii, Turcji, Niemczech, USA, Włoszech.

Doktoranci na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili fakt, możliwości wyjazdu w ramach programu LLP/ERASMUS lub innych, co w ich opinii wspomaga rozwój naukowy.

Na podstawie wykazu przedstawionego przez jednostkę doktoranci brali udział w następujących programach międzynarodowych:

- w 2008 r.: 3 doktorantów wyjechało w ramach IP Food Safety; 2 w ramach LLP/ERASMUS; 2 w ramach IP Renewable Bioresources and Biorefineries,
- w 2009 r.: 2 doktorantów wyjechało w ramach stypendium rządu francuskiego,
- w 2010 r.: 5 doktorantów wyjechało w ramach IP Food Safety; 6 w ramach LLP/ERASMUS,
- w 2011 r.: 1 doktorant wyjechał w ramach LLP/ERASMUS; 2 w ramach IP Functional Ingredients for Tailored Food; 2 w ramach IP IPARAF Intensive Programme for Advanced Residue Analysis in Food,

- w 2012 r.: 3 doktorantów wyjechało w ramach IP Functional Ingredients for Tailored Food; 15 w ramach IP Regulatory Aspects and Scientific Risk Assessment of Food and Feed Safety; 1 w ramach Advanced Residue Analysis in Food; 2 w ramach Food Safety, Quality and Nutrition Course oraz 3 doktorantów przyjechało z zagranicy w ramach program CEPUS.

Wszyscy doktoranci mieli możliwość uczestniczenia w międzynarodowych konferencjach, m. in. na Litwie, czy w Kanadzie.

Na specjalną uwagę zasługuje geograficzne rozmieszczenie współpracujących krajów. Naturalnie przeważają kraje europejskie (Węgry, Chorwacja, Dania, Holandia, Belgia, Włochy, Szwajcaria) a językiem komunikowania jest najczęściej angielski, ale wydział ma też kontakty z bardziej odległymi krajami (Kanada) i z obszarem języka francuskiego (długotrwałe kontakty z Francją, przede wszystkim z uczelnią w Dijon). Ostatnio wymiana najczęściej realizowana jest z Turcją.

Pewnym mankamentem wymiany międzynarodowej jest jej jednokierunkowość, która występuje nagminnie nie tylko w Polsce, ale w całym regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Większe zrównoważenie wymiany między wyjeżdżającymi a przyjeżdżającymi odnotowano na wydziale w ostatnim roku (2012) dzięki przyjazdowi 11 zagranicznych pracowników w ramach programu TEMPUS. W kategorii studentów stosunek ten wyrównuje rosnąca liczba przyjeżdżających studentów z Turcji do tego stopnia, że w ostatnich dwu latach liczba przyjeżdżających studentów już lekko przekroczyła liczbę studentów wyjeżdżających.

Tematyka wyjazdów jest zgodna z szeroko pojętą nauką o żywności i żywieniu, w tym nierozzerwalnie związana z bezpieczeństwem żywności i towaroznawstwem.

Należy zatem stwierdzić, że Wydział stworzył realne szanse wyjazdów zagranicznych dla doktorantów. Na uczelniach w tych państwach byli również studenci w ramach programu LLP Tempus.

Podczas wizytowania Wydziału Nauk o Żywności Zespół Oceniający odbył rozmowę z osobami odpowiedzialnymi na Wydziale za koordynowanie działań związanych z międzynarodową i krajową mobilnością studentów. W ocenianej jednostce powołano pełnomocnika zajmującego się mobilnością międzynarodową studentów. Oceniana jednostka uczestniczy przede wszystkim w programie wymiany międzynarodowej LLP Erasmus oraz CEEPUS, jak również bierze udział w wymianach bilateralnych takich jak IP Functional Ingredients for Tailored Food czy organizuje praktyki zagraniczne dla studentów. Działania zmierzające do poszerzenia oferty wymian i tworzenie nowych programów uznaje się za niezwykle wartościowe i ocenia pozytywnie. Na podstawie dostarczonych danych przez ocenianą jednostkę z roku na rok obserwuje się stałe zainteresowanie studentów wyjazdami w ramach programu Erasmus. Skala wyjazdów studentów na wymiany międzynarodowe jest zadowalająca i osiąga rocznie próg około 10 osób wyjeżdżających na studia oraz kilku na praktyki międzynarodowe. Oceniana jednostka cieszy się również stałym i bardzo dużym zainteresowaniem ze strony studentów przyjeżdżających z zagranicy, w szczególności na praktyki w ramach programu LLP Erasmus. Wydział aktywnie promuje mobilność studencką w szczególności międzynarodową wykorzystując do tego stronę internetową Wydziału, na której pojawiają się aktualne informacje związane z mobilnością studentów (procedura i zasady rekrutacji, miejsca możliwych wyjazdów i wszelkie dokumenty potrzebne do wyjazdu), dyżury pełnomocnika zajmującego się programami wymiany, na których udziela studentom pomocy i porad oraz różnego rodzaju materiały poligraficzne, takie jak plakaty czy ulotki. Do promocji programu wykorzystywana jest również telewizja SGGW oraz specjalna gablota informacyjna umieszczona w głównym

budynku Wydziału. Oceniana jednostka ponadto informuje studentów o możliwościach wyjazdu na specjalnych spotkaniach informacyjnych, co więcej organizuje się spotkania z osobami powracającymi z programu Erasmus w celu zachęcania i pomocy w dokonaniu wyboru osobom chętnym do wyjazdu. Wszystkie wyżej wskazane działania promocyjne należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. W opinii studentów programy wymiany i podpisane przez Wydział umowy dostosowane są do specyfiki studiów oraz ich oczekiwań. Studenci wyrazili pochlebne opinie na temat dostępu do informacji na temat programów wymiany, jako główne źródło informacji wskazując stronę internetową Wydziału oraz pełnomocnika Dziekana i jego godziny konsultacji. Studenci bardzo wysoko ocenili kompetencje osób zajmujących się na Wydziale programem wymiany Erasmus twierdząc, iż są to osoby pomocne, z których pomocy chętnie korzystają. Nabór do programu LLP Erasmus prowadzony jest przez pełnomocnika Dziekana przy współudziale prodziekana ds. dydaktyki ocenianego Wydziału. Niestety w komisji rekrutacyjnej nie zasiadają przedstawiciele studentów. Niemniej jednak z rozmowy Zespołu Oceniającego z pełnomocnikiem wyraźnie wynika, iż liczba chętnych do wyjazdu jest zawsze niższa niż liczba miejsc, dlatego też zwoływanie posiedzeń komisji nie jest wymagane. Wyjaśnienie to należy uznać za wystarczające. Kryteria rekrutacyjne ustalane są na poziomie Wydziału. Głównym czynnikiem brany pod uwagę przy kwalifikacji do wyjazdu w ramach programu Erasmus są kompetencje językowe kandydatów weryfikowane za pomocą egzaminu przeprowadzanego przez zewnętrzną firmę lub poświadczanego certyfikatem językowym. Kompetencje naukowe kandydatów, w tym średnia ocen ze studiów są ważnym czynnikiem, jednak nie decydującym o możliwości wyjazdu. Przy rekrutacji brana jest pod uwagę również działalność naukowa i społeczna studentów. W ramach ocenianej jednostki organizuje się dwa nabory do wyjazdu w ramach programu Erasmus, jeden podstawowy i kolejny uzupełniający. Kryteria rekrutacji są znane w środowisku studenckim dzięki bardzo dobrej polityce informacyjnej Wydziału. Zdaniem studentów są one jasne, sprawiedliwe i transparentne, co należy potwierdzić i ocenić pozytywnie. Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym na pytanie dotyczące uznawalności osiągnięć wyrazili pozytywne opinie, nie zgłaszając problemów w tym zakresie. Każdy student przed wyjazdem wypełnia kartę uzgodnień, co do przedmiotów zaliczanych za granicą, a następnie ustala możliwość ich uznania z pełnomocnikiem Dziekana i prodziekanem ds. dydaktyki. Podsumowując, oceniana jednostka respektuje w odpowiednim stopniu zasady uznawalności osiągnięć i nie stwarza w tym zakresie sytuacji utrudniających realne wykorzystanie możliwości mobilności międzynarodowej studentów, co zasługuje na szczególne uznanie.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że udział studentów, doktorantów i pracowników Wydziału w realizacji programów międzynarodowych w ramach obszarów, dziedzin i dyscyplin związanych z prowadzonymi studiami jest na razie niezbyt duży, ale ma tendencję wzrostową i nie odbiega od sytuacji w większości pozostałych uczelni w Polsce i w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Należy także stwierdzić, że skala współpracy jest różna w kategoriach pracowników, doktorantów i studentów. O ile we współpracy międzynarodowej bierze udział jedynie stosunkowo mały odsetek pracowników i jeszcze mniejszy odsetek studentów, to kategoria doktorantów korzysta z nich bardzo intensywnie, o czym świadczy fakt, iż w wymianie zagranicznej bierze udział zdecydowana większość z nich.

2) Oficjalna współpraca z zagranicznymi uczelniami jest w kompetencji rektoratu i jej zawarcie nie należy do prostych, ale ma to na celu ograniczenie formalnego zawierania umów dla umów bez faktycznej realizacji. Umowy niższego szczebla, zwłaszcza wymiany

studentów i pracowników ERASMUS są natomiast w kompetencji Wydziału i to jest prawidłowe rozwiązanie, gdyż umożliwia elastyczne dostosowanie podaży i popytu. Taki podział kompetencji zaowocował we wspomnianym wyżej wzroście wymiany studenckiej, choć na pewno możliwości dalszego wzrostu tej wymiany nie są bynajmniej wyczerpane. Stosunkowo niski poziom wymiany studentów dziwi trochę przy istniejących procedurach i strukturach organizacyjnych, które ułatwiają wymianę pracownikom i doktorantom. Dlaczego w takim razie nie studentom? Może koordynator współpracy z zagranicą na Wydziale powinien mieć jakąś osobę kontaktową do ERASMUSA w każdym instytucie czy katedrze?

Wydział opracował w swojej strategii kryteria i mierniki internacjonalizacji procesu kształcenia, które pokazują, że współpraca międzynarodowa rzeczywiście rośnie. Miernikami wymiany są liczby wyjeżdżających i przyjeżdżających studentów i pracowników oraz liczba godzin, którą pracownicy WNoŻ poświęcają swoim zagranicznym podopiecznym.

Wydział Nauk o Żywności współpracuje również z uczelniami zagranicznymi w ramach podpisanych umów dwustronnych, m.in. z Uniwersytetami: Suleyman Demirel (Turcja), Bolońskim (Włochy), Ghent (Belgia), Burgundzkim (Francja), w Innsbrucku (Austria), Corvinus w Budapeszcie (Węgry), Zagrzebskim (Chorwacja). W ramach tej współpracy prowadzona jest wymiana osobowa studentów, doktorantów i pracowników. Są organizowane seminaria i wykłady, na których prezentowane są informacje o uczelniach partnerskich oraz informacje o prowadzonych badaniach naukowych. Wizyty takie są dobrym miejscem również na wymianę doświadczeń na temat programu studiów realizowanych przez wydziały na uczelniach partnerskich oraz pomagają w realizacji założonych efektów kształcenia.

Bardzo ważnym działaniem zmierzającym do internacjonalizacji procesu kształcenia jest kierowanie doktorantów na różnego typu wyjazdy w ramach programów międzynarodowych na tzw. intensywne programy (krótco przedstawione w pkt. 6.1.), w których brali udział wszyscy doktoranci z wyjątkiem słuchaczy I roku.

Na Wydziale organizowane są praktyki dla studentów w ramach programu Tempus. Przyjeżdżają oni na kilkumiesięczne praktyki, w czasie których realizują projekty badawcze, będące elementami ich prac dyplomowych. W latach 2009-2012 przyjechało z różnych ośrodków 67 studentów w ramach programów Tempus i CEEPUS.

Przyjazdy pracowników naukowych z zagranicznych Uniwersytetów połączone są z ich wykładami w języku angielskim dla studentów, doktorantów i pracowników. Ważną rolę w kształceniu doktorantów, a także studentów, są wykłady prowadzone w języku angielskim. Następuje stałe poszerzanie oferty zajęć fakultatywnych w języku angielskim. Obecnie Wydział proponuje wykłady w języku angielskim z 10 przedmiotów, a Uczelnia 111 ogólnouczelnianych fakultetów w języku angielskim. Fakultatywne kursy po angielsku zaproponowane przez Wydział to:

1. Food safety and risk management
2. Food contact materials / Food packaging
3. Design thinking
4. Alcoholic beverages and human being
5. Instrumental methods for biological sample (mixture) analysis
6. Bioengineering in food industry
7. Beer: Famous World Styles – technological implication
8. Nutritional and technological properties of fats and oils
9. Chemistry of natural compounds

10. Positive and negative substances

Wymienione zajęcia te są otwarte również dla studentów polskich, co umożliwia ich prowadzenie nawet wówczas, kiedy w danym roku nie pojawią się zagraniczni studenci zainteresowani tymi zajęciami.

Doktoranci oraz młodzi pracownicy mogą ubiegać się o stypendia na kilkumiesięczne staże zagraniczne dla prowadzenia badań związanych z badaniami z funduszu Uczelni na drodze konkursowej

Na Wydziale działa Pełnomocnik Dziekana ds. Współpracy Międzynarodowej, który koordynuje wyjazdy zagraniczne i organizuje spotkania ze studentami. Informacje dotyczące możliwości, rekrutacji i zasad wyjazdu w ramach poszczególnych programów są dostępne na stronie internetowej Uczelni, a bieżące informacje są umieszczane na stronie Wydziału. Organizowane są również spotkania informacyjne ze studentami, w tym ze studentami I roku.

Internacjonalizacja kształcenia studentów i doktorantów odgrywa istotną rolę w ukształtowaniu absolwenta, przygotowanego do pracy zawodowej w warunkach współpracy międzynarodowej w nauce i w przemyśle. Daje nowe doświadczenia, zwiększa samodzielność i umiejętności społeczne, umożliwia nawiązanie nowych kontaktów, jest bardzo dobrą szkołą językową. Programy międzynarodowe w których uczestniczy Wydział, szczególnie ISEKI FOOD, CEEPUS i TEMPUS, są bardzo dobrą platformą do wymiany doświadczeń w zakresie programów kształcenia, ich realizacji oraz osiągnięcia efektów kształcenia zgodnie ze standardami europejskimi.

Udział polskich studentów w programach międzynarodowych i studiach zagranicznych jest w dalszym ciągu ograniczony. Jest to problem obserwowany w kraju. Na podkreślenie zasługuje umożliwienie doktorantom wyjazdów zagranicznych w tak dużej skali.

Cudzoziemcy mogą podejmować i odbywać studia doktoranckie na Wydziale, na zasadach określonych Regulaminem SD.

W obowiązujących na Wydziale programach SD w ramach zajęć fakultatywnych doktoranci mają możliwość odbywania zajęć ze specjalistycznego języka obcego. Z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami wynika również, że fakultet „Ekologia żywności” prowadzony jest w języku angielskim.

Warto również wspomnieć, że doktorant Wydziału ma otwarty przewód doktorski z dwoma promotorami (z Francji oraz z SGGW).

Oceniając działania Wydziału służące internacjonalizacji procesu kształcenia i ich wpływu na określenie, modyfikację i osiągnięcie efektów kształcenia oraz realizację procesu kształcenia należy stwierdzić, że są one wyraźnie określone i widocznie. Są one także jednym z priorytetów władz całej uczelni a w jej ramach także Wydziału. Na wyróżnienie zasługują:

- oferta fakultatywnych zajęć dla studentów w języku angielskim
- ogólnouczelniany system stypendiów wysyłających co roku pracowników piszących prace doktorskie i habilitacyjne na pobyty zagraniczne

3) Współpraca z akademickimi ośrodkami krajowymi i zagranicznymi jest realizowana w zakresie prowadzonych badań naukowych. W ramach współpracy krajowej z ośrodkami akademickimi Wydział współpracuje głównie z innymi Wydziałami SGGW. Z Wydziałem Nauk o Zwierzętach SGGW realizowane były badania dotyczące wpływu stosowania kokcydiostatyku oraz warunków odchowu na jakość mięsa kurcząt. Badania te były prowadzone w ramach grantu MNiSW oraz programu Innowacyjna Gospodarka. Z

Wydziałem Rolnictwa i Biologii, Katedrą Agronomii w zakresie badań dotyczących wartości technologicznej odmian pszenicy chlebowej uprawianych z zastosowaniem różnych warunków uprawy. Taka współpraca jest cenna, wiążąc badania Wydziału z zagadnieniami surowców przemysłu spożywczego. Wydział współpracuje również z innymi uczelniami w kraju bez formalnych umów, realizując wspólnie badania.

Należy tu zaznaczyć również współpracę z jednostkami naukowo-badawczymi. Z Instytutem Hodowli Roślin i Aklimatyzacji w Radzikowie realizowany jest temat dotyczący badania modyfikacji struktury arabinogalaktanów i kształtowania struktury ciasta. Wydział współpracował z Instytutem Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa PIW w Puławach w zakresie oceny wartości technologicznej ziarna pszenicy z różnych warunków uprawy. W ramach współpracy z Instytutem Agrofizyki PAN w Lublinie realizowane są prace nad badaniami właściwości fizycznych żywności, a których efektem jest budowa nowych stanowisk badawczych. Wyniki są wykorzystane w realizacji pracy habilitacyjnej.

Wydział ma podpisaną znaczną liczbę dwustronnych umów z zagranicznymi instytucjami naukowymi, głównie z Europy, m.in. z Austrii, Niemiec, Hiszpanii, Francji, Chorwacji, Turcji. Efektem tej współpracy są staże naukowe na Wydziale Nauk o Żywności. Przykładem może być regularna współpraca z Uniwersytetem Montpellier i Uniwersytetem w Dijon, która umożliwia odbywanie staży naukowych przez pracowników i doktorantów Wydziału na francuskich uniwersytetach oraz studentów tych uczelni na ocenianym Wydziale. Z wyników badań realizowanych na stażach są przygotowywane publikacje do czasopism o zasięgu międzynarodowym. Innym przykładem są efekty współpracy z uniwersytetem w Zagrzebiu. Stypendystka programu CEEPUS wspólnie z doktorantką z Wydziału opracowały metodykę ekstrakcji polifenoli oraz oceniły zawartość składników bioaktywnych w pieczywie. Z tych badań zostały zrealizowane prace doktorskie z wyodrębnionymi zadaniami badawczymi przez polską doktorantkę i doktorantkę odbywającą staż. Dzięki współpracy z Swiss Federal Institution of Technology w Zurychu pracownik Wydziału uczestniczył w programie wymiany naukowej między Szwajcarią a nowymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej Sciex-NMSch. Celem zrealizowanego tam projektu było uzyskanie zamienników tłuszczu mleka matki na drodze enzymatycznej acydolizy tłuszczów takich jak, m.in. smalec i tłuszcz mleka krowiego, niezbędnymi nienasyconymi kwasami tłuszczowymi pochodzącymi z olejów roślinnych. Uzyskane wyniki będą stanowiły podstawę do przygotowania habilitacji. Rozbudowana i trwała jest współpraca w zakresie 7 programu ramowego Inside Food, która umożliwiła wprowadzenie nowych technik badania właściwości fizycznych. W wielu przypadkach na uniwersytetach zagranicznych w ramach staży realizowane są części eksperymentalne prac doktorskich, np. w Berlinie, Edmonton czy Dijon.

Współpraca krajowa i międzynarodowa pozwala na wzbogacenia oferty dydaktycznej Wydziału Nauk o Żywności. Szczególnie dotyczy to oferty dla doktorantów, co przedstawiono wcześniej. Wielu pracowników Wydziału bierze udział w projektach realizowanych na innych uczelniach. Wzajemna wymiana kadry wzbogaca warsztat badawczy Wydziału i pomaga w wprowadzaniu nowoczesnych metod badawczych.

Reasumując związek współpracy międzynarodowej z ośrodkami akademickimi z prowadzonymi badaniami i procesem kształcenia należy stwierdzić, że w przypadku tych pracowników, doktorantów i studentów, którzy zetkną się z jakąkolwiek formą współpracy międzynarodowej, ma ona pozytywny wpływ. Dowody na to były widoczne przy spotkaniach z pracownikami i z doktorantami. Niewielki dotychczasowy zakres współpracy międzynarodowej Wydziału – nie odbiegający jednak w niczym od poziomu występującego

najczęściej na uczelniach w Polsce czy w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej – ma spore szanse dalszego rozwoju, ponieważ mechanizmy organizacyjne Wydziału są do tego przygotowane.

4) Rozwinięta współpraca z partnerami z otoczenia gospodarczego jest silną stroną Wydziału. Należy podkreślić, że zakres działalności przedsiębiorstw, z którymi współpracuje Wydział jest bardzo szeroki. Są to duże koncerny międzynarodowe, duże i małe zakłady przemysłu spożywczego, firmy zajmujące się dystrybucją aparatury naukowej, instytucje kontrolujące jakość żywności.

Wydział wykonuje prace badawcze na rzecz współpracujących firm przemysłowych. Współpraca ta owocuje również w realizacji procesu dydaktycznego: przybliża pracowników naukowo-dydaktycznych do praktyki przemysłowej, umożliwia odbywanie praktyk studenckich i niektórych zajęć w dobrych zakładach przemysłu spożywczego. Dzięki temu studenci zdobywają praktyczne umiejętności zawodowe, poznają organizację produkcji i pracy, uczą się zasad pracy w zespołach i nabywają praktycznych umiejętności. Studenci i doktoranci przy realizacji swoich badań korzystają również z aparatury innych uczelnianych i pozauczelnianych jednostek badawczych oraz przedsiębiorstw, które mają dobrze rozwinięte działy rozwoju produktu (rozdz. 4.2.). Studenci mają również możliwość realizacji prac inżynierskich i magisterskich w zakładach przemysłowych. Interesariusze zewnątrzni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym zwracali uwagę na duże obciążenie zajęciami studentów II stopnia, co utrudnia realizację prac magisterskich związanych z prowadzeniem eksperymentów poza Uczelnią.

Kontakty z przedsiębiorstwami przemysłowymi są wykorzystywane w procesie dydaktycznym na wszystkich poziomach studiów. Umożliwiają one przekazanie studentom, doktorantom i słuchaczom studiów podyplomowych praktycznej wiedzy i zwrócenie uwagi na istotne problemy przedsiębiorstw.

Wydział utrzymuje kontakty w ramach współpracy naukowej ze 134 instytucjami naukowymi i przedsiębiorstwami krajowymi. Ponadto z 70 innymi zakładami i firmami prowadzącymi swoją działalność zgodną z kierunkami kształcenia Wydziału podpisano umowy lub porozumienia na odbywanie praktyk zawodowych.

Relacje akredytowanej jednostki z otoczeniem społeczno – gospodarczym opierają się w głównej mierze na współpracy o charakterze eksperckim, naukowo-dydaktycznym, badawczo-rozwojowym (we współpracy zarówno z ośrodkami naukowymi, jak i przedsiębiorstwami), propagowaniu wiedzy, konsultacjach naukowych i technologicznych oraz praktykach studenckich w zakładach przemysłu spożywczego. Efektem prowadzenia prac badawczych w ramach części doświadczalnych prac magisterskich we współpracy z zakładami przemysłu spożywczego w regionie są aplikacje wdrożone w zakładach. Współpraca naukowa i dydaktyczna ma ponadto bezpośredni wpływ na rozwój oferty naukowo-dydaktycznej Wydziału.

Współpraca jednostki z otoczeniem społeczno – gospodarczym stanowi mocną stronę Wydziału, choć w dużej mierze opiera się jednak na kontaktach bezpośrednich między konkretnymi pracownikami naukowymi i przedsiębiorstwami, jak też współpracy nieformalnej. Z tego punktu widzenia ważną rolę do spełnienia mają Pełnomocnicy ds. Współpracy – zarówno na poziomie uczelnianym, jak i wydziałowym, których działalność związana jest m.in. z procesem formalizowania aktualnej współpracy z przedstawicielami otoczenia zewnętrznego. W kontekście osiągnięcia właściwych efektów kształcenia warto rozwijać także działalność Rady ds. Współpracy z Gospodarką oraz jeszcze ściślej włączyć

pracodawców w funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia poprzez wdrożenie i systematyczną ocenę realizacji procedur określonych w „Księdze jakości”. Bardzo ważnym elementem funkcjonowania wspomnianej Rady ds. Współpracy jest nie tylko możliwość pozyskiwania przez Wydział informacji od pracodawców, ale także fakt nawiązywania kontaktów i relacji biznesowych pomiędzy samymi pracodawcami, na co warto zwracać uwagę w procesie angażowania nowych członków tego gremium (władze akredytowanej jednostki mają świadomość trudności tego typu działań).

Pracodawcy obecni na spotkaniu deklarowali poczucie wpływu na programy studiów, ale jednocześnie zaznaczali, że ma on bardzo pośredni charakter, stąd warto rozwijać w dalszym stopniu współpracę na tej płaszczyźnie. Pracodawców warto także w większym stopniu włączać w proces kształtowania oferty studiów podyplomowych, z uwagi na ogromny potencjał w tym zakresie, który wydaje się być aktualnie nie w pełni wykorzystany.

Podczas spotkania, jakie odbyło się w trakcie wizytacji, pracodawcy krytycznie odnosili się do praktyk studenckich, w głównej mierze akcentując ich krótki czas (wydłużanie czasu trwania praktyk stanowiłoby zarazem także element zachęcający pracodawców do przyjmowania studentów na praktyki). Należy jednak podkreślić, że uwagi te miały charakter ogólny i nie odnosiły się bezpośrednio do systemu praktyk na Wydziale, ale ogólnie do praktyk studenckich realizowanych w szkołach wyższych w całej Polsce.

Na podstawie przeprowadzonej wizytacji, opinii uzyskanych w jej trakcie od przedstawicieli pracodawców i studentów oraz przedstawicieli Wydziału należy stwierdzić, że jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia w stopniu **pełnym**. Proponowane są jednak pewne działania, które pogłębią i poszerzą dotychczasową współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego:

- zwiększanie udziału pracodawców w procesie budowania wysokiej kultury jakości kształcenia na poziomie Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, np. poprzez rozwijanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym w ramach Rady ds. Współpracy z Gospodarką oraz pełne wdrożenie procedur opisanych w „Księdze jakości”,
- ściślejszą współpracę z Biurem Karier i Monitorowania Losów Absolwentów w celu pozyskiwania wyników badań i analiz będących podstawą do ewentualnych modyfikacji programów studiów
- dalsze zacieśnianie kontaktów i rozwijanie współpracy z absolwentami.

Podczas wizytacji na Wydziale Nauk o Żywności Zespół Oceniający spotkał się także z pełnomocnikiem Dziekana ds. praktyk zawodowych. Na ocenianym Wydziale praktyka ma charakter obowiązkowy i odbywa się po VI semestrze studiów I stopnia w wakacje, trwając 4 tygodnie. Ustrój praktyk zawodowych reguluje program studiów obowiązujący studentów i Regulamin studenckich praktyk zawodowych oraz załączony do niego ramowy program praktyk zawodowych. Wskazane powyżej, uchwalone przez Radę Wydziału akty, w szczególności Regulamin praktyk i jego załączniki są przykładem niezwyklej dbałości o jasność i kompleksowość aktów prawnych obowiązujących studentów, co zasługuje na wyróżnienie. Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili pracę pełnomocnika ds. praktyk, uznając go za osobę kompetentną, skłonną do pomocy oraz stosującą w sposób czytelny i sprawiedliwy zasady zaliczania praktyk. W jednostce studenci uzyskują wsparcie w znajdowaniu praktyk zawodowych. Pełnomocnik Dziekana prowadzi bazę firm, w których studenci mogą odbywać praktykę, jednak w większości przypadków studenci samodzielnie wybierają miejsce praktyki po zaakceptowaniu go przez pełnomocnika, co ocenia się

pozytywnie. Pomocy w znajdowaniu praktyk udzielają również na ocenianym Wydziale zakładowi koordynatorzy praktyk. Na pozytywną notę zasługują organizowane przez pełnomocnika ds. praktyk spotkania, na których instruuje on studentów jak skutecznie poszukiwać miejsca praktyki. Zasady zaliczania praktyk określone są w sposób jasny i niepozostawiający wątpliwości interpretacyjnych, co więcej, pozytywnie ocenić należy inicjatywę wydania instrukcji organizacji i zaliczania studenckich praktyk zawodowych i umieszczenie jej w Internecie. Instrukcja zawiera kazuistyczny opis przepisów regulaminu praktyk oraz wiele pomocnych dla studentów rad. Studenci pozytywnie ocenili formalne zasady zaliczania praktyk zawodowych, uznając je za jasne i sprawiedliwe. W ocenianej jednostce prócz prowadzenia dzienniczka praktyk studenci zobowiązani są do uzyskiwania pisemnych opinii na temat odbytych przez nich praktyk wystawianych przez osoby upoważnione w zakładzie pracy, w którym odbywali oni praktykę. Pozytywnie ocenić należy również konieczność sporządzenia przez studenta pisemnego sprawozdania z praktyki w którym odnosi się on do założeń praktyki określonych w programie ramowym praktyk. Studenci kierowani są na praktyki na podstawie skierowania i wcześniejszego podpisania umowy pomiędzy uczelnią, a instytucją przyjmującą. Studenci również pozytywnie ocenili dostępność informacji o praktykach. Wszelkie informacje udostępniane są na stronie internetowej Wydziału, gdzie znajdują się również wszystkie akty prawne regulujące ustrój praktyk oraz potrzebne wzory dokumentów. Informacje udostępniane są również za pośrednictwem pełnomocnika ds. praktyk w godzinach konsultacji oraz na spotkaniach informacyjnych organizowanych dla całych roczników będących przed zrealizowaniem praktyk zawodowych i w gablotach informacyjnych. Na wyszczególnienie i pozytywną ocenę zasługują systemowe metody weryfikacji jakości praktyk stosowane w ocenianej jednostce, określone przez procedurę P.2.1.3 wydziałowej „Księgi jakości”. Jedną z głównych metod weryfikacji jakości praktyk i osiągania w ich ramach zakładanych efektów kształcenia jest wizytowanie wybranych podmiotów, w których odbywają się praktyki w Warszawie i jej okolicach oraz sporządzanie z tych wizyt specjalnych formularzy oceny stanowiących załącznik do procedury. Do wizyt względnie kontroli telefonicznej zobowiązany jest pełnomocnikiem ds. praktyk lub upoważniony przez Dziekana pracownik naukowy. Inną pożądaną formą weryfikacji osiągania właściwych efektów i realizacji przebiegu praktyki są rozmowy telefoniczne prowadzone przez pełnomocnika ds. praktyk ze studentami odbywającymi praktykę lub z ich opiekunami w miejscu odbywania praktyki. Wskazana procedura reguluje również etapy przed rozpoczęciem praktyki zawodowej tj. kontrola prawidłowości wyboru miejsca praktyki oraz etap po odbyciu praktyki tj. kontrola procesu zaliczania praktyki.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wydział Nauk o Żywności SGGW w Warszawie bierze aktywny udział w licznych międzynarodowych programach naukowo-dydaktycznych, z których korzysta wielu studentów i doktorantów. Do najważniejszych należą LLP-Erasmus, oraz unijne programy typu Intensiv Programme z zakresu technologii i bezpieczeństwa żywności. Dużym osiągnięciem jest uczestnictwo wszystkich studentów Studium Doktoranckiego w wyjazdach szkoleniowych do krajów zachodniej Europy. Warta podkreślenia jest współpraca dydaktyczna z uniwersytetami rosyjskimi w zakresie wprowadzania ram kwalifikacji.**

- 2) Wydział podjął wysiłki w sprawie internacjonalizacji kształcenia studentów i doktorantów. Na system ten składają się: system informacji dla studentów i doktorantów, aktywny udział w międzynarodowych programach wymiany, wspieranie finansowe tej wymiany, oferta zajęć prowadzonych w języku angielskim, często przez zagranicznych profesorów. Wymienione przedsięwzięcia zwiększyły atrakcyjność studiów i wzbogaciły programy dydaktyczne, z korzyścią dla studentów i doktorantów. Efektywność podejmowanych działań jest jednak nadal niezadowolająca.
- 3) Wydział współpracuje z wieloma zagranicznymi i krajowymi instytucjami naukowymi i uniwersytetami. W ramach tej współpracy odbywa się wymiana pracowników, doktorantów i studentów oraz realizowane są wspólne projekty badawcze.
- 4) Wydział stworzył silne związki z interesariuszami zewnętrznymi. Składają się na to umowy o współpracy naukowo-badawczej, umowy o praktykach zawodowych dla studentów oraz wspólne programy badawcze wykonywane na rzecz polskiej gospodarki. Ważną rolę odgrywa także udział wykładowców z przedsiębiorstw przemysłowych w kształceniu studentów i doktorantów. Żywe kontakty Wydziału z otoczeniem społeczno – gospodarczym dobrze i w pełni służą osiąganym efektom kształcenia, zwiększając kwalifikacje i kompetencje zawodowe absolwentów.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

1) Wydział Nauki o Żywności SGGW w Warszawie zapewnia odpowiednie i wielowątkowe wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne kształcącym się studentom, doktorantom i słuchaczom studiów podyplomowych. Najbardziej należy zaakcentować dostęp uczących się, do praktycznie nowo zbudowanych, dobrze wyposażonych w aparaturę naukowo-badawczą laboratoriów oraz do zasobów bibliotek SGGW oraz do wielu renomowanych specjalistycznych, baz światowej literatury naukowej, co zresztą szczegółowo zostało omówione w punkcie 5 Raportu. Studenci mają możliwość korzystania z bazy dydaktycznej ocenianej jednostki poza godzinami zajęć, co dotyczy zarówno sal dydaktycznych jak i sal wyposażonych w specjalistyczny sprzęt w tym komputerowy, co zasługuje na pozytywną ocenę. Doktoranci korzystają z tej samej bazy naukowej, co magistranci Wydziału. W sytuacji, gdy istnieje konieczność skorzystania z zewnętrznych laboratoriów, Wydział zapewnia wsparcie w tym zakresie. Wizytowana jednostka stara się także zapewnić doktorantom odpowiednie warunki lokalowe (własne biurko, pomieszczenie). Doktoranci mają zapewniony pełny dostęp do zasobów bibliotecznych. Z baz pełnotekstowych mogą również korzystać z domu, poprzez serwer PROXY.

Na ocenianym Wydziale nie stworzono jednolitego systemu oceniania osiągnięć studentów. Ogólne zasady oceniania wynikają z przepisów regulaminu studiów. Weryfikacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odbywa się poprzez różnorodne formy, takie jak egzaminy, sprawdziany, raporty, projekty czy udział w seminariach, O szczegółowych zasadach oceniania decyduje każdy z prowadzących daną formę zajęciową. System oceniania jest znany studentom i przedstawiany na pierwszych zajęciach każdego z kursów przez jego prowadzącego, co potwierdzili studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym. Co więcej raz ustalone zasady pozostają niezmiennie, chyba że zostają zmodyfikowane w

porozumieniu ze studentami. Studenci mogą również zapoznać się z wymaganiami egzaminacyjnymi, skalą ocen i punktacji oraz podstawową literaturą w sylabusach przedmiotów, które udostępniane są studentom na pierwszych zajęciach z przedmiotu, którego dotyczą, poza tym pozostają wyłożone do wglądu studentów w dziekanacie ocenianego Wydziału. Zaleca się opublikowanie sylabusów na stronie internetowej Wydziału. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym uznali system oceny ich osiągnięć za przejrzysty i sprawiedliwy oraz bardzo transparentny. Studenci mają prawo wglądu do prac egzaminacyjnych, w szczególności osoby, które uzyskały ocenę niedostateczną, jak również mają możliwość poprawiania niezadowolających wyników oraz przystąpienia do egzaminu komisyjnego, które do prawa znane są studentom z regulaminu studiów. Studenci nie wymienili sytuacji niepożądanych związanych z systemem oceniania ich osiągnięć. W opinii studentów egzaminy dostosowane są do specyfiki studiów oraz pozwalają na rzetelną weryfikację założonych efektów kształcenia.

W ocenianej jednostce studenci uzyskują odpowiednie wsparcie w trakcie procesu dyplomowania. Na ocenianym Wydziale zasady dotyczące pisania prac dyplomowych reguluje zarządzenie Rektora SGGW z dnia 22 lutego 2010 r. Studenci mają możliwość wyboru tematu pracy dyplomowej oraz niezbędną pomoc od pracowników naukowych, co potwierdzają w rozmowie z zespołem oceniającym, wskazując jednak na ograniczenia tematyki prac do dziedziny badań prowadzonych przez swojego promotora lub katedrę, co jednak wydaje się być kwestią niepodlegającą wątpliwości. Student może wybrać jeden z tematów z listy lub, co ocenia się bardzo pozytywnie, postarać się stworzyć swój własny temat pracy. Analizą i zatwierdzaniem tematów prac dyplomowych na Wydziale zajmuje się Dziekan po wcześniejszej ich weryfikacji dokonanej przez kierowników specjalizacji. Zasady zapisywania studentów do grup seminaryjnych są ustalane przez każdą z katedr z czego zadowoleni są studenci. Promotorami prac dyplomowych mogą być w ocenianej jednostce samodzielni pracownicy naukowo-dydaktyczni, a za zgodą Rady Wydziału także doświadczeni doktorzy. Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym bardzo pozytywnie ocenili wydziałowe zasady zapisywania się do poszczególnych promotorów prac dyplomowych oraz wsparcie, z jakim spotykają się ze strony swoich opiekunów, jako przykłady podali indywidualne konsultacje nawet po godzinach pracy oraz pomoc w doborze literatury i jej poszukiwaniach. Na wizytowanym Wydziale zasady zatwierdzania tematów prac dyplomowych ich kontroli oraz kontrola jakości samych prac dyplomowych regulowane są przez procedury P.2.1.4, 5 i 6 zapisane w „Księdze jakości”. Uczelnia wdrożyła również system zapobiegający powstawaniu sytuacji patologicznych związanych z naruszaniem praw autorskich przez studentów poprzez wydanie zarządzenia Rektora SGGW z dnia 24 stycznia 2011 r. w szczególności jego załącznika nr 3 określającego procedurę postępowania antyplagiatoowego i wdrożenie programu Plagiat.pl.

W zakresie indywidualizacji procesu kształcenia Wydział prócz przedmiotów obowiązkowych oferuje również przedmioty do wyboru tzw. fakultety. Jednak w opinii studentów wyrażonej w rozmowie z Zespołem Oceniającym przedmiotów obieralnych jest zdecydowanie za mało i oczekują zmian w tym zakresie. Studenci wyrazili również dezaprobatę dla nie uruchamiania kursów fakultatywnych mimo proponowania ich studentom, jak również proponowania dokładnie tylu fakultetów, ile student może wybrać w danym roku akademickim, co odejmuje im miano przedmiotów do wyboru. Studenci uznali swoje programy kształcenia za wyjątkowo „sztywne” i warte ponownego przeanalizowania. Studenci wyrazili opinię, iż sztywny powinien być program studiów I stopnia, jednak program

studiów II stopnia powinien umożliwiać zdecydowanie bardziej indywidualne studiowanie i rozwijanie swoich zainteresowań naukowych.

Ponadto innymi formami indywidualizacji procesu kształcenia na ocenianym Wydziale i wspomagania studentów wybitnie uzdolnionych, które należy ocenić bardzo pozytywnie, są narzędzia i instytucje regulaminu studiów ułatwiające ten proces tj. instytucję indywidualnego programu studiów – IPS oraz indywidualnego planu zajęć – IPZ (w szczególności osoby niepełnosprawne). IPS umożliwia dostosowanie programu studiów do oczekiwań konkretnego studenta oraz kontynuowanie kształcenia pod okiem opiekuna zaakceptowanego przez Radę Wydziału. Indywidualny plan zajęć (IPZ) może polegać na wyznaczeniu odmiennego planu zajęć, poprzez wybór grupy, godzin odbywania zajęć. Podobnie jak w IPS możliwe jest powołanie opiekuna osoby niepełnosprawnej. Studenci niepełnosprawni mogą również w sposób indywidualny potwierdzać osiągnięcie poszczególnych efektów kształcenia, co zasługuje na pozytywną notę. Studenci są informowani o możliwości korzystania ze ścieżek indywidualizacji kształcenia oraz wiedza gdzie znajdują się zasady je określające.

Studenci mają także możliwość uzyskiwania dodatkowych umiejętności poprzez aktywny udział w działaniach studenckich kół naukowych Wydziału. Działają dwa koła – Technologów żywności oraz Zarządzania jakością. Ponadto działa międzywydziałowe koło Zielona Chemia.

Terminy sesji egzaminacyjnych, czas i miejsca konsultacji z pracownikami naukowo - dydaktycznymi Wydziału są powszechnie znane i skrupulatnie ogłaszane przez prowadzących zajęcia ocenianej jednostki na stronach internetowych Wydziału lub w gablotach znajdujących się na Wydziale. Studenci ocenianego Wydziału mają możliwości wcześniejszego zapoznania się z sylabusami przedmiotów, ponieważ są one udostępniane studentom na pierwszych zajęciach z danego kursu oraz pozostają do wglądu studentów w dziekanacie wizytowanego Wydziału. Studenci oceniają pozytywnie sylabusy przedmiotów, z którymi mieli styczność uznając je za bardzo pomocne w procesie kształcenia.

Studenci ocenianego Wydziału mają możliwość korzystania z osobistych konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi. Dyżury odbywają się zgodnie z planem, który jest ogólnodostępny i znany studentom. Informacje o godzinach konsultacji ogłaszane są przez prowadzących na pierwszych zajęciach i umieszczane na stronach internetowych poszczególnych jednostek. W razie odwołania konsultacji informacje o tym są podawane w sposób zwyczajowy z odpowiednim wyprzedzeniem. Na uwagę zasługuje dostosowanie miejsca i czasu odbywania dyżurów do potrzeb studentów. Dyżury pracowników Wydziału odbywają się w odpowiednim wymiarze godzin w tygodniu, a studenci nie zgłosili w tym zakresie negatywnych uwag. Studenci mają sposobność umawiania się z prowadzącymi również poza godzinami konsultacji, co jest częstą i chwaloną przez studentów praktyką. Kontakt z prowadzącymi różne formy zajęciowe ułatwiony jest również za sprawą wykorzystywania do tego celu poczty elektronicznej oraz telefonów komórkowych.

Władze Wydziału jak i władze Uczelni w szczególności osoby odpowiedzialne za sprawy studenckie umożliwiają studentom kontakt ze sobą poprzez odbywanie cotygodniowych dyżurów dostosowanych do planów i potrzeb studentów. Dyżury władz odbywają się planowo i częstokroć są miejscem gdzie student znajduje pomoc w codziennych problemach związanych z tokiem studiów. Niezwykle istotnym jest fakt, że wszystkie terminy konsultacji znaleźć można na stronie internetowej Wydziału.

Plany zajęć zapewniają, co do zasady warunki do efektywnego kształcenia i nauki. Nie dostrzega się znaczących dysproporcji w rozplanowaniu zajęć dydaktycznych, plany są

generalnie oceniane przez studentów pozytywnie. Jednak studenci na spotkaniu z Zespołem Oceniającym zasygnalizowali, iż zbyt często zdarzają się długotrwałe przerwy pomiędzy zajęciami tzw. „okienka”. Z drugiej strony w razie jakichkolwiek problemów związanych z planami zajęć studenci mogą prosić władze ocenianego Wydziału oraz ewentualnie prowadzących poszczególne zajęcia o drobne korekty. Plany zajęć dostępne są dla studentów na stronie internetowej Wydziału

W zakresie wsparcia materialnego Uczelnia posiada kompletny system pomocy materialnej dla studentów. Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej i współpraca w tym zakresie z przedstawicielami studentów odbywa się w pełni zgodnie z obowiązującymi przepisami Ustawy. Uczelnia spełnia wymagania zawarte w art. 174 ust. 2 i art. 179 ust. 2 Ustawy. Zachowane są właściwe proporcje w podziale środków, których wymaga art. 174 ust. 4 Ustawy. System pomocy materialnej oferowany studentom działa bez większych zastrzeżeń jest racjonalny i przejrzysty oraz nie notuje się większych opóźnień w wypłacie świadczeń dla studentów wizytowanego Wydziału, co potwierdzili studenci w rozmowie z Zespołem oceniającym. Świadczenia wypłacane są regularnie, co miesiąc. Na pozytywną ocenę zasługuje posiadanie przez Uczelnię własnych funduszy stypendialnych na przykład stypendiów przyznawanych na mocy Uchwały nr 53-2010/2011 Senatu SGGW z dnia 20 czerwca 2011 roku dla wyróżniających się osób prowadzących działalność naukową lub związaną z kształceniem za granicą. Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom SGGW jest zgodny z Ustawą oraz został wprowadzony z poszanowaniem zasady zawartej w art. 186 ust. 1 Ustawy, co potwierdzone zostało akceptacją treści odpowiedniego uczelnianego organu samorządu studenckiego. Godna pozytywnej oceny jest przejrzystość przepisów związanych z przyznawaniem pomocy materialnej dla studentów, sposób przygotowania dokumentów jest przykładem bardzo dobrze napisanych aktów prawnych przystępnych treściowo dla studentów, które charakteryzuje daleko posunięta kazuistyka bardziej skomplikowanych przepisów oraz korzystności przyjętych rozwiązań dla studentów na przykład możliwość składania wniosków o pomoc materialną w tym stypendia socjalne przez cały rok akademicki. Na wizytowanym Wydziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Postępowania Administracyjnego w odniesieniu do wydawania decyzji administracyjnych związanych z przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej, co należy ocenić pozytywnie.

W Uczelni funkcjonuje dwustopniowy model decyzyjny związany z przyznawaniem pomocy materialnej dla studentów. Organy przyznające pomoc materialną funkcjonują na stopniu Wydziału oraz na stopniu Uczelni. W Uczelni działa Odwoławcza Komisja Stypendialna, na Wydziale Komisja Stypendialna, które wyposażono na wniosek odpowiednich organów samorządu studenckiego w uprawnienia do przyznawania świadczeń pomocy materialnej w imieniu właściwych organów Uczelni i Wydziału. Spełniona jest zasada, iż większość składu komisji, o których wspomniano wyżej stanowią studenci, o czym mowa w art. 177 ust. 3 Ustawy. Komisje działają zgodnie z przepisami Ustawy na podstawie czytelnych i powszechnie znanych procedur ogłaszanych na stronach internetowych Wydziału i obwieszczeniach w gablotach. Przewodniczącym Komisji Stypendialnej oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej jest nauczyciel akademicki. Notuje się duży udział samorządu studenckiego na stopniu Uczelni jak i Wydziału w sprawach socjalnych studentów i w działaniach Wydziału związanych z przyznawaniem pomocy materialnej, co ocenić należy bardzo pozytywnie. Studenci wyrażają zadowolenie i poparcie dla formy i procedur działania systemu przyznawania pomocy materialnej i uważają ten system za wydajny i sprawiedliwy. Studenci pozytywnie oceniają wysokość stypendiów oferowanych przez ocenianą jednostkę.

Uczelnia prowadzi uczciwą politykę naliczania i pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne. Wewnętrzne akty prawne regulujące tą materię tj. Uchwała Senatu nr 41-2011/2012 Senatu SGGW z dnia 25 czerwca 2012 roku w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat za usługi edukacyjne oraz trybu i warunków zwalniania z tych opłat w całości lub części, jak również zarządzenie Rektora SGGW nr 75 z dnia 26 lipca 2012 roku w sprawie opłat za zajęcia dydaktyczne na studiach pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich w roku akademickim 2012/2013 są przykładami czytelności tworzenia wewnętrznych aktów prawnych.

Umowy podpisywane ze studentami zawierają odniesienie do wymienionych powyżej aktów prawnych oraz Regulaminu Studiów, i wskazują miejsce gdzie są one powszechnie udostępnione dla studenta, co należy ocenić pozytywnie. Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym nie wskazali ewentualnych sytuacji patologicznych dotyczący zasad i praktyki pobierania opłat za kształcenie lub usługi edukacyjne. Umowa o warunkach odpłatności za studia lub usługi edukacyjne szanuje równorzędność stron stosunku prawnego oraz nie zawiera postanowień uznanych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za klauzule niedozwolone w umowach cywilno-prawnych. W Uczelni przestrzega się art. 160 ust. 3 Ustawy w zakresie szczegółowego określania warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne w umowach pisemnych ze studentami.

Zespół Oceniający w trakcie dokonywania analizy dokumentacji związanej z pobieraniem opłat za usługi edukacyjne zauważył znaczące nieścisłości pomiędzy obowiązującymi w Uczelni aktami prawnymi. Regulamin studiów w § 6 pkt. 1 stanowi, iż Uczelnia może pobierać opłaty za kształcenie studentów na studiach niestacjonarnych; powtarzanie - dla wszystkich form studiów - określonych zajęć z powodu niezadowolających wyników w nauce; prowadzenie studiów w języku obcym; uczestnictwo studenta w zajęciach nieobjętych planem studiów, a w przypadku studiów stacjonarnych również za zajęcia poza limitem punktów ECTS, które student może dodatkowo wykorzystać na określonym poziomie studiów bez wnoszenia opłat; kształcenie na drugim lub kolejnym kierunku studiów w formie stacjonarnej z zastrzeżeniem art. 99 ust. 1a. Ustawy oraz kursy dokształcające. Natomiast Uchwała Senatu SGGW dotycząca zasad pobierania opłat za usługi edukacyjne (nr 41-2011/2012) poszerza katalog opłat związanych z powtarzaniem określonych zajęć z powodu niezadowolających wyników w nauce o **powtarzanie semestru lub roku, w tym wznowienie studiów związane z powtarzaniem semestru lub roku**, powtarzanie przedmiotu, w tym **wznowienie studiów związane z powtarzaniem przedmiotu**. Zastany stan rzeczy wymaga uporządkowania i dostosowania przepisów uchwały Senatu w sprawie zasad pobierania opłat do Regulaminu studiów, który to akt mimo, iż jest aktem o tej samej randze (uchwała Senatu) ze względu na szczególny tryb uchwalania oraz treść przepisów w nim zawartych jest aktem o większym ustrojowym znaczeniu dla funkcjonowania uczelni, a inne akty niższego rzędu nie powinny stać z nim w sprzeczności lub poszerzać jego przepisów w szczególności na niekorzyść studenta, którego prawa i obowiązki może regulować zgodnie z przepisami ustawy jedynie regulamin studiów. W analizowanej jednostkowej sytuacji sugerowanie pobierania opłat za powtarzanie semestru lub roku, w tym wznowienie studiów związane z powtarzaniem semestru lub roku oraz wznowienie studiów związane z powtarzaniem przedmiotu może powodować wrażenie pobierania niedozwolonych na gruncie przepisów ustawy opłat administracyjnych, a nie zaś opłat za rzeczywiście powstające po stronie uczelni koszty związane z powtarzaniem zajęć przez studentów w wyniku niezadowolających wyników w nauce. Po przeanalizowaniu stanu faktycznego wynika, iż Uczelnia pobiera jedynie opłaty za powtarzane zajęcia w ramach poszczególnych wskazanych powyżej

instytucji regulaminu studiów (wznowienie, powtarzanie semestru lub roku etc.), co wymaga pochwały. Niemniej jednak literalna treść przepisów wzbudza wątpliwości i zaleca się przemyślenie możliwości, co to jej zmiany.

Obsługa administracyjna Wydziału jest oceniana przez studentów pozytywnie. Godziny obsługi dziekanatu są zadowalające i znane studentom. Studenci uważają co do zasady osoby pracujące w komórkach zajmujących się ich obsługą za miłe, pomocne oraz kompetentne. Zespół Oceniający nie zanotował problemów związanych z obsługą administracyjną, co ocenia się pozytywnie.

W przypadku studiów doktoranckich system opieki naukowej i dydaktycznej został omówiony w pkt 3 Raportu z wizytacji. W tym miejscu raportu należy przytoczyć opinię doktorantów obecnych na spotkaniu (21 osób) wyrażoną w rozmowie z Zespołem Oceniającym PKA. Według nich wizytowana jednostka zapewnia odpowiednie do ich potrzeb wsparcie naukowe. Tematyka prac badawczych doktorantów pokrywa się z kompetencjami naukowymi opiekuna naukowego/promotora. Doktoranci podkreślili, że na każdym etapie realizacji pracy naukowo-badawczej mogą zwrócić się o pomoc do swojego opiekuna naukowego/promotora. Na Wydziale do 3 realizowanych przewodów doktorskich zostali również powołani promotorzy pomocniczy. Stosunki pomiędzy doktorantami a ich opiekunami naukowymi/promotorami budowane są na zasadzie relacji „Mistrz-Uczeń”, ale także przyjacielskiej. Obecni na spotkaniu doktoranci podkreślili również, że mają bardzo dobre relacje z Władzami Dziekańskimi i Kierownikami SD.

Doktoranci mają zapewnione odpowiednią opiekę dydaktyczną oraz prowadzą zajęcia w zakresie zgodnym z dziedziną własnej specjalizacji. Z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami wynika, że na I roku przygotowują się do prowadzenia zajęć w formie współuczestniczenia w zajęciach. Mogą także liczyć na pomoc Kierownika Przedmiotu, który zapewnia im wsparcie merytoryczne w przygotowaniu się do samodzielnego prowadzenia zajęć. W zakresie prowadzonej dydaktyki doktoranci mogą także liczyć na pomoc pracowników naukowo-technicznych Wydziału. Infrastrukturę dydaktyczną (multimedia, dostęp do odczynników etc.) doktoranci oceniają dobrze.

Doktoranci mogą ubiegać się o przyznanie stypendium doktoranckiego z dotacji podstawowej. Wysokość stypendium doktoranckiego (1200, 00 PLN), jest niezgodna z art. 200 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, ze zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej (Dz. U. Nr 243 poz. 1447). Decyzje w sprawie przyznania stypendium doktoranckiego formułowane są w sposób zgodny z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego.

Od zeszłego roku akademickiego doktoranci mogą także ubiegać się o zwiększenie stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych (Zarządzenia nr 37 Rektora SGGW z dnia 14 czerwca 2012 r.). Przyznawanie i wypłacanie stypendium projakościowego jest uzależnione od uzyskania przez SGGW w Warszawie dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych. O zwiększenie kwoty stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych może ubiegać się każdy doktorant. Zwiększenie kwoty stypendium doktoranckiego z dotacji projakościowej przysługuje doktorantom wyróżniającym się w pracy naukowej i dydaktycznej. Już podczas wizytacji przedstawiono kolejne zarządzenie Rektora SGGW w Warszawie (nr 41 z dnia 6 czerwca 2013 roku) wprowadzające obowiązujący aktualnie Regulamin przyznawania i wypłacania kwoty zwiększenia stypendium

doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych dla doktorantów SGGW. Należy podkreślić, że dokument ten przygotowano po uzgodnieniu z właściwym organem samorządu doktorantów, co uwypuklone zostało w cytowanym dokumencie. Warto podkreślić, że załącznik nr 1a do omawianego regulaminu prezentuje czytelną tabelę pozwalającą na transparentne przedstawienie poszczególnych osiągnięć doktoranta, gdzie np. poszczególne publikacje, a także inne aktywności oceniane są punktowo. Zarządzeniem nr 114 Rektora SGGW z dnia 27 września 2012 wprowadzono sposób wyłaniania 5% najlepszych doktorantów w danej dziedzinie oraz sposobu opiniowania wniosków o stypendium ministra za wybitne osiągnięcia. W dokumencie tym sprecyzowano warunki jakie spełnić musi kandydat do stypendium oraz co uważa się za wybitne osiągnięcia naukowe.

Dziekan Wydziału Nauk o Żywności corocznie ogłasza także konkurs o przyznanie środków finansowych na realizację zadań badawczych w ramach wewnętrznego trybu konkursowego w SGGW dla młodego pracownika nauki (do 35 roku życia)/uczestnika studiów doktoranckich. W wewnętrznym trybie konkursowym przewiduje się finansowanie: zadań badawczych realizowanych w ramach pracy na stopień doktora; zadań badawczych realizowanych w ramach pracy na stopień doktora habilitowanego; rozwój specjalności naukowej w jednostce. Proponowana górna granica finansowania poszczególnych zadań badawczych wynosi 20 tys. złotych. Po rozstrzygnięciu konkursu Dziekan Wydziału przekazuje pisemną informację do Prorektora ds. Nauki (zestawienie tabelaryczne obejmujące: temat, kierownik tematu, przyznana kwota). Tryb konkursowy obowiązuje od 1 czerwca 2011 r. W 2013 r. spośród 12 osób, które złożyły wniosek na realizację zadania badawczego, 6 wniosków zostało złożonych przez doktorantów.

Należy także wspomnieć, że Uczelnia utworzyła własny Fundusz Stypendialny SGGW (Uchwała Senatu nr 53 – 2010/2011 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie własnego funduszu stypendialnego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), który jest przeznaczony na:

- 1) Stypendia dla m. in. wyróżniających się doktorantów w celu kontynuacji studiów w SGGW,
- 2) Stypendia dofinansujące koszty podróży,
- 3) Stypendia fundowane z wpłat od osób fizycznych i prawnych, zgodnie z intencją wpłacających.

Na podstawie obowiązującego na Uczelni Regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów SGGW (Zarządzenie nr 115 Rektora SGGW z dnia 27 września 2012 r.) doktoranci mogą ubiegać się o pomoc materialną w formie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium dla najlepszych doktorantów oraz zapomogi. Doktoranci nie stanowią większości składu Wydziałowej Komisji Stypendialnej ds. Stacjonarnych studiów Doktoranckich przy Wydziale Nauk o Żywności, co jest niezgodne z art. 177 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym (Powołanie Dziekana WNoŻ z dnia 15.10.2012 r.).

Doktoranci są także zachęceni i mobilizowani przez Władze jednostki do udziału w różnych wydarzeniach o charakterze naukowym. Pracownicy administracyjni oraz Dziekan Wydziału na bieżąco informują doktorantów drogą poczty elektronicznej o organizowanych seminariach naukowych, otwartych wykładach, szkoleniach a także konkursach na finansowanie badań. W ostatnim czasie doktoranci zostali m. in. poinformowani o:

- Otwartych wykładach z zakresu bezpieczeństwa żywności – organizowanych przez Państwowy Zakład Higieny,

- Seminarium organizowanym przez wydawnictwo Elsevier pt. *"How to write a world class paper"*,
- Bezpłatnych studiach podyplomowych z zakresu ochrony własności intelektualnej w UMCS w Lublinie,
- Konkursie na projekty badawcze dla młodych kobiet UNESCO-L'Oreal,
- Bezpłatnym szkoleniu na temat przeszukiwania i wykorzystywania baz książek elektronicznych, czasopism naukowych oraz rozpraw doktorskich zamieszczonych na platformie ProQuest,
- Sesji naukowej pt. *"Kwas masłowy w prewencji i terapii"*, organizowanej przez Komitet Nauk Weterynaryjnych PAN oraz Polskie Towarzystwo Fizjologiczne Oddział w Warszawie,
- Możliwości aplikowania w Konkursach OPUS 5, PRELUDIUM 5, SONATA 5,
- Bezpłatnym kursie e-learningowym „Centrum Innowacji i Transferu Wiedzy w Agrobiznesie” oraz wielu innych.

Z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami wynika, że miejsce w akademiku otrzymuje każdy starający się o to doktorant; odpłatność dla doktorantów jest taka sama jak dla studentów I i II stopnia.

W przypadku prowadzenia zajęć dydaktycznych w większym wymiarze godzin, niż wynika to z programu studiów doktoranckich, podpisywana jest umowa i doktorant za nadgodziny otrzymuje wynagrodzenie.

Z rozmowy ZO PKA z Kierownikami SD wynika, że na Wydziale aktualnie nie kształcą się doktoranci z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. Jednak pod względem lokalowym Wydział jest przygotowany do przyjęcia niepełnosprawnych doktorantów.

2) W Uczelni, której częścią jest oceniana jednostka przyjęto przepisy wewnętrzne dotyczące rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Wskazaną powyżej materię reguluje w szczególności zarządzenie Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 31 maja 2012 roku w sprawie przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków. Wskazany dokument wskazuje podmioty odpowiedzialne za rozpatrywanie skarg, ich instancyjny charakter oraz ciała zajmujące się rozstrzyganiem o konfliktach tj. komisje dyscyplinarne. Głównym podmiotem na Wydziale odpowiedzialnym za rozpatrywanie skarg i rozwiązywanie sytuacji konfliktowych jest Dziekan. W ocenianej jednostce studenci korzystają z możliwości zgłaszania Dziekanowi, sytuacji problematycznych, patologicznych lub innych nieprawidłowości. Studenci uważają ten system za skuteczny, a władze Wydziału za wyjątkowo pomocy w problematycznych sytuacjach. Podkreślić należy, iż w ocenianej jednostce organizuje się spotkania opiekunów poszczególnych lat studiów ze studentami i starostami tych lat, na których studenci mogą zgłaszać sytuacje problematyczne. Ze wspomnianych spotkań sporządzane są notatki, które zostały przedstawione Zespołowi Oceniającemu.

W przypadku studiów doktoranckich w celu rozwiązania sytuacji konfliktowej doktorant może zgłosić się do Rady Samorządu Doktorantów, Kierownika SD, do Dziekana i Kolegium Dziekańskiego lub do Prorektora ds. Nauki. Rozmowa z doktorantami obecnymi na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wykazała, że nie dochodzi do sytuacji konfliktowych na linii doktorant – opiekun naukowy/promotor.

Na okres kadencji 2012-2016 została powołana Uczelniana Komisja Dyscyplinarna ds. Doktorantów, składająca się z 12 osób, w tym z 5. przedstawicieli doktorantów (Uchwała nr 26-2012/2013 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 22

października 2012 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Doktorantów). Na okres kadencji 2012-2016 została także powołana Uczelniana Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna ds. Doktorantów, składająca się z 8 osób, w tym z 3 przedstawicieli doktorantów (Uchwała nr 15-2012/2013 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 24 września 2012 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Doktorantów).

Należy więc stwierdzić, że Wydział opracował odpowiednie narzędzia i procedury związane z sytuacjami konfliktowymi i patologicznymi.

3) W Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie funkcjonuje samorząd studencki działający przez swoje organy na podstawie uchwalonego przez nie Regulaminu, którego zgodność z Ustawą i Statutem stwierdził Senat Uczelni na podstawie art. 202 ust. 4 Ustawy. Regulamin spełnia przesłanki ustawowe co do swojej treści. Samorząd studencki działa na stopniu Uczelni i poszczególnych wydziałów.

Regulamin studiów został wprowadzony z poszanowaniem zasady zawartej w art. 161 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co potwierdzone zostało odpowiednią uchwałą uczelnianego organu uchwałodawczego samorządu studenckiego. Przepisy Regulaminu Studiów są zgodne z Ustawą.

W trakcie przeprowadzanej wizytacji odbyło się jedno spotkanie z przedstawicielami wydziałowego samorządu studenckiego, na którym to uzyskano poniższe informacje, a następnie zweryfikowano je w oparciu o dostarczone dokumenty, jak również inne odbyte rozmowy.

Wydział na chwilę dokonywania oceny nie spełnia wymagań z art. 67 ust. 4 ustawy, co do odpowiedniego minimalnego udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w Radzie Wydziału ocenianej jednostki. Do zgodnego z ustawą stanu tj. co najmniej 20% udziału przedstawicieli tych grup brakuje, co najmniej dwóch dodatkowych przedstawicieli studentów. Podkreślić należy, iż w chwili dokonywania wizytacji władze ocenianego Wydziału poinformowały Zespół Oceniający o trwających wyborach uzupełniających do Rady Wydziału, zmierzających do uzupełnienia przedstawicieli studentów w jej składzie. Przedstawiciele studentów nie zawsze uczęszczają w posiedzeniach Rady Wydziału, niemniej są na nią w prawidłowy sposób zapraszani oraz otrzymują odpowiednio wcześniej wszelkie dokumenty, które są na nich omawiane. Studenci traktowani są na posiedzeniach w sposób partnerski oraz swobodnie wyrażają swoje opinie. Przedstawiciele studentów są aktywnie włączani przez władze Wydziału w większość działań związanych z procedowaniem nad sprawami Wydziału, co aktywnie wykorzystują przedstawiając swoje opinie i stanowiska na spotkaniach władz Wydziału z samorządem oraz na posiedzeniach Rady podstawowej jednostki organizacyjnej.

Przedstawiciele studentów biorą udział w procesie kształtowania sylwetki absolwenta oraz pracy nad opracowywaniem efektów kształcenia oraz ich ewaluacją poprzez udział w pracach nad planami studiów i programami kształcenia. Praca nad programami kształcenia odbywa się co do zasady na posiedzeniach Wydziałowej Komisji ds. Dydaktyki. Przedstawiciele studentów konsultowani są ponadto na dodatkowo zwoływanych przez władze akredytowanej jednostki spotkaniach. Władze Wydziału przedstawiły wymagane ustawą opinie samorządu studenckiego na temat planów studiów i programów kształcenia. Opinie wydawane są w formie dokumentu oraz zawierają sentencję opinii oraz szczegółowe argumenty na temat przyjmowanych programów. W związku z powyższym uznaje się, iż

wizytowany Wydział spełnia wymagania zawarte w art. 68 ust. 1 punkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Wydział zapewnia na potrzeby działalności ustawowej i regulaminowej wydziałowego samorządu studenckiego niezbędną bazę lokalową, która jest wyposażona w sprzęt biurowy, telefon stacjonarny i inne środki trwałe potrzebne do prawidłowego funkcjonowania, co potwierdzili członkowie samorządu studenckiego w rozmowie z Zespołem Oceniającym zresztą okazując Zespołowi właściwe pomieszczenia. Samorząd studencki dzieli siedzibę z kołami naukowymi, co uznaje się za wystarczające biorąc pod uwagę uzasadnione potrzeby przedstawicieli studentów. Samorząd studencki na Wydziale czerpie środki finansowe na swoją działalność z budżetu Samorządu Studentów ustalanego na poziomie centralnym Uczelni i rozdysponowywanego zgodnie z Ustawą przez jego właściwe organy, a w razie potrzeby, co jest niezwykle istotne może liczyć na wsparcie władz wizytowanego Wydziału.

Współpraca pomiędzy władzami Wydziału, a organami samorządu studenckiego jest bardzo dobra. Kontakty charakteryzują się wzajemną życzliwością i konstruktywnym dialogiem oraz wykorzystywaniem opinii przedstawicieli studentów w codziennej działalności Wydziału. Członkowie samorządu studenckiego określają kontakty z władzami Wydziału jako „partnerskie”. Postulaty samorządu studenckiego szczególnie dotyczące spraw studenckich są wysłuchiwane i zazwyczaj uwzględniane. Samorząd wydziałowy jest w stałym kontakcie z władzami Wydziału, a w szczególności z Dziekanem i Prodziekanem ds. dydaktyki. Przedstawiciele studentów cenią sobie otwartość i wyrozumiałość na sprawy studenckie władz Wydziału. Liczne i codzienne konsultacje w istotnych sprawach studenckich odbywają się z wolnej stopy, co zasługuje na ocenę pozytywną. Przedstawiciele studentów są realnie włączeni w decydowanie o sprawach ocenianej jednostki, proszeni są o opinie na wiele tematów na licznych spotkaniach, jak i poprzez wymianę poglądów za pośrednictwem poczty email i telefonu, co zasługuje na pozytywną notę. Jako przykład aktywnych działań studentów we współdecydowaniu o ocenianej jednostce można podać propozycję samorządu odnośnie zmian w przyjętej na Wydziale punktacji ECTS określonych kursów, czy zgłaszane problemy i wnioski dotyczące zmian w zasadach pobierania opłat za tzw. „warunki”. Członkowie wydziałowego samorządu studenckiego nie mają problemów w toku studiów ze względu na spełnianie swoich ustawowych obowiązków, a wręcz przeciwnie są wspierani przez władze ocenianej jednostki, np. poprzez usprawiedliwianie nieobecności na zajęciach w przypadku przebywania na posiedzeniach Rady Wydziału i innych ciał, w których zasiadają. Relacje władz Wydziału z przedstawicielami studentów należy ocenić jednoznacznie pozytywnie.

Samorząd studencki działa transparentnie i z poszanowaniem dla interesów studentów działając w pełni na ich korzyść oraz organizując liczne inicjatywy takie jak na przykład Dni otwarte Wydziału oraz SGGW, Otrzęsiny nowych studentów, spotkania ze studentami pierwszego roku oraz wspomagają organizację Dni SGGW.

Także przedstawiciele doktorantów formalnie mają zapewnione uczestnictwo w organach przewidzianych przepisami prawa. Doktoranci Wydziału aktywnie współpracują z Ogólnouczelnianą Radą Doktorantów SGGW, która jest organem Samorządu Doktorantów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Przedstawiciele Doktorantów WNoŻ do Rady Doktorantów SGGW uczestniczą w pracach Komisji ds. Promocji i Kultury, Komisji Organizacyjnej oraz Sądu Koleżeńskiego. Organizują również wydarzenia o charakterze kulturalnym i informacyjnym, jak np. Dzień Doktoranta, adresowany do nowo przyjętych studentów studiów III stopnia.

Rada Doktorantów SGGW w Warszawie opiniowała na piśmie program stacjonarnych studiów doktoranckich w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie technologia żywności i żywienia oraz na temat propozycji kandydata na Kierownika Studiów Doktoranckich. Jednak z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami (21osób) wynika, że nie są oni informowani o działaniach Wydziału na rzecz poprawy jakości kształcenia, nie wiedzieli, że w jednostce istnieje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia.

Doktoranci Wydziału są zaangażowani w działalność samorządową, sumiennie wykonują należące do nich obowiązki oraz w pełni wykorzystują przysługujące im prawa. Na poziomie Wydziału działalność samorządowa doktorantów przejawia się w pracach Komisji Rekrutacyjnej ds. Stacjonarnych Studiów Doktoranckich, Wydziałowej Komisji Stypendialnej ds. Stacjonarnych Studiów Doktoranckich oraz obecności przedstawiciela doktorantów w organach kolegialnych (Radzie Wydziału). Należy podkreślić, że w skład Komisji Rekrutacyjnej ds. Stacjonarnych Studiów Doktoranckich przy Wydziale Nauk o Żywności wchodzi przedstawiciel doktorantów, co jest przykładem dobrej praktyki. Od br. akademickiego wizytowana jednostka włączyła także przedstawiciela doktorantów w prace Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Na Wydziale Nauki o Żywności SGGW w Warszawie w pełni funkcjonuje system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej dla studentów i doktorantów.**
- 2) Wydział NoŻ posiada mechanizmy zapobiegające i rozwiązujące sytuacje konfliktowe. Sytuacje takie student zgłasza do dziekana, natomiast doktorant może zgłosić do Rady Samorządu Doktorantów, Kierownika Studium Doktoranckiego, do Dziekana i Kolegium Dziekańskiego lub do Prorektora ds. Nauki.**
- 3) Przedstawiciele studentów i doktorantów są członkami ustawowo przewidzianych organów kolegialnych Wydziału i Uczelni, uczestniczą również w pracach w różnych komisjach wydziałowych. Wizytowany Wydział w pełni zabezpiecza potrzeby związane z funkcjonowaniem Samorządu Studentów i Samorządu Doktorantów**

8. Spójność systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, oraz jego zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

Przepisy prawne normujące proces zapewnienia jakości w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie można podzielić na bezpośrednio odnoszące się do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości jak i te o charakterze ogólnym regulujące kwestie związane z odpowiedzialnością organów, procesem kształcenia na studiach I, II, III stopnia oraz studiach podyplomowych, tworzeniem programów kształcenia, zasadami rekrutacji, określaniem i weryfikacją efektów kształcenia, w tym zasadami dyplomowania, tokiem studiów, oceną nauczycieli akademickich, wsparciem studentów, systemem antyplagiatowym, itp.

Wewnętrzny system zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie został wprowadzony uchwałą nr 3-2009/2010 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 26 października 2009 r. Zgodnie z § 3 ww. uchwały zasadniczymi celami Systemu jest:

1. zintegrowanie i usystematyzowanie istniejących w SGGW elementów składowych systemu jakości kształcenia,
2. stworzenie przejrzystych procedur zapewniania jakości kształcenia na Uczelni,
3. stworzenie mechanizmów stałego zarządzania, monitorowania i doskonalenia Systemu,
4. zapewnienie dostępu do informacji o jakości kształcenia oraz kompetencjach i umiejętnościach absolwentów.

Jednocześnie według postanowień § 4 schemat organizacji i funkcjonowania systemu obejmuje:

1. ocenę i analizę procesu nauczania,
2. opinie studentów o prowadzonych zajęciach,
3. ocenę warunków infrastrukturalnych prowadzenia zajęć dydaktycznych,
4. ocenę warunków socjalnych studentów,
5. ocenę dostępności informacji na temat kształcenia,
6. ocenę mobilności studentów i nauczycieli akademickich,
7. opinie absolwentów i pracodawców na temat jakości kształcenia w SGGW.

Zgodnie z postanowieniami uchwały wdrażanie systemu miało następować etapami według załączonego harmonogramu, natomiast pełna implementacja miała zostać zrealizowana do września 2010 r. Dotychczas opracowano i wdrożono przewidziany w harmonogramie schemat organizacyjny Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, tj. powołano osoby i komisje odpowiedzialne za działania związane z zapewnieniem jakości kształcenia na szczeblu ogólnouczelnianym (Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, Rektorską Komisję ds. Jakości Kształcenia), jak i poszczególnych Wydziałów (Pełnomocników Dziekanów ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia). Opracowano również część procedur zapewnienia jakości, spośród dziewięciu przewidzianych w harmonogramie, które z uwagi na zmiany w Prawie o szkolnictwie wyższym w ostatecznym kształcie były wdrażane w nowym roku akademickim (tj. procedura tworzenia, zatwierdzania i wdrażania programów kształcenia wyrażona w Uchwale nr 4-2011/2012 Senatu SGGW z dnia 24 października 2011 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących projektowania planów studiów i programów kształcenia, ich realizacji i oceny rezultatów, procedura zatwierdzania opisu przedmiotu i zlecenia prowadzenia zajęć – wzór sylabusu stanowiący załącznik nr 6 do uchwały nr 3 Senatu SGGW z dnia 26 października 2009 r., procedury przeprowadzania ankiet studenckich dotyczących oceny przedmiotu i nauczycieli - opracowanie Pełnomocnika Rektora SGGW ds. Jakości Kształcenia nt. przeprowadzania cyklicznych badań ankietowych z wykorzystaniem systemu eHms.)

Jak ustalono w trakcie rozmowy z Pełnomocnikiem Rektora SGGW ds. Jakości Kształcenia formalizacja procedur Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia została przewidziana w projekcie, który jest finansowany ze środków PO IV KL „Podnoszenie jakości zarządzania zasobami SGGW”. W ramach projektu prowadzony był audyt wewnętrzny na Wydziałach, w ramach którego, dokonano inwentaryzacji dobrych praktyk i

prowadzonych polityk w obszarze zapewniania jakości kształcenia. W wyniku audytu przygotowano wstępny raport, który jeszcze nie został zatwierdzony i opublikowany. Celem wspomnianych działań jest opracowanie spójnych rozwiązań dla wszystkich wydziałów.

Ponadto Pełnomocnik Rektora SGGW ds. Jakości Kształcenia poinformował Zespół Oceniający, iż na skutek uwag sformułowanych podczas dotychczasowych ocen instytucjonalnych prowadzonych na Uczelni podjęto działania związane z uregulowaniem oceny pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, tj. został przygotowany projekt ankiety dla dwóch grup pracowników (administracyjnych i inżyniersko-technicznych). Oceny będą dokonywane bezpośrednio przez przełożonych na podstawie wypracowanych kryteriów oraz przyjętej procedury tej oceny.

Jednocześnie podczas wizytacji uzyskano informację, iż obecnie Uczelnia przymierza się do wprowadzenia podejścia procesowego do zarządzania jakością w Uczelni. Przedstawiony został plan realizacji tego zamierzenia, przede wszystkim w sferze formalnej a później w operacyjnej.

Polityka jakości realizowana w Uczelni jest częścią wielu różnych dokumentów, tj. Misji, Strategii czy Statutu Uczelni. Cele, jak i wskaźniki, sformułowane w odniesieniu do jakości zostały w sposób wyraźny wyodrębnione w Strategii Uczelni. Wydział wpisuje się we wszystkie działania związane z zapewnieniem jakości, określone w stosownych uchwałach Senatu oraz w misji i strategii Uczelni. Wyrazem tego było przyjęcie przez Radę Wydziału misji i strategii rozwoju, w których określone zostały szczegółowe priorytety w odniesieniu do wysokiego poziomu kształcenia na Wydziale. Ponadto na Wydziale została opracowana Polityka Jakości, która stanowi immanentny element wydziałowego systemu zapewniania jakości. Z uwagi na początkowy etap implementacji systemu, polityka jakości nie została jeszcze formalnie przyjęta przez Radę Wydziału.

Dziekan Wydziału, w ramach posiadanych uprawnień wynikających ze Statutu Uczelni, bezpośrednio kieruje działalnością jednostki (w tym koordynuje proces kształcenia), a jego działania zmierzające do zapewnienia jakości kształcenia wspierane są przez Radę Wydziału oraz powołane Komisje Wydziałowe, tj: Komisję ds. Nauki, ds. Jakości Kształcenia, Dydaktyczną, ds. Hospitacji, ds. Rozwoju Kadr, Stypendialną. Ponadto powołani zostali Pełnomocnicy Dziekana ds. Jakości Kształcenia, ds. Praktyk, ds. Współpracy z Gospodarką, ds. KRK, ds. Biblioteki, ds. Monitorowania Losów Absolwentów, ds. Współpracy Międzynarodowej.

Wyprzedzając pewne działania na poziomie centralnym Uczelni, związane z wdrażaniem kolejnych procedur, na Wydziale została opracowana „Księga Jakości”. W dokumencie została określona struktura odpowiedzialności w obszarze zapewniania i doskonalenia jakości, jak również określone zostały szczegółowe procedury i wzory dokumentów. „Księga Jakości” nie została jeszcze ostatecznie zatwierdzona przez Radę Wydziału, z uwagi na fazę pilotażową części procedur. Ponadto opracowany został harmonogram działań związanych z doskonaleniem jakości kształcenia na Wydziale, który został określony dla cyklu rocznego, a także obejmuje działania wytyczone procedurami zawartymi w Księdze Jakości.

Z uwagi na nieformalny status dokumentacji nie można dokonać pełnej oceny stopnia jego spójności z uczelnianymi aktami normatywnymi, tym bardziej iż część uregulowań wydziałowych wydaje się wyprzedzać działania ogólnouczelniane. Zwraca się jednak uwagę, na konieczność zachowania zbieżności kompetencji Wydziałowej Komisji ds. Jakości z tymi przewidzianymi uchwałą nr 3-2009/2010 Senatu. Należy również zwrócić, uwagę, iż postanowienia uchwały Senatu nr 4 - 2011/2012 z dnia 24 października 2011 r. w

sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących projektowania planów studiów i programów kształcenia, ich realizacji i oceny rezultatów, w zakresie realizacji planów studiów i programów kształcenia powinny znaleźć odzwierciedlenie w projektowanym systemie (m.in. analiza wymagań i przebiegu egzaminu dyplomowego, analiza wyników kształcenia (statystyka ocen)),

W trakcie wizytacji zapoznano się z dokumentacją będącą przedmiotem obrad Rady Wydziału badając tematykę posiedzeń poświęconą zagadnieniom jakości. Z analizy dokumentacji Rady Wydziału wynika, iż problematyka jakości kształcenia jest przedmiotem obrad, a mianowicie podczas posiedzeń przedstawiane były zagadnienia związane z uczelnianym systemem zapewnienia jakości, polityką kadrową, zmianami w planach i programach studiów, strategią rozwoju Wydziału. Ponadto zapoznano się z dokumentacją będącą wynikiem funkcjonowania Wydziałowej Komisji ds. Jakości i Doskonalenia Kształcenia. **Dopiero od bieżącego roku można zaobserwować zwiększenie jego zaangażowania w problematykę zapewnienia jakości.**

Dokonując oceny należy stwierdzić, iż na obecnym, początkowym, etapie wdrożenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w SGGW, została stworzona struktura odpowiedzialności oraz częściowo uregulowania prawne umożliwiające funkcjonowanie systemu i jego rozwój, a także w przyszłości doskonalenie. Nie zostały jeszcze opracowane i wdrożone wszystkie formalne procedury zapewnienia jakości, o których mowa w załączniku nr 3 do uchwały nr 3 Senatu SGGW w Warszawie, z dnia 26 października 2009 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w SGGW. Mając powyższe na uwadze niewątpliwie na uznanie zasługują zapoczątkowane w 2013 r. działania Wydziału zmierzające do usystematyzowania sfery zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, zarówno w obszarze operacyjnym jak i dokumentacyjnym. W trakcie oceny identyfikuje się niespójności, nie mniej jednak wynikają one z obecnego rozwoju systemu zarówno na poziomie Uczelni jak i Wydziału.

Zgodnie ze schematem stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały nr 3 Senatu SGGW z dnia 26 października 2009 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w SGGW doskonalenie procesu dydaktycznego realizowane jest poprzez monitoring funkcjonowania systemu w zakresie:

- 1) studenckiej oceny przedmiotów,
- 2) hospitacji zajęć,
- 3) oceny nauczycieli akademickich,
- 4) oceny infrastruktury dydaktycznej,
- 5) opinii absolwentów,
- 6) opinii pracodawców

Na podstawie zebranych danych powinny być przygotowywane okresowe raporty o jakości kształcenia oraz rozwoju kadry dydaktycznej, w zakresie doskonalenia:

- 1) dydaktyki,
- 2) kadry dydaktycznej,
- 3) infrastruktury dydaktycznej.

Obecne monitorowanie jakości kształcenia realizowanego na Wydziale dokonywane jest przede wszystkim poprzez studencką ocenę przedmiotów, hospitację zajęć, okresową ocenę nauczycieli akademickich.

W trakcie wizytacji przedstawione zostały do wglądu:

- 1) ogólnouczelniane wyniki oceny zajęć przez studentów na kierunkach prowadzonych na Wydziale w kolejnych latach,
- 2) zbiorczy raport nt. oceny jakości kształcenia przygotowany przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia i będący analizą studenckiej oceny realizacji zajęć przeprowadzonych po semestrze zimowym i letnim w roku akademickim 2010/2011. Wyniki ujęte w raporcie prezentowane są również na posiedzeniach organów Uczelni, w tym Rady Wydziału oraz wykorzystywane w prowadzeniu bieżącej polityki kadrowej powiązanej z programem kształcenia,
- 3) protokół z analizy wyników ankiety Wydziału Nauk o Żywności dotyczącej losów zawodowych absolwentów,
- 4) protokół z kontroli zgodności realizowanych tematów prac dyplomowych z tematami zatwierdzonymi,
- 5) protokół z kontroli realizacji harmonogramu zajęć,
- 6) protokoły z hospitacji zajęć i notatki ze spotkań Komisji ds. Hospitacji,
- 7) sprawozdanie z działalności Wydziałowej Komisji ds. Dydaktyki,

Na Wydziale nie realizuje się jeszcze w pełni, tj. w sposób systematyczny i kompleksowy analizy i oceny osiągniętych efektów kształcenia, której wyniki stanowią podstawę doskonalenia programu kształcenia, pomimo iż kierownictwo jednostki dysponuje systemem informatycznym (eHms) oraz sprawnym systemem weryfikacji efektów kształcenia umożliwiającym taką ocenę zarówno w ujęciu krótko- jak i długookresowym. Zmiany w programach na ogół inicjowane są przez Komisję Dydaktyczną funkcjonującą przy Radzie Wydziału i wynikają ze zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.

Należy jednak zauważyć, iż w Uczelni zostały podjęte działania regulujące te kwestie, bowiem zgodnie z uchwałą Senatu nr 4 - 2011/2012 z dnia 24 października 2011 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących projektowania planów studiów i programów kształcenia, ich realizacji i oceny rezultatów, w zakresie realizacji planów studiów i programów kształcenia mają być uwzględniane:

- 1) zasady rekrutacji;
- 2) monitorowanie i wspomaganie osiągania przez studentów efektów kształcenia zgodnie ze spisnymi i przyjętymi przez jednostkę procedurami;
- 3) warunki rozwoju zawodowego w odniesieniu do programu kształcenia o profilu praktycznym, opisane i zapewnione przez jednostkę;
- 4) warunki krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;
- 5) zasady dokumentowania i weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia.

Natomiast przy ocenie rezultatów realizacji planu studiów i programu kształcenia mają być uwzględniane:

1. w zakresie ewaluacji:

- a. analiza realizacji celów programu kształcenia,
 - b. badania jakości prac dyplomowych i ich związek z celami i charakterem programu kształcenia oraz zamierzonymi efektami kształcenia,
 - c. analiza wymagań i przebiegu egzaminu dyplomowego,
 - d. analiza wyników kształcenia (statystyka ocen),

2. w zakresie monitorowania:

- a. badania karier absolwentów,
- b. badania związku kwalifikacji z zatrudnieniem;

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	strategia rozwoju		X			
2	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
3	cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji		X			
4	zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
5	prowadzenie badań naukowych		X			
6	współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
7	system wsparcia studentów i doktorantów		X			
8	przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia			X		

Odniesienie się do dokonanej przez jednostkę analizy SWOT w kontekście wyników przeprowadzonej oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz oceny zasobów kadrowych, materialnych, działalności naukowej i międzynarodowej, współpracy z beneficjentami procesu kształcenia.

W analizie SWOT zamieszczonej w Raporcie samooceny Wydział Nauk o Żywności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie obiektywnie określił mocne i słabe strony czynników wewnętrznych oraz zewnętrznych wpływających na jego funkcjonowanie. Prawidłowe zidentyfikowanie i zdefiniowanie w/w czynników miało zauważalny wpływ na nakreślenie perspektywy rozwoju Wydziału na rynku edukacyjnym, która z kolei pozwoliła na opracowanie przemyślanej koncepcji misji i strategii działania wizytowanej jednostki, ściśle powiązanej z misją i strategią Uczelni. Misja i strategia Wydziału określa kierunki jego dalszego rozwoju dydaktycznego i naukowego. Bogata oferta form kształcenia, a w szczególności atrakcyjność stale rozwijającej się oferty edukacyjnej i lokalizacji Uczelni dla studentów podejmujących studia II stopnia, sprawia, że pomimo negatywnego oddziaływania czynnika demograficznego Wydział w zasadzie nie jest zagrożony brakiem kandydatów na studia. Wydział ma także pełne możliwości rozwoju dzięki wykwalifikowanej i doświadczonej kadrze naukowej, prowadzącej badania zgodne z realizowanymi kierunkami studiów, wspomaganej przez studentów studiów III stopnia, świadomych roli młodego naukowca, gotowych na podejmowanie nowych wyzwań. Jednostka dysponuje także dobrą infrastrukturą dydaktyczną, którą stale unowocześnia. Doskonale współpracuje, choć nie zawsze w sposób formalnie udokumentowany, z otoczeniem społeczno-gospodarczym i docenia znaczenie tej współpracy w kształtowaniu programu kształcenia. W polityce kształcenia pragnie jeszcze w większym niż dotychczas stopniu wykorzystać możliwość poszerzenia współpracy z podmiotami gospodarczymi w celu elastycznego tworzenia programów nauczania oraz realizacji badań o charakterze aplikacyjnym. Wydział jest także świadomy faktu niewystarczającego dopracowania i niepełnego wdrożenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, co potwierdził Zespół Oceniający PKA.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia przesłała obszerną informację, z której wynika, że władze Uczelni i Wydziału wnikliwie przeanalizowały uwagi i zalecenia zawarte w raporcie oraz podjęły działania naprawcze zgodne z zaleceniami i uwagami Zespołu Oceniającego.

Po wizytacji szczególną uwagą władz Uczelni poświęcona była funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Zgodnie z informacjami zawartymi w odpowiedzi na raport projekt wydziałowego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości w postaci „Księgi Jakości” został zmieniony i dostosowany do wymagań zawartych w Projekcie Doskonalenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w SGGW z dnia 13.06.2013, Planie Doskonalenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w SGGW zatwierdzonego przez J.M. Rektora SGGW oraz projekcie Uchwały w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W dniach od 1.07 do 8.07.2013 odbywały się spotkania i konsultacje mające na celu opracowanie harmonogramu wdrażania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia we wszystkich jednostkach SGGW, działania zmierzających

do opracowania i wdrożenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziałach. W ramach prac nad Systemem Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Uczelni uruchomiono platformę informacyjną Moodle, a za pośrednictwem serwisu Facebook możliwa jest komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna pomiędzy wszystkimi zainteresowanymi stronami, przede wszystkim z interesariuszami zewnętrznymi.

Działania w zakresie jakości kształcenia w SGGW i aktualizacja wewnętrznych przepisów przyczyniły się do odstąpienia od projektu Księgi Jakości i opracowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk o Żywności. Na podstawie projektu uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w SGGW zatwierdzonego przez J.M. Rektora w dniu 13 czerwca 2013 r. zostały przygotowane, przedyskutowane i ostatecznie zatwierdzone przez Radę Wydziału w dniu 8 lipca 2013 roku, jako wersję do konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, projekty: Polityki Jakości Kształcenia, Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na WNoŻ i Procedury Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na WNoŻ. Projekty te były konsultowane z interesariuszami, co doprowadziło do uchwalenia wyżej wymienionych dokumentów.

Konsekwencją opisanych powyżej działań było podjęcie w dniu 23.09.2013 r. Uchwały Senatu, w której określono zasady funkcjonowania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W oparciu o zapisy nowej Uchwały oraz dokumenty stanowiące załączniki do Uchwały, Rada Wydziału Nauk o Żywności w dniu 24.09.2013 r. podjęła Uchwałę o przyjęciu Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Wydziałowy System Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia opisany został w dokumentacji obejmującej: 1. Politykę Jakości, 2. Prezentację Wydziału, 3. Strategię Wydziału, 4. Procedury Jakości Kształcenia, 5. Instrukcję i karty zapisów do Procedury Jakości Kształcenia, 6. Kalendarz Jakości. Dokumenty te świadczą o spójności systemu i stanowią płaszczyznę do dalszego jego doskonalenia.

Szczegółowo przedstawione w odpowiedzi na Raport działania Władz Uczelni i Wydziału pozwalają na zmianę oceny kryterium 2 i 8 na w pełni.

Tabela nr 3 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej po podjęciu przez władze Wydziału Nauk o Żywności SGGW w Warszawie działań naprawczych

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	W pełni	znacząco	Częściowo	niedostatecznie
Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości		X			